

مندی اقرأ الثقافى
www.iqra.ahlamontada.com

لاوان... چيان له دايك و باو كيان دهويد

نوسينى: بيل سانديرس
وهر گيرانى: هيمن شهريف

بۆدابهزاندنى جۆرەھا كۆتېب: سەردانى: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأَ الثَّقَافِي)

پەراي دانلود كۆتایهائی مختلف مەراجعه: (منتدى اقرا الثقافى)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (كوردى ، عربى ، فارسى)

لاوان

چيان له دايك و باوكيان دهويت!!

نوسيني: بيل سانديرس
وهرگيراني: هيمن شهريف

سليمانی (۲۰۰۶)

ئهو سه‌رچاوه ئینگلیزیه‌ی لیۆه‌ی کراوه به فارسی :

WHAT TEENS NEED MOST FROM THEIR PARENTS

By

Bill sanders

Spire – ۱۹۹۹

ئهو سه‌رچاوه‌ی لیۆه‌ی کراوه به‌گوردی :

آنچه جوانان از والدین خود می خواهند

نوجوانان – روا نشناس – تربیت خانوادگی – والدین و نوجوانان

نویسنده: بیل ساندیرس

برگردان: اشرف عدیلی

ناشر: البرز ۱۳۸۱

بلاوکراوهی خانمی چاپ و بلاوکردنهوهی چوارچرا
ناونیشان / سلیمانی شهقامی گۆران - فهرعه کهه
سابهنگهران - بازارهی سلیمانی - ته نهیشت کتیبخانههی نه وقاف
مۆبایل ناسیا ۰۷۷۰۱۵۷۵۰۶۷ - سانا ۰۷۳۰۱۱۲۸۳۸۸

ژ. مۆبایل و ئیمهیلی و درگیر/

Email / sharefhemin@yahoo.com

Mobile/۰۷۷۰۱۹۲۴۰۸۹

ناوی کتێب: لاوان چییان له‌دایک و باوکیان ده‌وێت ؟

بابه‌ت: په‌روه‌رده‌یی و ده‌روونی

نوسینی: بیل ساندیرس

وه‌رگیرانی بۆ فارسی: اشرف عدیلی

وه‌رگیرانی بۆ کوردی: هێمن شه‌ریف حسن

پیت چنن: وزیره‌ مسته‌فا

هه‌له‌گرو رېنوس: م. دیار حامد

کلێشه‌ساز: وه‌رگیر

به‌رگ: فه‌ره‌اد فایه‌ق

خانه‌ی چاپ و بلا‌وکردنه‌وه‌ی چوارچرا

ژماره‌ی سپاردن: (۵۰۲ ی سالی (۲۰۰۶)

چاپی یه‌که‌م ۲۰۰۶

تیراژ: ۲۰۰۰ دانه

مافی له‌چاپدانه‌وه‌ی پارێزراوه .

نرخ‌ی سی‌هه‌زارو پینج سه‌د دیناره

پيرست

- ٦ پيشهكى وەرگىرى كوردى.....
- ١١ رادهى پيومر
- ٢٣ زۇرتريڻ خواستهكانى لاوان
- ٢٤ پهگه/ پهگزييان خوش بويت
- ٣١ دووهم/ هيشق و نهوين پيوستى به گۆشکردنه
- ٤١ ستيهم/ بهاندوئڻن
- ٦٣ چوارهم/ بهين مهرج خوشيان بوين
- ٦٩ پينجههم/ نمونهبن
- ٨١ شهشهم/ گوئ لهقسهكانيان بگرن.....
- ٨٩ حهوتهم/ چاوديرييان بگهن
- ٩٥ ههشتم/ بويزن له بهردهميادا بلين نهخير.....
- ٩٩ نويهم/ يارمهتيان بدن.....
- ١٠٥ دهمهم/ بههرمو تواناكانيان دهربخهن.....
- ١١٣ يازدههم/ كات بخهنه بهردهستيان
- ١٢٣..... دوازدههم/ خوشهويستى خويان دهربخهن
- ١٢٩ سيازدههم/ شانازيان پيوه بگهن
- ١٣٧ چوارددههم/ زانياريان ههبيت
- ١٤٣ پازدههم/ با خويان گارمگان نهنجام بدن
- ١٦٧..... شازدههم/ سهرچاوهيهك بخهنه بهردهستيان.....
- ١٧٩ حهفدههم/ سهرمهشقى ژيانيان بدؤزنهوه
- ١٨٥ ههژدههم/ فيرى بريارى بهسوديان بگهن
- ١٩٧..... نۆزدههم/ فيريان بگهن تا رازى دليان بلين

پيشه كى وهرگيرى كوردى

دايكان و باوكانى بهرېز:

نهمرؤ مندا له كانتان به چاكي نهوه دهمانن كه ژيان په رجو امعجزه ايه .
ئيمه ي گهوره ش چاكي ده زمانين چونكه سيفهت و لايه ني مندا ليمان
هه رگيز له ناو ناچيټ . پيډه چي ئيستا كه گهوره تر بووين، سروشت و
ساده ييه كاني دهروني مندا له بهر چاو نه گرين و واداري بكه ين جيدي تر
بيټ و رېز له ياساو سنوري گهوره كان بگريټ . به لام تا نه و كاته ي گهوره
دهيټ و كه سايه تي خو ي ددوژي ته وه، انه و ايش هه روا ده يټ كه بووه،
كه و ابو و اباشتره پييان قايل بين .

بيل سانديرس له سه رتاسه ري ئه مريكا دا ناسراوه و بو ژور به ي
به رپر ساني قوتا بخانه كان دده وټ . به لام كاتي ك بو دايك و باوكان
دهدو ي، رېنوما ي و په يما مگه لي نه فسوناو ي پيه بو يان . نه وه شي له م
كتي به دا هاتو وه به شي كه له رېنوما ي و رېگا چاره كان . نه وه، راس ته وخو
قسه كاني له زما ني نه و جه و انانه وه گوا ستو ته وه بو دايك و باوكيان .
ژور به ي نه و جه و انان و لاوان خو يان دانيان ناوه به و راس تيانه داو له رېگه ي
نامه وه بو يان نار دو وه و نه ميش له رېگه ي به رنامه ي ته له فزيو ني و كوړو
كتي به كانيه وه ده يان خا ته به رده ست دايكان و باوكان . تا بزانن
خواسته كاني روله كانيان چيه .

دايكان و باوكانى بهرېز:

له م كتيبېه بو ئيوهيه تا له رازى رولېه كاتنان بگهن ، ههست به هله كاني خوتان و ئهوانيش بگهن . تكيه مهلى ئيمه دايكان و باوكانغان لاوا به خويوان كردوين و (پهنگه له مهش خراپتر) ، ئيستا من تهمهنم چل سالو بهم دنيا ديدى خو مه وه نازانم رهفتار له گهل رولېه كانما بگهم و ده تاله وېټ به كتيبېك فيرم بگهن؟ نه خير من دلنيام نايزانيت و عه يي چيه نه گهر له ريگه كتيبېكه و فيرى زور شت بيت . من دلنيام به خويندنه وهى ئهم كتيبېه تا كوتايى ، پهى به زورريك رهفتارو هله كاني خوتان ئه بهن كه له گهل رولېه كه تاندا نواندوتانه و به حسابى خوشتان له بيرى بهرزه وهندى ئه واندا بوون . وهك چون لاوانيش به خويندنه وهى ئهم كتيبېه پهى به هله كاني خويان ده بهن . كه و ابو خويندنه وهى ئهم كتيبېه تنها بو دايكان و باوكان نيه و بهس ، بهلكو بو لاوان و نهو جه و انانيش هر پيوسته بو ئه وهى له به كتر تيگهن و ههست به خواسته كاني به كترى بگهن و بتوانن له گهل به كترى كوښنه وه بو گفتوگو، نهك تنها له سهر سفره ي نانخواردن كوښنه وه و به كتر بينن .

نهوجهوان و لاوانی بهرټز :

نوسخه یه ک له م کتیبه پېشکesh بکه به دایک و باوکت . نه گهر نه خوینده وارن نهوا خوټ دانیشهو بویانی بخوینهرهوه . له گهر واتکرد دوو جار سوودمهند دهیت . یه که میان، دهیتنه هوټی دروستبوونی په یوه نډه کی نزدیکتر له نیوانتانا . دووه میس، دایکت و باوکت فیټری زور رټنومایی به سود دهیت بو هه لسوکهوت کردن له گهلت .

دوو جار خویندنه وهی نه م کتیبه بو بهرټزان به پټویست دهزانم ، جاری یه که م تنها بو خویندنه وهو شاره زابوون له بوچوون و رټنوماییه کانیته . جاری دووه میس بو هه ستانه به جیبه جی کردنی و پراکتیکی یه که یه کی خاله کانی له پیناو په یوه نډیکی باشتر . به هه واتته یی نه بخوینینه وه و وه کو خویندنه وهی رومان یان چیروکیک تنها به مه بهستی تیگه یشتن له رووداو یک . نه خیر ، نه مه کتیبیکی پراکتیکه . خوژکه هه موو خوینهریک به چاکی وه کو نوسه ر یان وهر گیري کتیب ، ئاوا ده چووه بنج و بناوانی وشه و رسته و دهسته واژه کان تا به باشی لی تیگات و تینه په رټ به سه ریدا .

له باره ی وهر گیرای نه م کتیبه شه وه ، من وه کو عاده تیکی هه میشه یی خوټم پوخته کاریم تیدا کردووه و رهنگه لاپه ره یه کی کتیبه که م له هه نډیک شویندا به په ره گرافیک ته واو کردیت ، سه رباری نه مه ، هه نډیک بیروباوه ری ئاینی مه سیحیانه ی تیا دا بووه من به پټویستم نه زانیوه بیکه م به کوردی و نه مه ش هیچی له م کتیبه که م نه کردوه ته وه و رهنگه له دوو لاپه ره تیپه ر نه کات . نه مه جگه له وهی ناوی که نیسه و

لاوان چیان له‌دایک و باوکهان ده‌وێت^۱

کلێساکانم به پهرستگا هیئاوه که ئەمیش دیسان له‌مه‌سه‌له‌که
ناگۆرێت. هیوادارم ئەم کتێبه‌ ده‌روازه‌یوک بێت بو تێگه‌یشتن له
له‌خواسته‌کانی لاوان له‌ناو خێزان و ده‌وله‌تیشدا.

هێمن شه‌ریف

وه‌رگیرێ کوردی

سلیمانی

هاوینی ۲۰۰۶

شه پوله كان له دهرياوو و ،

ر شه باكانيش بهر پوهن ،

ټه گهر «كيو» بيت بهر گه ده گريت و ده مينيت ،

له بهرام بهر هزاران شه پول و

توفان

يهك له دواي يهك دين ههر بايهو ههر توفان ...

ټه گهر «پوش» بيت ټه زاني چيت به سهر ديټ ؟

ته ماشايه كي رهوتي باكان بكه

ټه وهي ده مينيت هوه «گهنم» هوه ټه وهش كه با دهير فينيټ

«پوش» هكان ...

رادهى پيوهر /

له پوژيكي ناسايى و له قوتا بخانه كه م، يه كه مين دايلوكي من كاژير هه شت ونيوى به ياني دهست پيډه كات . ده خوله كيك ده خايه نيټ تا قوتا بيه كان (نزيكه ي نو سه د كه س) له سالو نكه ناماده بن . پاش ناساندن، كاژيريكي ته واو له به رده مياندا راده وستم و بويان ده دويم! هه ول نه دهم بيان هينمه خنده و گريان و واداريان بكه م به جيهاني بيركردنه وه وه . زياتر له گشتي، هه ول نه دهم بيزانن ژيان به هاي هيه و نه توانن به گه پان به دواى چاره سهرى زورت رد سهركه ون به سهر گيرو گرفته كانياندا .

پييان ده ليم له قوناغى مندا ليمدا چهنده لاوازيووم و چ كه لله پوتيك بووم و نه مده زاني به چ شيوه يه كه نه توانم بيمه جيى په زامه ندى هه مووان . تا گه يشته نه و راده يه ي هانا بو ماده ي بيهو شكه ر به رم و هه ر نه م ش بووه هوى نه وه ي هه رگيز مندا لم نه بيټ و نيس تا كه ش كه گرفتى تا بيه تى خو متان پيډه ليم بو نه وه يه تا بزانن منيش وه كو نيوه مروفتيكي ساده و ناسايم نه كه زياتر . وه ختى قول و بازويان نه كه نه وه و پيډه كه نن، نه وسا نيتر ده زانم په يامى خو مم گه ياندوه پييان : به چ شيوه يه كه به خو يان و ده ورو به ريان و به په روه ردگار يان "قابل" بن؟ هه روه ها فيرى رپسا يان ده كه م به چ شيوه يه كه به سه نكين

و هيمني ته واو به گشت ناپه سه ندييه كان، ماده ي بيهوشكهر، مروه ناره سهن و شوينه نابه جي و تيكدهره كان، ياخود به و كار هه لانه ي داهاتويان تيكده دات "ناقيل" بن .

پوژگارتيك، هه موو ئه م كارانه خو م ده مكردن و جار جاره ش ده بينم قوتابه كه م هه ر ئه و كارانه ئه نجام ده دات . به لام زورينه ي خه لك له ژياناندا په فتاريكي له م جوړه يان نه بووه . ئه م لاوانه ماده ي بيهوشكهر و شتي تريش به ناشيرين ئه زانن، ته نانه ت گه ره كيانه تا ئه و كاته ي شوو ده كه ن يان ژن دينن بيله كه بن و تاوان ئه نجام نه دن .

پاش ليوانه كانم، كو مه ليك لاو هه لده سن و دين به ره و لام و جگه ره كانيان ئه دهنه ده ستم و ده لين : ((به هو ي قسه كان ي جه نابته وه، له مړو به دواوه، واز له جگه ره كيشان ده هينين .)) يان ده لين : ((پروا ناكه يت ئه گه ر بلين ئه مړو به هو ي قسه كانته وه زوره ي لاوه كان ماده بيهوشكهره كانيان فريډايه ناو زيرابه كانه وه .)) هه نديكي تريش دينه لام ((به راستي ده زانيت به چ شيوه يه ك لي مان نزيك بيهته وه و په يوه نديمان له گه ل دروستكه يت . ئيمه زور سوپاسي ئه و هه سته ت ده كه ين .)) پاشان لي م ئه پرسن : ((ته توانم نامه ت بو بنوسم ؟ ئه تواني يارمه تيم بده يت ؟ ئه توانم چه ند خوله كيك له گه ل تا بدويم، ئاخر ئه نكي زه يه كم نه ماوه بو ژيان ! خوازيارم كه سيك گوي بو قسه كانم شل بكات .))

زړه به يان له ناميز ده گرم، پټکه وه ده گرین و هه رگيز به بى دلخوشی دانه وه و دلته وایى کردنيان به جبيان ناهي لم. وه ختي کيش دینه گو، گوئ شل ده که م و نه وانیش دهر دو پهنج و دلشکاوی و زيز بونه کانيانم پیده لټن . لای که سيک که متمانه يان پټه تی و پهنکه جاري کی تر نه بيینن . که دهر ده دلم بو ده که ن ده لټن که سيان نييه تا به و هانا به رن و داوای يارمه تی بکن . نه دايکی، نه باوکی، نه دوست و ماموستايه به مه حرمی خويان ده زانن له پټناو سه رکه وتن به سه ر پليکانه کانی هه ست ونه ست، نيت و اهه ست ده که ن پټيان ناو ته ناو تاريکيه وه، ناو دونيا يه کی پر له مه ترسی و سامناک ... و ژير پټيه کانيشيان، نه و پليکانه ده ست به دارمان ده که ن .

تایا نه مانه "دوپراوه کان" ی ناو پو لن؟ نه خير . چه ندین شتيان له گشت باره يه که وه بو باس ده که م . هه رچه نده قه دو کيش و روخساريان جيا وازه، دهر دو گرفته کانيان له راده ی پټوهر دا کوتايی دی _ دیو درنج ناسا !

دهمه و نيواره يه ک، بهر له بهر نامه ی (باوک و دايکان) له ماوه ی پټنج خوله ک گفتوگو دا له گه ل کچيک که دوا سالی خویندنی بوو فيری وانه يه کی ژيان بووم . ده ستی کرد به سکالای دلی و وتی له و پوژده ی ده ستگيرانه که ی په يوه ندی له گه ل بچراندوه ژيان له لای بيتمانو مه به ست بووه . پټم وت : ((نه مه خرابترین و تراژيدياترين کاره سات

نییه له دونیادا .)) به داماوای و په شوگایه که وه که له پوخساریدا
دهرده که وتی : ((به لام بۆ من خراپترینه !)) له و یادابوو که گرنگی
مه سترکردن به قسه ی لاوانم چنگکه وت، نه که دادوهری کردن له باره یانه وه
وهختی به باشی ناگامان له بارودن خپان نییه .

نه مهش هر نه وه یه که وهختی له گه ل باوک و دایکان دهویم،
که ره که پیانی بلیم: ده خوازم لیان با بۆ ماوه یه کی که میش بوبی
له دیدگای پوله کانیانه وه ته ماشای دنیا بکه و بزانی لاوان و باوک
ودایکیان تا چ پاده یه که هاوشتیوه ی یه کن. هه روه ها وادارم ده کردن
تابزانی هه موو شتی که شایانی گوران، گرنگ نییه که پیده چی له ناو
خیزانه که یاندا کاروبار چه نده خراپ ده رکه ویت .

ته ماشای ناینده بکه ن

کاتی که باوک و دایکان ((هه لبه ت به پیداکری لاوه کانیان)) به شداری
له به رنامه ی ((گفتوگوو گوی بیست)) ی ئیوارانی من ده که ن، به رنامه که
به چه ند پرسیاریک ده ست پیده که م ولتیان ده پرسم: ((چه ند که س
له ئیوه لاتان وایه مرقه کان شایانی چاکسازین؟)) نه وان ده ستیان
به رز ده که نه وه . ((چه ند که ستان به ویزدانه وه بپواتان وایه هه ر له و
مرقانه ن که شایه نی گوران و چاکسازین؟)) نه توانم بیرکردنه وه کانیان
له چاویاندا بخوینمه وه! پرسیاریکی شه یان ئامیزیه! وایه؟ به لام که م
که م ده سته کان به رز ده بنه وه .

نه پرسم: ((چند که س له ئیوه ژنی هیناوه و شوی کردووه؟))
 زوړبه ی دهست بهرز ده کاته وه. ((چند که س له ئیوه گره کیه تی
 سائیکی تر شوو بکات یان ژن بهینئ؟)) دووباره سرسام ده بن
 له وهی ئایا نه مه ش پرسیاریکی شه یان نامیزیه؟ به لام ده ستیان بهرز
 ده که نه وه. هه ندیک وه کو ژن و میړد، بۆ دالیا بوونه وه یه کی نوئ،
 به ئارامی له یه کتر ده پوانن. پاشان ده پرسم ((له گه ل هه مان که س؟))
 بزه ده یانگری و هه ست ده که ن ساتیکی خوش لیږه ده به نه سر.

پاشان به چه شنیکی دی دینه ناو باسه که وه: ((ئیتستا گریمان
 که...)) لیږه ده ده خوازم لییان وای دانین دوو سندوقی گه وره مان
 له به رده م سالتونه که دا هه یه. له سندوقی به که میاندا کلیلی
 سامانه کانیاں وه کو مال، سه یاره، قیلا، ته سجویی ئیستریو، قیدیو،
 کومه دی، تواناکان، نومیده کان، پوئیاکان، هونه ره کان
 و سه رکه وتنه کان و هه ر شتیکی دی که خوایانی پیوه باده ده ن، تیا
 دابنن. سندوقی دووه م، به دانان و جیا کردنه وه ی په نجا سندوقه که
 ده کړئ له پیزی یه ک دابنرین: لاوه کانمان و ئاینده ی نیشتمان که
 به ته نها ئاینده ی ئیمه دیته نه ژمار، نه وه ی له م سندوقه دا ((یا نه م
 سندوقانه)) سه رمایه گوزاری ده کړئ، ساله های سال، سه رکه وتوو
 ده بن و نه ژمار ده کړن.

سه رمایه گوزاری بۆ مناله کانمان، ته نها به مانای به ختوکردن و
 گه وره کردنیاں نییه. وه ختی مناله که ی من ئازاریکی ده گاتی، ده لئی

منالّه كې تۆش دوو چاري نازارو پهنج ده بټت . نه گەر كچه چكوله ي
چار ساله ي من ده بيني له شه قاميكا پاره ستاوه و هخته سياره يه ك
بيكات به ژيره وه ، هيوادارم وه كو چئون بؤكوپه چكوله كې خوت
پاده كه يت و پزگاري ده كه يت ، بؤ كچه كې منيش وه هابيت . بپوا بكه
منيش هر ناو ها په فطاريك دهنوټم بؤ پؤله كه تان . نه گەر كوپه كه تان
گيروده ي ماده ي بيھوشكەر بوبټت ، به هه مان پاده داخي بؤده خوم
نه گەر منالّه كې خوشم وه ها گرفتاريه كي ده بوو . چونكه
له بارودوخكي ناواداو له هه مان ده ورو به ردا ، په نگه منالّه كې منيش
دوو چاري بټت .

هه روه ها سهرنج ددهم زؤربه ي باوك و دايكان ، به هؤي جيابونه وه
ياخود مهرگي هاوسه ره كه يان ((بيوه يي)) ده كهن . له زؤربه ي
دانيشتنه كانماندا ، زؤربه ي نامادابووان ((بيوه)) ن . نه وان به پرسي
گرنكترين به پرسياره تين له دونيادا . به پرسياره تي دووكه س
له نه ستوي كه سيكا ديه . دايك يان باوكيكي ته نها ، پټويسته هه موان
قه در زاني و داواي ليبوردي ليكهن ، ئيمه ش پټويستمان به كومه كي و
نزاكاني ئتوه هه يه ، چونكه گشتمان له م باره وه ، تاقانه ين . چ بلټين
((باوك و دايك)) و چ بلټين ((واليده ين)) ، مه به ست و نامانجم گشتمان ه .

گوي له قسه ي لاوه کانتان بگرن

پوله کانمان پييان خوشه له ((براوہ کان)) بن و نيمه هيمه نه يه کی
زورمان له ژيانی نه وانداهه يه . به لام نه گهر گوي له قسه کانيان نه گرین و
په يامه کانيان له بهر چاو نه گرین، هه رگيز هه يمه نه و دهسته لاتی قسه مان
به سهرياندا نابيت . نه وجه وانیک نه م شيعره ی بوم ناردووه هه موو
خواستہ کانی تيا دا خستووه ته پوو :-

تکايه !

تکايه گوي له وه بگره که نايليم :

سه ر مه خه ره سه رم

سه ر مه خه ره سه ر نه و پوخساره ی نه ييینی

پوخساريك که سه ر جار ده يگورم

وه ده ترسم وه کو ده مامکيک لای به رم

و خودی خوم بم ...

هيچ کام له و پوخسارانه له ثاني من نييه

جاريك وای ده رده خه م سروشت دووه می منه ،

به لام تو به ساويلكه و ده به ننگ مه زانه و هينده سر مه خه سهرم .

نه لټيم له ته واوى ئاسايشدام

گشت جيگه يه خوړه تاوه و گرفتم نيه !

ناوم شايانى متمانه يه

وه گروپى كه نه ندادم تيايدا به رزو مه حشهره

ده لټيم ئاوى پوبارى ژيانم مەنگ و ئارامه

وه من به سهر هه موو شتيكدا گرد و پهرم هه يه

پتويستيشم به هيچ كه س نيه ...

تكايه بپوا مه كه ... تكايه .

پهنگه به پواله ت ئارام و ئاسوده دهر كه وم ،

به لام پواله تم وه كو ده مامكيكه

له ژير نه م ده مامكه دا ، خودى راسته قينه م حه شار داوه

من مات و واق و پماو ، له ترس و ته نهايي و گوشه گيريدا .

وه من ، نه م راسته قينه يه م ده پوشم و نامه وى كه س بيزانيت .

له لاوازي خوّم سهراسيمه م و له ئاشكرا كردنى نه م شته سلّ ده كه مه وه

نه كا پيسوا بيم .

به هوى نه مانه وه يه به ته واوى سهرگه ردانييه وه ده مامكيكم له پروم

ناوه و له پشتيه وه خوّم حه شار داوه ...

مروفتيكي به پواله ت هتورو دنيا ديده !

لاف و گه زافى نه وه ليده دات ياوه رى منه

وه به نيو نياگايه که ليم د هکات ، پالېشتم د هکات !
به لام هر نه نيو نياگايه دروست مايه د هرياز بوونه .
ته نها مايه د هرياز بوونم . خوشم نه مه د زمانم
به مخرجي هاوړي جه ختکردنه وه و عيشق و مه حبه ت بيت .
نه مه ته نها نوميدکي ، دلنيام د هکات .
تامتمان به خوم بکه م ...
نه نيو نياگايه هاوړي به جه خت کردنه وه و مه حبه ت متمانم پيدهدات
که من به نه رزشم ...
به لام سل ده که مه وه له وه ي پيتاني بليم ، پرکيشي ناکه م و له وتني
ده ترسم ...
ده ترسم نه نيو نياگايه ي نيوه ، هاوړي نه بي له گه ل جه ختکردنه وه و
عيشق .
ده ترسم دهستم که م بگري
پيم پيکه نيوت و هر نه مه ش له ناوم به ريت و چاره پرهشم بکات
ده ترسم بزانه له وانه يه هر هيچ نه بم
وه هر شياو نه بم ...
نيوه ش نه مه بينن و نه وسا و ه لام بنين !
له بهر نه وه هر له سه ر ياريه که ي خوم ، نه و ياريه گيانکيشه
و پر مه ترسيه به رده وام ده بم ...
به ترس و نيگه راني مندا لانه م ...

به هوی ئه و شتانه وه، ده مامکی خۆم ده خه مه کار
وه ژيانيشم بریتی ده بیټ له و (ده مامک) ه
من به پراستی که یفم له قایمکاری و گومانکاری نایه
که یفیشم له پوالتکاری نایه ..
له و یاریه ده سترکده ش، که یفم نایه
پریه دل حه ز ده که م مروفتیکی پراستگۆ و پره سەن بم ،
خۆپیکه ر و ناخی خۆم بم .
به لام ده بی ئیوه یارمه تیم بده ن .
پتویسته ده سته کانتانم بده نی ،
ته نانه ت ئه و کاته ش لاتان وایه ئه مه دواين شته که من ده مه وی .
ئیوه ده توانن ئه و نیگا گیز و مه نگه م که بونی مه رگی له گه له ،
له چاوه کانم وه لانین ...
ئه توانن بمخه نه سه ر ژيان و پره وتی خۆم ،
هه ر وه ختیك میهره بان و هانده رمیت .
هه ر وه ختیك هه ول ئه ده ين ده رکه م بکه یت، له به رئه وه ی گرنګیم
پیده ده یت !
دلّم له خوشیا په رو بالّ ده گری، بالی زۆر بچوک، بالی بیته زو توانا،
به لام خۆ هه ر " بال " .
به هه ست و هاودلیتان، به هیزی خام و هه ستان ،
ژیانم پیده به خشی

منښ ټوازيارم هم ((پاسټيه)) بزانيت،
ده ټوازم بزانيت تا چ راده يه بؤمن گرنگيت هه يه
وه به چ شيو هه كه نه توانيت به ديه ټنه ري كه سيك بيت كه ((من)) م !
ته نها نه گره بريار بده يت ...
تكايه ده ربارهي ليدوانه كانم بريار بده .
به ته نهاش ده تواني هم به ربه سته بشكيڼي
به ربه ستيكي وا كه له و ديويه وه، به ترس و نيگه رانيه وه ماومه ته وه ...
به ته نها نه توانيت نه و ده مامكه له سهر يووم لاده ي .
به ته نها نه توانيت له دوني اي تاريكي ترس و نائاسايشيه كان ده ربارم
بكه يت .
وه له ته نها بوونم په هامكهن . به ساده يي له لاه وه تيمه په په و ته نها م
مه كهن .
تكايه له به رچاوم بگره، ده نا دوايي به گران بؤتان ته واو ده بيت .
بيرو باوه پري پته و به نه بوني شايس ته يي، ديوايي پته و گه وره
ده خولقيڼي .
((مه حكوم به يي به ها بوون !))
هه تا ليم نزيكتر بيت و هه لسوكه و تيكي باشر بنويڼي، منيش قه ره بوي
خوشه ويستيت ده كه مه وه .
من ، به رگري ده كه م له دري ټوريك له و شتانه ي دانو فرياديان بؤ
ده كه م ...

به لآم پيټم و تراوه عيشق به هيژترو گوره تره له بهره به سته كان ! وه
ژيانى من به ستر اوه به هه مان "نوميد" هوه . تكاده كه م به ده ستي توندو
تولونه بړاوه ، نه م به به ستانه تيك و پيك شكينه .
به لآم به ده ستي پر له سوزه وه ، ده ستانتيك له ديدگاي پوله كانيانه وه زور
پر له هه ست و سهرنجراكيش .

((من)) كيټم ؟ په ننگه زور سهرت سوپميني !

من كه سيټكم نيوه به چاكي ((نهو)) ده ناسن ...

له بهر نه وه ((من)) نهو كه سه م كه به سهرى نه كه يته وه .

لاوان چسان له دا هېند و باوكيان ده وېت؟

زۆرتريڼ خواسته كاني لاوان له دايك و
باوكيان چييه ؟

يه كه م/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن ۰۰۰ يه كتر يان خوښ بوئ

لاوان ئه م باسه م به شټواز و پره وټی جوړاو جوړه وه پیده لټن،
له گشت کاته کاندې پټم ده لټن : ((وه خټی ده بینم دايك و باوکم يه كتر يان
خوښ دهوئ، هه ست به ئاسايشيكي زوړتر ده كه م . وه خټی هه ست
ده كه م يه كيان خوښ دهوئ دهر ونم هه ست به گه وړه يی ده كات و هېچ
نيگه ران نیم دهر ياره ی ئاينده و ئه وه ی كه پووده دات . ئه گه ر پودانی
جهنگی ئه تومی يان بيكاری له پاش خویندن ته واو كردن بيت! خه می
هېچ كام له مانه م نيه . كه ده بینم دايك و باوکم يه كتر قه بول ده كن و
به ئارامی و ئاسايشه وه ده ژين، په ريشان نیم له وه ی نه توانم بچمه
كولټيژيكي باش .))

دهرونناسان بپروايان وايه په يوه ندى نيوان ژن و ميړد، ئاسه واريكي
زوړی هه يه به سهر مناله كانيانه وه : ئه و لاوانه ی په ی ده بن دايك و

هاوكيان په كترين خوش دهوئ، بېرو بوچونيكی باشتريان دهبيت له خړيان .

لاوانتان به چ شپوهيهك نه زانن نيوه هاوسه ره كه تان خوش دهوئ ؟
نیشانيان بدهن ! له بهرچاوی نه وانداهستي هاوسه ره كه تان بگرن،
ماچيان بگن ((به له بهرچاو گرتن و پاريزگاري زوره وه)) و له باوه شى
بگرن . و تراوه پوژانه چوار بو پينچ جار له باوه شگرتنى هاوسه
له پيناو بهرده وام بوون له ژيانى ژن و ميردایه تى، حهوت يان هه شت
جار له پيناو پاراستنى نه منيهت و ده جار له پيناو گه وره يى و کاملی
له ژيانى ژن و ميردایه تيدا پتويسته !

ثايا نه زانيت له نيوان خوشويستن و عاشق بوونى هاوسه ره كه تان
جياوازی هه يه ؟ به گومان بردنى نه وهى كه و اېزاني نيتر كاتى نه وه
هاتووه هاوسه ر و مناله كانت به جى بهيلی لانه ي خوتان مه شيوينن .
ناگرى عيشق له كوانوى ژيانى پر له پوناكيتاندا بپاريزن . نه م كاره
پوژانه نيشانى بدهن . بيگومان نه مه ش له بهرزه وهندى ژيانى ژن و
ميردى و منداله كانى تودايه .

هاوسه ره كه تان، له پاش په روه ردگارو كه سايه تى تو، گرنگترين
كه سيكه له ژيانندا . ثايا چاكترنه نه م راستيه بو پوله كانت پوون
بكه يته وه ؟ نه ي باوك؛ با كوړو كچه كه ت بيزانن دايكيان له گشت
شتيكي تر گرنگتره له لات . نه ي دايك؛ تو نه توانى به نه وجه وانه كه ت
بليى ((يهك خوله كى تر، پاش نه وهى كاره كانى باوكتم به پړكرد،

«ده، وه لات» به هر حال، ئيوه دوو كهس، سالانتيكي ژور، بيتنه وهى
پوله كانتان له لاتان بن، پيكه وه ده ژين . ژيانى ژن و ميړدى خوتان
فيداى پټويستيه كان و خواسته كانى پوله كانتان مه كن . هر چييه ك
بيت، ژوربهى لاوان پټيان خوځ نيه زياتر له سى وسى يان سى وچوار
سال له لاي دايك و باوكيان بميننه وه !

چهنده جيى داخه بينينى نه و دايك و باوكهى به ناچارى تهحه مولى
يه كتر ده كن و هيشتا لاي يه كتر ژيان ده به نه سهر . نه وان، سالانتيك
به يه ك پړوت ده ژين به بى هيچ گوران و ئالوگوريك .

ئاله م چه شنه ژيانهى ژن و ميړيدا ، پاش بيست سال، مه وداكان
دينه نه فراندن . چونكه داب و نه ريتى كونيان به پره وتى نوئ نه نجام
نه داوه و به لاiane وه ژيان بپړه ونه ق و هيچ و ماندو هينهر بووه .
ژيانتيكي نوئ بدن به ژيانى ژن و ميړدى خوتان .

هاوسه ره كه تت خوځ بوئ . به عيشقه وه پابه نده پييه وه .
به نه نجامدانى كارى ساده و لاهه كى وه كو كردنه وهى ده رگا بو
ژنه كانتان و يان پازاندنه وه و خو بردنه پيشه وه بو ميړده كانتان، عيشقى
خوتى بو ده ربړه . به ره مى نه م هه لسوكه وته ساده و لاهه كيه
ده نه نجاميكي چاك و جوراو جورى بيهاوتاي له ژيانتاندا ده بيت .
دواتريش يارمه تيدهر نه بيت بو چاره سازى گرفته گه وره كانى ژيانتان .

بەيامىك بۆ دايك و باوكە تەنهاكان

ئەى ئەگەر تۆ دايك يان باوكىكى تەنها بيت مەسەلەكە چۆنچۆنى دەبىت؟ ئايا تەنها بونى تۆ ئەبىتە ھۆى ئەوھى بە چارەنوسىكى شوم و ناسۆرى ژيان لەپەيوەندى بەمنالانى خۆت دەستەويەخە ببىت و متمانەى كەمت بەخۆت ھەبىت؟ نەخىر ھەرگىز وانىيە . لەپىناو بەخىو و گەورەكردنى پۆلەكانت بەچاوەروانىيەكى زەينى باش لەخۆت، پەيرەوى ئەم دەستورانەى خوارەو ەكە :

۱. پەيوەندىيەكى پۆخى پتەو بەھىزت لەگەل پەروەردگاردا ھەبىت . ئەگەر پۆلەكانتان نەزانن تۆ بە چ شتىكى بەرزتر لەچاو گرتەكانى ژيانتان باوەردارن، ئەوانىش پەى بەبوونى ئەو ھىزە گەورە نابەن و نازانن وەختى كە توشى كىشەو گرتىك دەبن پىويستە دەست بەدامىنى ئەو ھىزە گەورە ببن .

۲. دەروونىكى گەورەت ھەبىت ((وە ھەرگىز دايك و باوكىكىتر ھان مەدە بە جىابونەو)) منالەكانتان دەخوازن متمانەت بەھىزو تواناى خۆت ھەبىت . ھەتا بتوانىت لەگەل ژيان و گرتەكانىدا دەست و پەنجە نەرم بكەيت . متمانەى تەواويان بەدەنى . سوسە

بكن و به خششه كاني ژيانتان له بهرچاو بيت و هه سستان باش و
خوش بيت به رامبه ر به خوتان . زوريه ي خه لك، به بي ئه وه ي
پيوست بكات په نا ده به نه بهر خه لوه ت و گوشه يه كي تاريكي
ژيان ! بینه نمونه يه كي ديار بۆ پۆله كانتان، نمونه يه كي پايه دار ! تا
ئوانيش هه ستيكي باش و خوشيان له باره ي خويانه وه هه بيت .

۳. به عيشق و ئه وين كاته كانتان له لاوانتانا بهر نه سر .

وه ختي پرسيم له مامم (جورج) چ شتيك هوكار بووه و يارمه تي
داوه توانيبيتي دوو نه وجه واني ساغ به ئه وه ي ئالوده ببن
به مادده ي بي هوشكه ر پي بگه ي نيت، ساتي پاماو وتي : ((بيده چي
ته نها هوكاريك كه يارمه تيدايم سهر كه وتوو بم، هه ر ئه و كاتانه بوو
كه پي كه وه ده مانبرده سر . له هاوينا ندا خانوچكه يه كي هه رزانم
به (۱۵ دولاړ) له كه نار ده رياچه ي (ميشيكان) ده گرت به كړي . هيج
شتيكي ناوازه و سه رنج پاكيشي تيا دا نه بوو . به لام ئيمه
كاته كانمان پي كه وه له لاي به كتر ده برده سر . هه ر كاتي ك گه شت
و سه فه ره فه رمانيه كانم بۆ دروست ده بوو، وام پي ك ده خست
ئوانيش له گه ل خوم به رم .))

((به كي ك له و خانوانه ي كه ئيمه تيايدا بووين، زور دووره
ده ست و له خه لك دوور بوين . به لام هه موو كاته كانمان پي كه وه
ده برده سر . كاتي كه كوپه كه م پايوژي پي ده كردم ده رباره ي
مه سه له يه ك، سه ره تا ليم ده پرسى پاي دايك و باوك و هاوپتيكاني

لەم بارەووە چى بوو؟ ئەویش زۆربەى جار وەلامى دەداووە كە
دايك و باوكى ئەوان زياتر سەرقال و گرفتارى خۆيانن تا بتوانيەت
مەسەلەيەكى وا لەلای ئەواندا بوروژينيەت!!

سەيرە! گەورەترین هۆكاری سەرکەوتنى خيـزان و ئەم
ژيانەش، لە شتى زۆر سادە و لاوەكيدا شاراوەيه . كات بردنە سەر
پيـكەووە و چيـژ وەرگرتن لەدواندن يەكتر، مەسەلەيەكى زۆر لاوەكى
نين، ئەمەش ئەو كاتەى پەى دەبەن ئەم كارانە وەختى دەوئە .
ئەمپۆكە، خيـزانە تاك يان جووتەكانيش كاتيـكيان نيە و داشيان
نەناوە بۆ بردنە سەر لەلای يەكترى و تاوتوئە كردنى باس و
خواستەكان . سەربارى ئەوەى ئەم دياردەيه پـر بەهايه بۆ
نەوجەوانان لە ساتەكانى هەرزەكاريدا ، گرنگترين كارە بۆى .

۱. و به خششه ڪاني ژيان تان له بهرچاو بيٽ و هه سستان باش و
خوش بيٽ به رام بهر به خوتان . زوري به خه لڱ، به بي ٿوهي
پيوست بڪات په نا ده به نه بهر خه ٿوهت و گوشه به ڪي تاريڪي
ژيان! بيته نمونه به ڪي ديار بڙ پڙه ڪانتان، نمونه به ڪي پايه دار! تا
ٿوانيش هه ستيڪي باش و خوشيان له باره ي خويانه وه هه بيٽ .

۲. به عيشق و ٿو وين کاته ڪانتان له لاوان تاندا به رنه سر .

وهختي پرسيم له مامم (جورج) چ شتيڪ هڪار بووه و يارمه تي
داوه تواني بيٽي دوو نه وجه واني ساغ به ٿوهي ٿالوده ببن
به مادده ي بي هوشڪر پي بگه به نيٽ، ساتي پاماو وتي: ((بيده چي
ته نها هڪاريڪ که يارمه تيدايم سرکه وتوو بم، هر ٿو کاتانه بوو
که پيکه وه ده مانبرده سر . له هاوينا ندا خانوچکه به ڪي هه رزانم
به (۱۵ ڊالار) له که نار ده رياچه ي (ميشيڪان) ده گرت به ڪري . هيچ
شتيڪي ناوازه و سه رنج پاڪيشي تيا دا نه بوو . به لام ٿيمه
کاته کانمان پيکه وه له لاي به کتر ده برده سر . هر کاتيڪ گهشت
و سه فهره فرمانيه کانم بڙ دروست ده بوو، وام پيڪ ده خست
ٿوانيش له گه لڱ خوم به رم .))

((به ڪيڪ له و خانوانه ي که ٿيمه تيايدا بووين، زور دووه
دهست و له خه لڱ دوور بوين . به لام هه موو کاته کانمان پيکه وه
ده برده سر . کاتي که ڪوپه که م پايوڙي پيده ڪردم ده باره ي
مه سه له يه ک، سه رتا ليم ده پرس ي پاي دايڪ و باوڪ و هاوپيڪاني

له م باره وه چي بڼه ؟ نه وييل زږېده ي جار وه لاسي ده داره كه
دايك و باوكي نه وان زياتر سه رقالي و گرفتاري خويانن تا بتوانييت
مه سه له يه كي وا له لاي نه واندا بوروژينيټ !!

سهيره ! گه وړه ترين هوکاري سه ركه وتني خيزان و نه م
ژيانه ش، له شتي زور ساده و لاهه كيدا شاراو هيه . كات بردنه سه ر
پيکه وه و چيژ وه رگرتن له دواندنې يه كتر، مه سه له يه كي زور لاهه كي
نين، نه مه ش نه و كاته ي په ي ده بهن نه م كارانه وه ختي ده وي .
نه مړكه، خيزانه تاك يان جوو ته كانيش كاتيكيان نيه و داشيان
نه ناوه بو بردنه سه ر له لاي يه كترې و تاوتوي كردني باس و
خواسته كان . سه رباري نه وه ي نه م ديارده يه پر به هايه بو
نه وجه وانان له ساته كانې هه رزه كاريدا ، گرنگ ترين كار ه بوي .

دوو دەم /

لاوان لە داىك و باوكيان دەخوازن ٠٠٠ بزائن عىشق و ئەوين پىئويستى بە گۆش كردنه

بىرپواوەر وایە لاوان زۆر وشيارترن لەوەی کە ئێمە تێدەگەین .
ئەوان بە پێى غەریزەیان هەست دەکەن عىشق و ئەوين وەکو گۆلى
بە هارن . هەردووکیان زیندەوهرن . ئەگەری ئەو لە ئارایە گەورە
بىن یان وشك بىن و لەناو بچن .

ئەمسال ئێمە لەبۆنى خوۆشى گۆلە یاسەمەنى باخى حەوشەکەمان
بیبەش بوین . سۆزى گێرە و با، بوو هۆى ئەوێى خونچەکانى بە هارى
گۆلە یاسەمەن هەلۆهرن و سەرمايەکی بە هیژ کە پەيامەکەى گۆرپى و
تێکچونى بارى ئاوو هەوا بوو، ئێتر نەیتوانى ببێتە هۆى پرسکەندنى ئەو
گۆلە .

بۆ زۆرێک لە مەروفاکانیش، عىشق و ئەوینیش هەر ئاوا پۆلێکی هەیه .
پێتەچى کە سێک ئەو خونچانەى خوۆش بویت و ئێتر ئەوانیش

دهپشكون. به لام پهنه به پاستى و دلسوزى بوار نه بيت بؤ چاوديرى
كردن و پيراگه يشتنى و به دهمه وه بوونى . نهمه ش ئه و كاتيه كه
عيشق و نه وين وهكو خونچه ي درهخته كان له سه هؤل به نداندا زهره رو
زيانى پيده گات!

مؤله ت بدن (گوله كانتان) واته ئه و كه سانه ي كه خوشت ده وين
خويان بنوينن و فخر و شانازى بكن . پيوسته بياندينن، گورانين
بؤ بلين تا پهروه رده يان ده كه ين . قسه ي خوش و لاواندنه وه هيز
ده به خشيت به (عيشق) . جا كه و ابوو بليسه يه ك له نيگاكانتدا هه لبة و
پييان بلى ((خوشم ده وي)) يان ((به پاستى تو ناوازه و بيوينه يت)).

كارى بچوك و لاوه كيت له بير بيت

ههركاتيك من و هاوسه ره كه م واده ي يه كبينيمان هه بوايه ، زور به كه مى
ريك ده كه وت ئه و بريار بدات . هه ر من بريارم ده داو قسه م ده كرد
(ليره وه نازيزم)) ((نه چين بؤ فلان شوين)) ، ((ئاوا چاكتره)) زور
به كه مى و به سه ختى ده يتوانى ئه و شتانه بكات .

هاوسه ره نازيزه كان: قه درى كاره بچوكه كان بزائن . پياوان!
ئيه وش ده روازه كان والاگه ن . بير بكه ره وه وه مان ئه و كاره ي
كه نه توت ((من نه نجامى نه دم)) ، نه نجامى بده . به ر له نان خواردن،
وه ختى هاوسه ره كه ت ده يه وي دابنيشى هه سته و كورسى بؤ دابنى

تادا بنىشىت . دواى نان خواردن، يارمەتى بەدە لەگەزگەردە وەو شۆردنى
قاپەكان . ھەوالى ئىشوكارەكانى ناو مالل بېرسەو كاتىك بېرەخسىنە بىل
گالتەو سەرگەرمى لە مالەكەتدا . لەگەل ھاوسەرەكەتدا پەفتارىك
بنوینە كە لەگەل ھاوكارو دۆستەكەى خۆت ھەتە !

جىگەى سەرسوپمان نىيە ئىمەى پىاوان، كە چۆن بۆ وەرزش يان
ھەر يارىيەكيتەر و كارىكيتەر كە لەگەل دۆست و ھاوپىكانمان ھەمانە،
ھەرگىز خۆمان دواناخەين، بەلام وەختى نۆرەى ھاوسەرەكەمان دىت
دە بۆ بىست خولەك دوا دەكەوين لە وادەكەمان . ئايا ئەمە گرنگ
نىيە ؟ بەلام بەزۆرى پىاوان ھىچ تەرز و تىروانىيەكى تايبەت يان نىيە
لەم بارەو .

ئەوان دەلێن : ((ئاخەر ئەو خىزانمە، ئىمە پىكەو دەژىن ، كە واپوو
كىشە نىيە . ئىمە پازدە سالە بەم جۆرە دەژىن و تا ئىستاش
خىزانەكەم نارەزايەكى نەبوو)) ((لەوانەشە ھاوسەرەكەى لەم جۆرە
گلەبىانەى ھەبىت بەلام مێردەكەى گرنگى پىنەداو)) .

((دينيس فېتلى) وتە بېژى كارامە و لىھاتوو، تەرزى فېكرو تىروانىنى
خۆى سەبارەت بە دەربەستھاتن و گرنگيدان بە ھاوسەرەكەى بەم
جۆرە باس دەكات :

((ھاوسەرەكەم وەكو ئۆتۆمبیلەكەمە . ھەر كاتىك پىويست بكات
پۆنەكەى بۆ دەگۆرم . ئەگەر كۆن بىت و پۆنى لىبجى يان دەنگى تىادا
بى، دەچمە لاى فیتەر تا بزەم گرافتەكەى لەچىدايە !)) لە كاروبارى ژن

و مېردايه تېدا پټويستی به م ئيشانه نيبه . چەند باشه ئه گەر بهر له واده ي دياريكراو بېپشكنين . ئه گەر تۆ ئۆتۆمبيليكی پېشپرکي گرانبهات ببوايه بېگومان وات ئه کرد، تا به ئاسانی بتوانی پېشکه وتنی پېبکەيت و لټی بخوړی . ئه گەر کيش و خېرايه که ي کم ده بوو، خېرا چاره سهرت ده کرد . چونکه کارئاسانيه کی گرنگی ژيانته . چەند گرنگ بوو ئه گەر ته رزو بيرکردنه وه تان بۆ هاوسه ره که شتان هه روا بوايه . چونکه ئه و ((پياو يان ژن)) به شيکی زه روړی و بنه پره تي ژيان و سه روړی و ئارامی ده روونتانه .

له گۆران مه ترسن

ئە گەر ئاوی گولە سورەکانی خۆمان نه دەن، ئەوانیش گەشە ناکەن . ئه گەر پەين و کوتيان نه دەيني، گه و ره و به ميژ نابن . ئه گەر له پيڻاو به رگري کردن له نه خۆشيه پوهه کيه کان دەرمان پيژيان نه کهين، ورده ورده وشک ده بن . ((بچوکترين جېوجانه وەر، گه وره ترين زياني پيڊه گه يني .))

عیشقیش هه روايه . پټويستی به چاودېری کردن و گرنگی دانه _ ئه مه جگه له گۆرانکاری ! ((گولە کانتان په هابکه ن ئه وسا بزائن چيان به سه ر دي !)) کور يان کچه کانتان له ئيوه ده خوازن که بزائن ده توانوي چ گۆرانکاریه ک له ناوماڤدا بکړي و قبول بښت: چالاکی نو، سه رگه رمی

نوی، دراما ته له فزینیه کان . گورپانکاری له ژياندا هیزوگور نه به خشی
به عیشق . که ل و پهل و کالاکانی ناو مائی خوتان جیگورپکی بکه ن .
هاوسه ره که م همیشه واده کات . ((پاستیه که ی گومانم هیه
که هه فته ی دوو جار دیکوره کان ده گورپت!)) چند به تاسه یه وه ختی
پاش لیدوانه کانم و دره ننگانی ده که ریمه وه بۆ ماله وه، خواردنیکي سوک
ده خوم و نه چمه نهومی سهره وه بۆ نوست و پشودان _ چوار کورسی
نوی و میزیکي جوان دینه سهر پیم! پیویسته ژيان وایت ...
ناناگایي و له پرا سهری قاچت بهر شتیکی نوی ده که ویت و پاشان
پوداو ...

خاتونیک به م شیوه یه له ئالوگورو جوراو جوری دوا: ((زور حه زم
له گورپانکاری و جوراو جوریه . خوزگه نه مپو به یانی لیره بویاتیه و
نه تبینی . زور له ده ست میرده که م توپه بووبووم . به لام نیستا
که ته ماشای نه و دیمه ته ده که م به شتیکی جوان و دلگیر دینه بهرچاوم.
له ژیر پره شاشی حه مام بوم و خوم ده ست، نه و له ویدیو پرده که وه و
له سهره وه ده فرتیک ئاوی ساردی کرد به سهرما .)) ئاشان له ژیر
لیوه وه پیده که نی : ((هیچ نه بی ژيانماني له یه که پهنگی ده رچوو!))
پاراستنی ژيانی هاوسه ریتی به م مانایه یه : ((له پیناو خوشبوونی تام و
بونه که یدا، که میك داوده رمان و تامی تیبکه .))

پاش نیوه پویه که به شداربووم له سیمیناریکا دوو هه زار که س
ناماده بوون . قهت نه و پوژه له بیر ناکه م . منیش تیایدا ده رباره ی

نالوگړو چوڼيه تي دوام، تيايدا ئاماژم به وه گرد كه به چ شيوه يه ك له يه ك په وت و يه ك په ننگيه كان بڼه دهر و له گهړاندا بن به دواي شته نو يكانداو پر كڅيشي ئه وه بكن تامر وټكي هه مه جوړين، چونكه گورپانكاري هاندرو سه لامه تي ده به خشيت . له نېره ي ليدوانه كانمدا، دوو خانم له ناو ئاماده بواندا به ره و پووم هاتن و چونه سه ره وه . پاشان وتيان : ((چند كاژيړيكيه ليړه ين و نه مه شمان به نه رزشي پاره يه ك ده سته كه وتوه كه داومانه بو ئه م سيميناره .))

كاتيك له مه به سته كه يانم پرسى يه كيان وتى: ((نه زانى چوڼ؟ تو باسكرد تا هه ول بده ين گورپانيك له ژيانماندا بخولقيتنين، ئه م كار هاش هه رگيز نابيتته هو كاري له ناو چوون . ئيمه چوينه نه ووى خواره وه تابچين بو ته واليتي ئافره تان . ماوه يه كى زوړو چند خوله كيك له كاتي ئيمه ي ده گرت تا پيى ده گيششتين و توره مان به رده كه وت . له بهر نه وه، بريارماندا بچينه ته واليتي پياوان! له وى كه سى لينه بو وه له ماوه يه كى كه مدا گه پايڼه وه! ئه م كار هى ئيمه گورپانيك و شاكارنيك بوو!)) .

منيش پيموت هه ول بده ن نه زمونى شتى نو ي بكن، وه نه و نمونه ي كه ئه وان هينا يانه وه له زه ينما نه بوو، به لام ئه توانم سوين بخوم كه ئه و دوو ئافره ته به و كار ه جياوازه ي ئه نجاميان دابوو، بو به يانى پوژى داهاتوو به رچاييه كى تيرو ته سه له يان ئاماده كړدوه . ته نانه ت نه گه ر سه ماوه رو غازه كه شيان ئيش نه كات، ديسانيش هه ربزه له سه ر

لێویانه و پەنگە بشلێن ((گەنگ نیه، ئەو هەر گەشت نیه)) وە یان دوانیو پۆ کاتیك لەسەر ئیش دەگەرێنەو وە بۆ مائەو، ئەگەر ئۆتۆمبیلێك هۆرینیان بۆلێدات یان بێتە سەر پێگای ئۆتۆمبیلەكەى ئەم، یان گۆپی ترافیک درەنگتر سەوز بێت یان هەوا گەرمتر بێت لەچاو پۆژانی تر، بەهۆی نوێبونەوێ هەلسوکهوتی پۆژی پیشویان توپەو جارس نابن . هەولێدە کاری نوێ ئەنجام بدەیت . لەیهك پەنگی بجۆرە دەرەو وەو کاری جۆراو جۆر ئەنجام بدەو كه مێك بگۆڕی!

لاوان لە هەلسوکهوتیاندا لەگەڵ هاوڕێی و هاوتەمەنەکانیاندا گۆرانکاری دەخولقیئن و لەپاڤواردن چێژ وەردەگرن . واتە هەمیشە لەگۆران و لەهەلس و كهوتو پێكهەن دان . كه وردە وردە پێدەنێنە تەمەنەو، ژیان وشك دەبێت و دەچێتە چوارچێوەی یاساو بپارێدەنەو . تەپۆ تازەى خۆمان لە دەست دەدەین و یەكلايەنە هەلسوکهوت دەكەین! پەنگە باشتەین شت كه بوییتە هۆی ئەوێ لەگەڵ لاواندا هەلەكەم، تواناو دلخۆشیم بێت لەو گۆرانکاریانەى لەپەفتارو كردارما دەیانكەم . زۆرتەینى كاتەكانى تەمەنم بەم چەشنە دەبەمەسەر: ئامادە بە ... تیرەكەت بەاویژە ... ئامانجەت هەبێت و بەرەو ئامانجەكەت هەنگاو هەلێ . لەبەرئەوێ بزانین چى لەزەینماندايە پێویستە قسەبكەین .

ئایا بون بیرو باوەڕى نوێ و سەپنەوێ عادت و نەریته كۆنەكان و پاشان داھێنانى شتى نوێ، سامناك دیارە؟ تەماشایەكی ئەم پەوشە

بکه: ئایا کهس له ئیتمه ئه و پیلانوانه ی که له پۆلی سییه می سه ره تایدا له پیمانده کرد، ئیستا له پیتی ده کهین؟ وه ئایا ئه و کراسه ی له دوانزه سالیدا له بهرمانده کرد ئیستا له بهری ده کهیت؟ هه لبهت نه خیر؟! ئه م کاره شیتیه کی په تیه . باشه، ئیستا سه بارهت به به خێوکردنی پۆله کانی خۆت و پاراستنی په یوهندی خیزانی چی ده لئیت؟ ئایا داب و نه ریتی کۆنمان وه لا ناوه؟ ئایا له هه مان قوناغه کانی سه رهتا داین و هه ر به راوه ستاوی ماوینه ته وه؟

هه ندیکمان وه کو(کهس) یکین که جلوه برگی جوان و نویی پۆشیوه و دهستی داوه ته کارو پیشه یه کی نوی . هه ر له یه که م پۆزی کارکردنیا، وه ختی دهسته ویه خه ی کۆمه لئ کۆلی گرفت ی نوی بوو، سه ری گێژی ده خوارد و چاوه کانی وستی له کاسه بینه ده ر . ته له فۆنه که ی داخسته وه و چه ند ساتیک پشوویدا و پاشان خه م و دلّه راوکیکه ی که متربوو له چاو ئه و کاره ی پیشو تریدا، چونکه برپای وابوو پیشه ی پیاو خه م و شله ژانی زۆر ده خوازیت . ئه ویش قایل بوو به لام پاش چه ند خوله کیک دووباره توشی هه مان حالهت بووه وه .

پزیشکی کۆمپانیا به راستی نهیده زانی ده بیئت چی بکات . له بهرئه وه نارديه لای پزیشکیکی پسپۆر . پسپۆر له م سه رده مه دا به که سانیک ده وتریت که هوکار و پالنه ری هه موو کاریک ده دۆزنه وه ! پزیشکی پسپۆر نه خووشی سه رگێژ خواردن و له کاسه ده رچونی

چاوه کانی هرگيز نه بينیو! نو ناویکی تایبه تی له م نه خوښیه ناو
به کابراکشی وت تا شش مانگیتړ ده میتیت!

نم کابراش بیهیوا بوو، چووه لای دوستیکې و دوسته که ی
پیشناری کرد گورانکاریه کی بنه پړه تی له ژيانیا بدات و نه ویش وایکرد:
ته له فونی بۆ بیمه کردو داوای پاره ی لیکرد: خوازیار بوو به مانای
راسته قینه مرگی تراژیدیا نه بیت .

ویستی به ئوتۆمبیله نویکه ی ده ست بکات به گشت و سهیران .
خانویه کی پووبه پوی ئوقیانوس کړی و پاشان چووه لای
به رگدرووه که ی . کاتئ نه یویست نه اندازه ی کراسه که ی بگریت،
به رگدروو پرسیا ری نه اندازه ی ده وری یه خه و قوئی و نه وانی تری لیکرد
. کابرا وه لآمی داوه (۱۵ - ۱۳ - ۵) .

به رگدرووه که وتی : ((نا وانیه، من نه اندازه م گرتویت . نه اندازه ی تو
(۱۶ - ۱۳ - ۶) ه)) . وه لآمی داوه : ((نه خیر، نه اندازه ی من
همیشه (۱۵ - ۱۳ - ۵) ه)) . به رگدرووه که دهنگی به رز کرده وه :
((نه گهر کراسی وا له به ربکه یت به رده وام سهرت گیرده خواوت و
چاوه کانت له کاسه دهرده پهن!)).

کابرا کراسه ته نگه که ی خو ی نه گۆپی و ته نها شش مانگ مۆله تی
ژیانی هه بوو!! به راست، چی ده قه ومیت نه گهر هندیك له عاداتی
خۆمان نه گۆپین ؟

له بېرت بیت (ریجی نسمیه ت) ده لیت: ((ته گره همیشه کاری
یه کړه نگ نه نجام بدهیت، دهر نه نجامی کی یه کړه نگت ده ست
ده که ویت.))

سیدہ م /

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . .

بیان دویسن

یہ کیٹک لہو پہ یامانہ سی نہ وجہ وانان دہ خوانن بہ دایک و باوکیان بگہ یہ نم، ئہ مہ یہ : ((وہرن پیگہ وہ قسہ بکہین)) ئہ مہ یہ کہم گرفتہ ئہ وانہ . دینہ لام و ئہ م قسانہ دہ کن : ((بریا دایک و باوکم لہ گہ لم دہ دوان)) ، ((بریا ئہ متوانی لہ گہ ئیاندہ ہست بہ نزیکی بکہم)) ، ((بریا دایک و باوکم گوئیان بؤ قسہ کانم شلدہ کرد)) .

لەم زەمىنەدا، پابۆچوونى جياوازم لەوانەوه بىستوو . كۆپ يان كچىك دىنە لام و دەلەين پەيوەندىەكى باشمان لەگەڵ داىك و باوكماندا ھەيە و ئەتوانين ھەموو قسەيەكى خۆمانيان پيڤيلەين . حالەتيەكى جياوازه . زۆر بەكەمى نەوجەوانىك ئەتوانيت لەگەڵ داىك و باوكى بەئاسودەيى قسە بكات و ھەست بكات داىك و باوكى دەخوازن تاكە كەسيەكى شياو و كارامە بيئيەتە بەرھەم و تەنھا بوار نەپەخسيتيت بۆ لاشەي ئەو . ((نەوجەوانان خوازيارن كەداىك و باوكيان نەك تەنھا

لاشيان ئه وان گه شه پيښه ن به لكو بښه هوى گه شهى پړوحيان و
به چاكي بيانننه به ره م)) .

په يوه ندى خيزانى، هه نديكجار وه كو ساته وه ختيكه كه خيزانيك
پيكه وه چووبن بو ريسټورانټيك . شاگرد هاته لايان و پاسپاردهى
خواردنى له داىك و باوكى خيزان وه رگرت و پاشان پرسى: ((ئهى بو
كوپه چكوله كه تان چى بښم ؟)) وه لامى داوه: ((ئهو پيتزا ئه خوات))
كوپه چكوله وتى: ((باوكه، من هه مبه رگر ده خوم، تكايه هه مبه رگر
بښه)) باوكى قسه كهى پشتگوئ خست و دووباره وتبه وه: ((پيتزا بو
كوپه كه م بښه)) شاگرده كه له كوپه چكوله كهى پرسى: ((ساردى چى
ئه خوټ ؟)) كوپه چكوله پړوى له باوكى كردو وتى: ((باوكه، ئه م
شاگرده واده زانيت من مړوټيكى گه وره و كاملم !))

چهند رينوماييەك له پيتاوه په يوه نديه كى باستر

تويژينه وه كان نيشانيان داوه كه په يوه ندييه لاوازه كان ده بښه
هوكرارى زوړترين شكست و لاوازي تاكه كه س و خيزانيش . له پيتاوه
چاره سه ركردنى ئه م بارودوخه، له ناو خيزانى خوتدا، په پره وى ئه م
رينومايانه بكه:

پيم بلئ به پاستى مه به ست چييه ؟ ئه و كوټسپ و ياسايه ي له
په يوه نديه كى به هيزه وه ئيمه به ره و ناراسته ي شه قاميكي پر له

هه ورازو نشیو ده بات، نه و کاته یه که مه به سته گانمان به پرستی و دروستی دهرناپریت . کاتیک له گه ل لاوه کانی خوماندا ده دویین، جیاوازییه که له دیدگا و بۆچوون له پرهفتارو سلوکی مناله کانماندا ده بینین و ناچارین دلنیا بین که هه ردووکمان هه سستی که هه به شمان هه یه له و کاته دا .

گریمان لاویک دیته لای باوکی و نه لیت: ((ته پۆمه دهره وه .))
له کاتیکدا باوکی ته ماشای ته له فزیۆن ده کات، یان کتیییک
نه خوینیته وه یان نامه یه که ده نوسی وه لام نه داته وه: ((برۆ، به لام
هه ولبده له کاتی خۆیدا بگه پیتته وه بۆ ماله وه .))

به م بارودۆخ و په رچه کرداره ی باوکی، په نگه کوپه که ی له کاتیکدا
بگه پیتته وه بۆ ماله وه نه وکاته نه بیت که باوکی له زه نینیا بۆی دیاری
کردوه . به پای باوکی کاژیر (۱۰) ی شه و نه و کاته یه که پیویسته
پۆله که ی له ماله وه بیت ((کاژیری یاساگی هاتوچۆ کردنی پۆله که ی!))
به لام په نگه کوپه که ی وایزانیت کاژیر دوانزه ی شه و وه ختیکی
گونجاوه بۆ هاتنه وه ی بۆ ماله وه . له م کات و دۆخانه دا گونجاوترین
وه لام نه مه یه: ((کاژیر ده چاوه پوانتم، باشه؟)) که وایوو چاکتره باوک
سه رنج بدات و گوێ شل بکات تا دلنیا بیت و وا بزانیت کام کاژیری
نیوه ی شه و به پای کوپه که ی نه گه ر دایکیک به که که ی بلایت :
((به پرستی خه ریکه ناویمید ده بم))، که که ی ناغامی مه به سستی دایکی
چییه؟ له بری نه مه باشتره دایک به بی په رده و به ئاشکرا به که که ی بلای

چ کارځي هه له ی نه جامداوه که بوو ته هو ی ناو میډبوونی دایکی و به چ شیوه یه ک نه توانیت قهره بوی بکاته وه . یان هر نه و نیشه به شیواز ځي گونجاو نه نجام بدات . یان کاتیک باوک به کچه که ی نه لیت : ((وا باشه پیکه وه دانیشین و قسه بکه ین دهر باره ی نمره کاسی نه م مانگه ت)) کچه که ی دوش داده مینی و سهر سام نه بیت . هیشتا ناتوانیت تیښگات که باوکی چی مه به ستيکی هه یه و له وانه شه هیچ مه به ستيکی نه بیت . ته نها کاتیک که باوکی ده لیت : ((کچم من ناماده م، نه ی تو؟)) کچه که ی په ی به مه سه له که ده بات نه بیرتان بیت، لاوان به خیرایی شکل و شیوه ی مروفی گه وره ده گس، به لام هیشتا ژيرو گه وره نه بوون . تا نه و کاته ی باوک نیشانی کچه که ی نه دات که به چ شیوه یه ک و چ کاتیک گفتوگو له گه ل کچه که ی بکات، په نگه فیتر نه بیت به چ شیوه یه ک نه م په یوه نډیه دروستبکات .

لاوان نه زانن که دایک و باوکیان نه ویان خو ش دهوټ، به لام گه وره کان نه م راسته قینه یه به وان نالین یان نیشانیان ناده ن. نه و کاته ی مه به سته که تان به پونی و ناشکرایي و دهر ده بپی، مه به سته سهره کیه که ی تیده گه یه نیت . هیچ شتيک له ناو دلاندا چه پس مه که ن و بیاند رکځن . نه گهر هه ست به خه م یان شادی نه که یت، لاوه کان نه م مافه ی هه یه ناگاداری هه سته کانت بیت. يو نمونه کاتیک کور په که ت ژنی هینا، به چ شیوه یه ک بتوانیت و بزانت ه وگری و خو شه ویستی خو ی

بۆ هاوسەرەكەى دەربەرپێت ئەگەر باوكى نەبينيپێت لەگەنى دەربەرین و
هۆگرى خۆى بۆ دايكى؟!

ئەم سى پێنماييه لە بەردەستتاندایە، سوديان لێوەرېگرەو
خۆشەويستى خۆت نومايانبکە:

١. دواندى لاوان وەكو مافدانە بە ئامانجەكان . پێويستە وردبين بيت
و مەبەستەكەت بە روونى دەريخەين، پاشان دلتيا بيه لەوہى كە
ئەوان تىگەيشتوون . ئەو مەسەلەى باسى دەكەيت بە پرسىاريكى
سادە وەلامەنن . لەوانيش بخوازن كە مەبەستەكەت پوون
بکەنەوہ .

٢. پاشان، با ئامانجەكەتان شايانى گۆپان بێت . ئەگەر ناچاريت
بەخواستى خۆت شتێك بگۆرى لەلاوہكاتاندا، ئەوا مەبەستەكەت
بدرکێنە .

٣. ئەگەر ئامانجى تريشت ھەيە بيبەستەرەوہ بەكاتەكانى ترەوہ .
ئەگەر مەبەستەكەشت لەپستەيەكى كورت و پوخت و شايانى
تىگەيشتن بلىي، ئەوا چاكتەرە لەفەلسەفە لێدان و دورو
درێژکردنەوہى باسەكە .

بۆ نمونە، گريمان كچەكەت لە خۆئامادەکردنداى بۆ سەفەر . باشترە
(١) بىرى بخەيتەوہ پۆنى ئۆتۆمۆبيلەكەى بپشكنيت . خۆشت دلتيا بکە
لەوہى كە ئەزانيت بە چ شيوہەك ئەم كارە ئەنجام بدات (٢) بىرى
بخەرەوہ نەخشەى پێگاگەى پيپيت تا بتوانيت لەپێگاىەكى پاست و

دروسته وه هاتوچو بکات “ (۳) داواى ليښکه ته گهرو دهبل و ئيستويى دواوهى ئوتومبيله کهى نيشانى فيته ريک بدات .

ئه گهرو ئه م سى خالته به پرونى بو باسکردو بيرت خسته وهو،
ئامانجه کهت له لای ئه و ئاشکرا بکهيت، کچه کهشت بوچونىکى باشى
دهبيت له ههستکردن به بهرپرسياريه تى تو . له چاو ئه مەى که ته نها
به و بلييت: ((سه فهر سه لامه ت . به لام ته گهرو ده بلى دواوه ت
له بيرنه چيت، پوني ئوتومبيله کهشت بپشکنه، نه وه ک مه کينه کهى جام
بييت . نه خشهى سه فهرشت له بيرنه چى!!)) خو ئه گهرو هه موو ئه م
شانه کاتيک پيى بليى که له مال ده چيته دهر له وانه يه توپه بييت و
هه لگرتنى نه خشهى سه فهر رو چا کردنى ته گهرو ... پشت گوئ بخت .
له وانه شه واهه ست بکات که تو متمانه ت به و نيه و بواړى ئه وه شى
نه بيت به و په له په ليه ئوتومبيل بپشکنيت و توشى دوو دلى و دلّه
پاوکه بييت . ته نانه ت له وانه يه ئوتومبيله که توشى گرفت بىى هه ر
له بهر ئه وهى دوايى له توى ببيستى ((ئەى من پيم نه وتيت!!))

مه به سته کان بهرون و ئاشکرايى بدرکينن !

بزانه که ئاوازي دهنگت پرمانا تره له خودى وته کهت . کاتيک
له گه ل که سيکدا گفتوگو ده کهيت، گه رچى پهنگه چه مکى قسه کهت
گرنگ بيت به لام ئاوازي دهنگ گرنگى زياتره . پسپوراني کارو باره کان

ده لټين كه (۲۸٪) په يوه ندي هه لوه د ژواره گان له نه نجامي ناوازي دهنگه وهيه . كاتيك ده لټيت : ((خوشم ده وټيت)) يان ((فهرموو قسه كه ت بكه)) يان ((دلنبايه گوئ بؤ قسه كانت شل ده كه م، قسه كه ت بكه)) به لام ناوازي دهنگت شتيكي تر بلئ، نه وا دوو چاري گرفت نه بيت له په يوه نديدا . مندالان به تاييه ت، هه ستيا ريه كي زوريان هه به ده باره ي ناوازي قسه كردني دايتك وياوگيان .

ناوازي دهنگ هينده ي هه زار وشه به هاي هه به . نه گهر ناخاوتني زمانتان له گه ل ناوازي دهنگتاندا پيچه وانه بيت، پټت وايه لاوه كه تان كاميان ده بيستيت ؟ نيوه به مانايه كي پراوپر ناتوانن بلټين: ((خوشم ده وټيت)) مه گهر نه وه ي هه ردوو دهستان بكه نه مليان . نه گهر پاسته وخؤ ته ماشاي چاوه كاني كوپه كه تان نه كه ن و ته نها بلټيت: ((خمت نه بيت، چاره سه ري ده كه ين . له لات ده بم . نه وه نده دژوار نيه)) سه رت سوړ نه ميئي له وه ي كه بؤ چي هه ست به دلنه وايي ناكات له پشتگيري كردني تو . كرداري بي قسه، زور گونجاوتره له قسه و ته كانتان . نه وان (۵۵٪) په يوه ندي نيوه بونيا د نه نين ره خنه گرتن و وه سف كردن پيكه وه له يه ك پرسته دا ده رنه پرېت . نه گهر نه ته وټت كه سيك له لاي خه لكي تر دا وه سف بكه يت و هاني بده يت، پرسته يه كي وه سف و په خنه گرتن ليشي دلي ناخوش مه كه . نه گهر به لاوه كه ت ده لټيت: ((شانازيت پيوه ده كه م . زور جوان ياريت ده كرد، به لام

ژورده گهت ژور پهرش و بلاوه)) هممو ئه و پرستيه ي كه وتت ئه و له پاش (به لام) كه وه دهبيستى! پرهنه كاننان له وه سف و سه ناكه تان جيا بكنه وه. با هر كاميان به جيا و له شوټنى خوټدا بوټرټن. له ناره زايى كردن به شتټك، پرستيه كي نوټ دهست پټټكه .

له دهرپرټنى بيرو پاكانتاندا ، خو شه ويستى ژور و بى هل و مهرجيان نيشان بدهن . عيشق و خو شه ويستيتان مه به ستنه وه به كردارو سلوكى لاوه كاننانه وه . هر كاتټك كارټكى چاك و جوان ئه نجام ئه دن، پرهمه ندى و سه روه رى خو تان بخه نه پوو وه كاتټيكش كه هيچ ناكه ن ئيوهش مه بوټټنن و هيچ دهرمه برن . لاوه كاننان واهه ست ده كهن به ته نها ئه و كاتانه ئه واننان خو ش دهوټ كه قه درزانان ليته كهن . ئه گه ر خه ريكي ئه نجامدانى كارټك يان هه نكاو به ره و لاي كه سيك ده نيټ، هه ول بده به پرستيه ك ئه و مه به سته ي پټى بلټ : ((هه ست به سه ره رزى ئه كه م كاتټك كه ...)) ئه مه به ته واوى ستايش كردنى تو ئه گه به نيټ . هه ول بده ستايشه كانن ئه نكيژه ي دهرنويان بداتى، نه ك هر ئه مه ي به ته نها قه در زانيه پرواټيه كان بيټ . وه كو ئه و كاته ي كه پټشپر كيټه ك ئه به نه وه، يان نمره يه كي باش ديټن له تاقى كردنه وه كاندا، يان له ناو پؤل و خوله كاندا ژور ترين دهنك به ده ست ديټن .

ئەگەر پێیان بلێیت : ((بێگومان ئەنجامدانی ئەم کارە لەدڵەو
رازیت دەکات .)) ئەوا هانی دەدەیت کاری چاکە لەگەڵ خەڵکی
ئەنجام بدات . بەبێ ئەوەی کەس پێشی بزانی . هاندانێکی لەم
چەشنەو ئێرادە، دوو چەکی زۆر بەسودن و هەموو کەسێک بەبونی ئەو
چەکانە ئەتوانیت بێتە سەر شانۆی ژيان و پووبەپوی کێشەو گرتەکان
ببیتەو . ئەوان ئامادەکراون بەچەک و تفاقى جەنگی ! یان
دەستگایەکن کەماناکەیان بریتییە لەمە ((من لەناخەوە توانایەکم هەیە
لە ژياندا، وە کاتیەک کەتوشی گرفتێک ئەبم یان پۆڤگاریک پێشوازی
لێناکریت ،ئەتوانم ئەو هیژو توانایە بخەمەگەر . چونکە لەدڵەو هەست
بەخۆشی ئەکەم .))

لەژيانندا گۆرانیك دروستکەن . کاتیك بۆلاوان ئەدویم، پێیان ئەلێم
لەگەڵ دایک و باوکیاندا گفتوگۆ بکەن، بەم جۆرە هانیان دەدەم :
((لەگەڵیاندا هەلکەن)) کاتیك لەپوی لاشەو، پۆج و، هەست و سۆزو یان
هەر هۆکاریکی تر، لەبارودۆخیکی کراوەو خۆش و نەشونما دایت، ئەمە
بەهەلیک بزانی لەژياندا تا لەگەڵیاندا گفتوگۆ سازش بکەن . ئێستا،
باشتر لەهەر کات و زەمانیکتر، لەسروشتی گۆراندایت . ئەمە
سروتیکی خێراو کەمێک سامناکەو پێویستە لەگەڵ دایک و باوکت
پەیوەندی دروست بکەیت .

نږدېه ی لاوان وه لآم نه دده نه وه : ((تو پاست نه کهیت . نیمه تهنه
که سانیکن که بده وام نه گورپین . دایک و باوکمان سالانیکی زوره
نه گورپاون)) نه وه ی لاوان، هه ست به پتویستی گورپان و گه شه کردن و
نه نجامدانی کاره نویکان ده کهن . نایا نیوهش ناوان؟

له ژيانی تايبه تی خوتدا تاقیبه که ره وه . په وتیکی نوی بگره ره بهر .
کاتیك نه بینیت که سیك هیچ زده خه نه یه کی له سر لیو نیه ، نه یه لیت
کاریگری له سر تو ه بیت . هر نه وه نده ی پیبلې : ((پوژیکي خوش،
پیبه که نه)) ((وته یه کی له م جوړه له هر کات و ساتیکدا کاریگریه))
نه گه ر یه کیك لیتی پرسى چونیټ ؟ له وه لآمدا نه لیتیټ ((باش))
راسته وخو ته ماشای چاوه کانی بکه وه لآمی بده ره وه : ((باشترم)) وه
نه گه ر پرسیار بکات نایا نه خوش بویت؟ پیی بلې پتویستی نه کردوه
نه خوش بکه ویت تا بارودوخیکی چاکترت هه بیت . کاتیك له وه لآمی
ثافره تیکدا ناوام وت، وتی : ((نازانم توشی چ کاره ساتیکی خراب
بووبوویت، به لآم نیستا زور چاک و بیگرفت دهرده که ویت)) .

گورپانکاریه ک بکه له پره وتی هه ستانت له خه وی به ره به یانیک . یه کیك
له یاریزانه کانی توپی پی پی و تم : ((یه که م کاریك که نه نجامی نه دهم
نه مه یه که پاخه ریک داده خه م و له سر ی دائه نیشم و بو پوژیک که وا
له بهر مه و بو به خشش و نیعمه ته کانی خوی په روه ردگارو پاشانیش
قابیله ته کانم و له حقه ی نه وه ی که خواوه ند به به زه یی بووه له گه لمانداو
له داهاتوشدا هر به به زه یی ده بیت، به یانی باشیکی سوپاس گوزارانه

لە دەڕگای پەرەردگاردا دەگەم)) پاشان ئە یوت ئەم گارە گشت دیدگا و بۆچونەکانی دەگۆریت و هەر پۆژێک ئەمکارە فەرماوێش بکات، مەشق و کارەکانی تری خۆی بە خراپی ئەنجام ئەدات! وەخە لکیش لێی ناپازی دەبن . ئەو چەند خولەکە سوپاسگوزاریە بەردەم دەڕگای پەرەردگار، دەبێتە پایە و بنچینەی گشت ئەو پۆژە .

بۆچی پەروەشێکی نوێ ناگریت بەرو بە منالە کانتان بلێن کە خوشتان دەوێن و ئەخوازیت لەگەڵیاندا گفتوگۆ بکەیت ؟ کاریکی وا بکەن تا ئەوان تێبگەن نیازی باشت بۆیان هەیە و خوازیارن هەمیشە لەگەڵ یەکتەربن .

ئەگەر بۆ ماوەیەک بوو لەگەڵ کۆپەکەت نەدواویت و هیچت پێنەگوتوو، ئەوا ئەوەی بەبیر بێنەرەو کە ئەو لەم کارانەدا شارەزاو لێهاتوو و پێویستی بە ئامۆژگاری ئەم نەبوو، بەلام تامەزۆی ئەوەشی کە گەورەترین و گەرنگترین یاوەری ئەو بیت . کچەکە گشت تێبگەیه نە لەوەی کە چاودێری ئاکارو پەفتاری ئەو بیت و نەزانی چی دەکات و چی ناکات! بیهێن با نەوجەوانە کە تان بزانیت کە پێویستی بە ((زەمەن)) هەیە تا پەییوەندی هەردولاتان پتەوتر دامەزراوتر بیت ، بەلام تۆ لە چاوەڕوانیدای و گویت شلکردوو بۆ قسەکانی ئەوان . پێیان بلێن کە وتنی دژوارە بەلام بەزۆری لەمەسەلە و گرتەکانیان تێناگەیت ! گەر دەخوازن یاوەر و هاوێپی پۆلە کانتان بن، ئەوا بەپاستگوییەو لەگەڵیان بدوێن لەو مەسەلانەی کە پەییوەندی لەگەڵ

نه واند، ئیوه پووبه پوی گرفت ده کاته وه . به لاهه کانی خوتان بلین که ئیوه مروفتیکی کامل نین و پیوستان به یارمه تی و ده سگریویه تا به سه ر گرفته کاند زال بین .

ثایا نه زانیت نه شتانه چ ماناو مه فهمیکی ده بیت لای مناله که تان؟ لاوان له دايك و باوكيان ده خوانن تا که مکوپي و پرهنه ی خویان به وان بلین . نه وان هه سته که ن دايك و باوكيان لیزان و به ناگا نین له هه موو شتیك و هوشیاری ته وایان نییه . ئیوه ش نیشانیان بدن له پووی نه قلیه وه هینده گوره و کامل بویت که توش له سه ر نه شاتوی ژیا نه دا پیوستان به هاوپییی و کومه کی نه وه هیه !

لاوه کانتان فیترکه ن که ده مه قاله و جیاوازی بیر و پاکان گرفت نییه . تا ئیستا جاریك راستگزیانه له گه ل کوره که ت یان کچه که ت دواویت؟ نه وان کاتیك ده یانه ویت له ناخی دل وه شتیك به ئیوه بلین، پیوستانه بزنان که باس و گفتوگو له گه ل ئیوه ده رباره ی خواسته کانیان ته واو بیگرفته و ده توانن ناپه زای و ناکوکی ده ربیرن له به رامبه ر بیرو باوه پی ئیوه دا . به هه مان شیوه که کارمه ندی له گه ل ئیداره یان فرمانبه ره کانیتردا ده رده دل ده که ن . کوپ یان کچه ی توش ده خوازیت به و چه شنه ئازاد بیت تا له گه لئاندا واده ی دیدار دابنی و به ته نهایی و تا نه و شوینه ی گونجاوه، ده رباره ی باس و خواستیك که نه و دیوانه و سه رگه ردان و نا ئارام ده کات، له گه لئان

بدويىت و دەردە دلى بکات . (دەربارەى پەنجەگان، سوپاس
گوزارپەکان، ئىحساسىيەت کە دەربارەى تۆھپەىتى و دەربارەى
مەسەلەىەك کە نايقامى، لەگەلت بدويى .)

جارىك بانگهيشت كرابوومە سيمينارىيەكە دەبوایە بدوامیە بۆ
كەسانىك كە زۆر سەرکەوتوبون لەكاروبارى بازىرگانیدا . ئامادەبووان
بەپێوەرەرانىك بوون كەبەپاستى لەتروپكى پسپۆرى و سەرکەوتنى
كارەكەى خۆياندا بوون و بەپێژەىەكى زۆر سەرسوپهيتەر پارەيان
دەستدەكەوت . لەسەر و هەموو ئەمانەشەو ئەوان خاوەنى
كەسايەتەىكى زۆر بەفیز و خۆبەزەزان بوون .

هەرگیز لەبىرى ناكەم بە چ شىوہەىەك هاتمە ئاخەوتن . لێدوانەكانم
زۆر بەچاكى پێكخستبوو . من چەندىن جار لەگەڵ مەرۆڤ و كەسايەتە
جياوازهكاندا دوابووم . لەبەرئەو دەمزانى زانىارى سەرنجپاكيش باس
بكەم بۆيان چونكە ئەوان پتيويستيان بەكارامەى زياتر بوو لە
بازرگانیدا . لێدوانەكانم بەداستانەكان و چەند خائىكى بەسود
دەستپێكرد و هەولم دەدا سەرنجى ئامادەبووان پاكيشم بەلاى
قسەكانى خۆمدا . بەلام لەشونىيەكدا كارەكەم شتوا .

دەخولەك لەپاش دەسپێكى قسەكانم، پەيم بەو بەرد كە
ئامادەبووان وا هەستدەكەن لەبەرئەوہى من تەمەنم سى و دوو سالا،
ناتوانم ولەئاستى ئەوہدا نيم پيشنيارى بەسوديان بۆ بكەم و
بەبۆچوونى ئەوان من ئەزمونى وەهام نيه .

سی و چوار خولهک من هه ولّم دا له هوکار و خاله ليک نزيکيه کانی به شداربووانه وه که هه ميشه کاريگر بووه سود وه رگرم، نه م په وته شم وه کو به کړه ی کولاره يهک نه مدا به ده مپه وه و به ره لام ده کړد! به راستی دامابووم نه مده زانی چی بکه م .

دواچار له پاش نزيکيه ی چوارده خولهک له کاترميرک که ده بوو له ليدوان به رده وام بوومايه، ته واو بيده نگ بووم . ته ماشای ناماده بوانم کړدو وتم: ((گرفتک هاتوته پيش! نه مړو من به متمانهي ته واو به نه فسم هاتووم بو ئيره، هر کاريک که نه نجامی نه دم هه ست ده که م له کاره که مدا سه رکه وتوو ده يم . زياتر له پانزه سال ده بيت به هه ول و کوششی زوره وه به شداريم کړدو له کوړو کوښونه وه ی وته بيژان و نوسه رانی لپها توودا، له م چوارده خولهک دا، هه ستم کړدوه به سه ختی ده توانم له گه ل نه م کومه له ی ئيوه دا په يوه نندی دروست بکه م و پيم خوشه به ره له پوشتن ليره، پرسيارکتان ليکه م)) .

بيده نگیه کی په تی بالی کيشا به سه رماندا ، ته نانه ت ده توانرا ده نگی که وتنه خواره وه ی ده رزيه کيش ببیسری! نه مه دواين کاربوو که چاوه پوان بوون نه نجامی بده م . ((له په يوه نندی به م ليدوانانه وه چی پوويداوه ؟ که له گه ل به رپوه به ری سيميناره که م ده دوام هه ستم به وه کړد که ئيوه ی ناماده بووانی به پړز تا چ راده يه که خه لکانتيکی دنيا ديده يه و گرنگن . تا چ هند ده وله مند و به سامان و منيش سه ره به رزی و شانازیه کی چوئم به نسيب بووه تا بوټان بدویم . به لام نا ! نه مړو

ئه گهر چی به لامه وه دژواره، پئویسته ئه و راستیه بلنیم که دهسته گولمان داوه به دهم ئاوه وه و چ هه له یه کمان کردووه به رامبه رتان . هه رگیز نه ده بوایه من قسم بۆ ئیوه بکردایه . به لām ئه و پرسیاره ی که هه مه لیژه دایه ، ئه گهر من له گه ل بوونی متمانه ی زۆر به نه فس دیسانیش شایانی په یوه ندی کردن به ئیوه وه نیم، پینم بلنن فه رمانبه ران و کریکاره کانتان به چ شیوه یه که ئه توانن له گه ل ئیوه په یوه ندی دروستبکه ن؟؟) من به متمانه ی ته واو به نه فس به پئژه ی (۱۰۰٪) هاتمه لاتان و ئیستا ئه م پئژه یه بووه به (۴۰٪) و پینم خوش نییه پئژه که ی پتر له م ئاسته دابه زئ!!) .

پاشان وه بیرم هینانه وه: ((له گه ل ئه وه ی که وای ده بینم هه ریه که له ئیوه ی ئاماده بوونی به پئژ که چل و پینچ خوله که لیژه دا گوئ بۆ باسه کانم ده گرن، به پرسیاریه تی گه وره و گرنگتان هه یه، که وابوو ده بیئت به سه رنجه وه گوئ بگرن! وه هه روه ها باش گوئ بگرن، پرسیار بکه ن و یاداشت بنوسن، تا ئه و شوینه ی که ده توانن باشترین گوئگر بن! پاشانیش دوا ی کوتای سیمیناره که کاردانه وه یه کی راستگو یانه بنوینن له به رامبه ر من و ئه م لیدوانه به سود یان بیسوده مدا)) .

پاش ئه وه لیدوانه کانم به رده وام بوو، بیئنه ندازه بومه جیی سه رنجیان و کاردانه وه یان زۆر سه رنجراکیش و گرنگ بوو . زۆرکیان بانگیشتیان کردم له بهر ئه و خێرو فه ره ی پیکه وه هه مانبوو، سه ریک له کۆمپانیا که یان بده م .. ئه ها چی پویدا؟ ته نها داوام لیکردن له کاتی

پټويستيدا پټكه وه قسه وگفتوگؤ بكهين يان نارهازاي و بيروپامان
بخهينه پوو.

له ناو مال و خيزانيشدا هر ئاوايه . كاتيك كه سهرگرمي پوژنامه
خويندنه وه يان چالاكيه كي وهرزشي خوټانن، يان بير له كارو پيشه يه ك
دهكه نه وه و چوويت به ناو پرسياره كانى ژياندا، لاوه كانتان هر ئه و
كيشه يان دهبيت له گه لتاندا كه من له و كؤبونه ودا هه ميوو له گه ل ئه و
به پټوه به رانه دا! كوړو كچه كانتان ناتوانن گرفت و كيشه كانيان
به ساهه يي پشتكوي بخهين و پوو وهرگيريت .

پټكه خوځش بكهين و بيه لن با ئه وان قسه وگفتوگؤ بكهين له گه لتاندا
دهرباره ي هه ست و سؤزه كانيان و گرفت و خوځي و مهينه تيه كانيان .
ئه وان زؤربه ي كات نازانن كه ئه توانن نارهازايه كانيان بدركيئن و بلين :
((بؤچي گوي بؤ قسه كانمان شل ناكهين ؟ بؤچي به م جوړه په فطار
دهكهين ؟ به پاي من پټويسته په وشيكي نوي بگيريته به)) .

ئه گه ر هه لسوكه وټتان له ناو خيزانيشدا وه كو هه لسوكه وټتان بيت
له شوييني كاركردن، ئه و زؤر پټكه ي تري په يوه ندى دروست دهبيت و
هه لسوكه وتي جوان و شياوتان دهبيت له گه ل مناله كه تاندا . لاوان
پټويستيان به وهيه كه جياوازي بيروپا به شيوازيكي شياو له گه ل خه لكدا
تاقيبكه نه وه . يه كه مين شيوازيك كه فترم كردون ئه مهيه جياوازي بير
و پاي شياوي خوټ به ي هات و هاوار و دوور له توپه بوون، به زالبون
به سهر هه ست و سؤرتدا دهر بېرن . وه هه ركاتيك كه پټويست بكات،

سود له م چه كه واته ((جياوازی بيروپای شياو و نارام)) وه پگرن بؤ
جياوازی سروشت و بيروپات له گه ل هاوسه ركه ت يان له شوينى
كار كردنت .

ده ستيكه رانى گف توگو

چى ده بيت كه ماو هيه كى زور تيده په پيټ به سهر دواچار كه له گه ل
كوپ يان كچه كه ت قسه ت كردووه ، هه نديك جار دژواره بؤ دايك و باوك
كاتيك له گول پوله كيدا به ريته سهر“ وه نه مهش په نكه به هوئى نه وه وه
بيټ نه وان پوويه پوى گرفت ده بڼه وه له دروستكردنى په يوه ندى له گه ل
نه واند، يان نازانن له چى و له كويوه ده ست پييكه ن . نه م پيشنياره
دوستانه نه كه م تا نه م (نه زمونى خيزانى) يه بخوښتته وه تا باسيكى
چرتر بزانيت دهر باره ي خوټ و لاوه كه ت . يه كه م نه مه يه كه وه ختيك
لاوه كه ت خوئى هه لده سه نكيټيټ . پاشان قسه ي له گه ل ده كه يټ
دهر باره ي نه وراسته قينه يه ي له ناخى خوټاندا دهر تان خستووه .
راستگوبه له پوانين بؤ ناخى خوټ، چونكه به بى راستگويى ناتوانيت
په يوه نديكى راسته قينه ت له گه ل خودى خوټدا هه بيت . هيچ كه سيك
كامل نيه ، له بهر نه وه هه ول مه ده خوټ به كه سيكى كامل نيشان
بده يت . هه موو مروفټيك خالى ئيجابى خوئى هيه ، پټويسته
له دهر خستن و په ره پيدانيدا تيټكو شيت .

له گهټ ټه وانه شدا، له هه ټسه نگانندنې يه كتر دا، كار يكي وانه كهيت
كه به په قې و ناشرينې په خنه له بهرام بهر بگريت . ټم ټه زمونه هم يو
چيژ وه رگرتنه و هم يو ده رخستن و ټوژينه وه ي شتي نوټ ! نه ك يو
دهمه قاله ي خيژاني . ټاگاداري سروشتي يه كترين و قه دري يه كترين
بزانه .

به شي دوهمې ټه زمونې خيژاني ، بريتييه له مه ي كه گرنگي و ناوړ
به ره وه له و په يوه نديه ي كه له گهټ يه كتر هه تانه و ټه و گورانه ي كه
ده تواني له خيژاندا بيكهيت . ديسانيش له پيټناو پته و و دامه زراوي
خيژاني و ټاگايي له سروشت و كه سايه تي يه كتر، كه ټك وه رېگره .
به راسنگويي و له هه ليكي گونجاودا، ټه و باسانه له گهټ يه كتر بخنه
به رباس و ليكولينه وه .

ټه زمونې خيژاني

ناوي دايك يان باوك

خالې به يژ

باسي به ره و تواناكانې خوټ بكه . وه كو تواناي نوسين،
به پټوه به رايه تي، نرخی كات زانين، خولياي وه رزشي، باش ياريكردن
له باسكه يان هه ر شتيكيتر، هه ستركردن به سروشتي خوځشي ناخت،

لاوان چپیان له دایکد و باوکیان ده وړت؟

وردبینی و سهرنج له کاره کاند ، په یوه نندیه کی باش له گهڼ څه لک و

هتد ...

.۱

.۲

.۳

.۴

.۵

.۶

.۷

.۸

.۹

.۱۰

خالی لاواز /

نه و خاله لاوازه ی که توانای چاگردنیان هه یه ، (ناویان بیڼه) له هه ر
بواریکداو به چ لیته اتویی و توانایه که وه نه توانیت باشتی بیت له وه ی که

هه ییت .

.۱

.۲

.۳

.۴

.۵

ناوی منډال

خالی به میژ /

- ۱.
- ۲.
- ۳.
- ۴.
- ۵.
- ۶.
- ۷.
- ۸.
- ۹.
- ۱۰.

خالی لاواز/

- ۱.
- ۲.
- ۳.
- ۴.
- ۵.

مهسه له يه ك كه پټويسته قسه ي ليټيكه ين : له پاش نه مه ي له خاله
لاوازو به هيزه كاني خوتت رواني، پهنه گه بيت به زه ينتاندا تا دهر باره ي
مهسه له كاني تربدوين . ليړه دا ناو نيشانيك نه خه ينه پوو كه پهنه گه
بتوانيت سودي ليوه ر بگريت :

۱. خوزگه دهر باره ي من ۰۰۰۰ هه ست پټده كرد .
۲. نه گه ر گوجانيكي جادوييم نه بوو، پټم خو شبوو ۰۰۰۰ له خيزانه كه ما
بگوريم .

۲. نه گهر گزچانتيکي جادوييم نه بوو، هرزم ده گره ۰۰۰۰ له دنيا دا بگويم .
۴. هرکاتیک تو ۰۰۰۰ منيش قه درت نه زانم .
۵. به يو چووني من مروفي پياکار و دووړو نه و که سه يه ۰۰۰۰
۶. قاره مان و نه به رد که سيکه که ۰۰۰۰
۷. نه به رده کاني من بریتين له مانه ۰۰۰۰
۸. خوشم نه وييت، له به رنه وهی ۰۰۰۰
۹. خوی پروه رديگار نه پرستم، چونکه ۰۰۰۰
۱۰. به تاسه و پرؤشم بو ټاينده چونکه ۰۰۰۰
۱۱. له ټاينده نه ترسم، له به رنه وهی ۰۰۰۰
۱۲. نه و کارو چالاکیانه ی نه خوازم نه نجامی بدهم له گه لټ ، بریتين له ۰۰۰۰
۱۳. شانازيت پيوه نه که م که ۰۰۰۰
۱۴. نه و پره وشت و خوانه ی و عاده ته ی له خيزانه که مدا خوشحال م ده کات بریتين له ۰۰۰۰
۱۵. زوربه ی نه و (گومانانه ی) که دهر باره ی تو نه يکه م به هو ی ۰۰۰۰
۱۶. نه و کاته ی که زورترين پيوستيم به تو ه يه ، نه و کاته يه که ۰۰۰۰
۱۷. نه و کاته ی که زياتر حه زنه که م ته نها بم ، نه و کاته يه که ۰۰۰۰
۱۸. وهختی نه ليم ((هه موو شتيک باش و گونجاوه)) مه به ستم نه مه يه که ۰۰۰۰

۱۹. بۆچوونم دهرباره‌ی کاره هه‌رزو ناپه‌سهنده‌کانی وه‌کو وینه و فلیم / په‌یوه‌ندی سیکیسی به‌ر له‌هاوسه‌رگیری / عیشق / بی‌پرزکردن به‌منال (له‌روی هه‌ل‌سوکه‌وتی لاشه‌یی و سیکیسی) ، کحول و ماده‌ی بی‌هۆشکه‌رو نه‌وانیتر، نه‌مه‌یه ...
۲۰. ئامانجی زۆر گرنگ و بالا به‌لای منه‌وه بریتیه له‌مه‌ی

نه‌وه‌ی فی‌ری بویت به‌کاری بیتنه

ئێستا به‌سوود وه‌رگرتن له‌ نه‌زموننه‌کانی سه‌روه‌وه و پاهیتان له‌سه‌ر مه‌به‌سته فراوانه‌کانی، شتی‌ک ده‌زانیت دهرباره‌ی خیزانه‌که‌ت . له‌پیتناو سوود وه‌رگرتن له‌م نه‌زمونانه ، کاتی‌ک ته‌رخان بکه تا ژیانیکی سوودمه‌ند و به‌خته‌وه‌ری خیزانیت هه‌بی‌ت . بی‌زیاده گۆیی ، ده‌کریت بلیم که‌نه‌توانیت مه‌سه‌له‌یه‌ک یان که‌سیکی ناساز به‌ته‌واوی بگۆریت . ئاگاداره له‌بیرکردنه‌وه‌و خواسته‌کانی لاوانتان تی‌بگه‌ن که چ شتگه‌لی‌ک نه‌وان بی‌تاقه‌ت و په‌ریشان ده‌کات و چ شتی‌کیش ده‌بی‌ته هۆی شادمانی و سه‌روه‌ریتان . هه‌روه‌ها خۆتانیان ((نیشان)) بده‌ن ، له‌به‌ر نه‌وه‌ی په‌یوه‌ندی ئیوه، شه‌قامیکی دوو سایده !

کاتی‌ک ده‌ست ده‌که‌یت به‌ ناسینیکی باشت‌ر ، یه‌کت‌ری و هه‌موو ژیا‌نتان به‌ چه‌شنیکی دادپه‌روه‌رانه له‌گه‌ل یه‌کت‌ر دابه‌ش نه‌که‌یت، نه‌وساش هه‌رگیز نه‌گه‌ریت‌ه‌وه بۆ به‌په‌وش و عاده‌کانی ژیا‌نی پابردووتان .

چوارهم/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . . به بې ټه لومه رچ خوښيان بوين و هانيان بدهن

له به شى كوتايى ئه م په رتوكه دا ، هانمداون كه عيشق و مه حبه تى
بېه لومه رچ و ديدگاكانتان دهرخن بړ كوپو كچه كه تان . به لام عيشق
و مه حبه تى ئيوه پيوسته زياتر بېت . به وړاده يي نه وجه وانه كه تان
به ماناي پاسته قينه ، هه ست به ئه منيه ت بكات . هه موو لاويك پيى
خوشه بزانيك له كومه لدا ، پووبه پووى سوز و خوشه ويستى باوك و
دايكه تى به ته واوه تى (واته له هر بارو دڅيكد بېت ، ئه وان هر
خوښيان ده وېت) گرنك نيه كار كړدنه كه ي چوڼ ئه بېت ، كوپه كه تان
هه ميشه خوازياره پيى بلين : ((كيشه يه ك نيه . تو هيشتا و هه ميشه
پوله ي ئيمه يت و خوشمان ئه وېت)) كچه كه شتان ئه خوازيك ته واو
دلنيايي چنگ بخت كه هه ميشه به شيكه له به شه كاني خيزان . گرنك
نيه به چ شيوه يه ك !

په ننگه ناچار و دهسته و په خه ټي مې حېبه ټيکي ليکنالاو بووبيت ،
به لام پټويسته به مه يل و بارودځي ژيان و بارودځي مالي خوت ،
نه وجه و انانتان قه بول بکېن و خوشستان بوين . نه گهر له م جوړه
به رنامه يه ت ه ميه تانه و بگيرته وه بز مال و ته راي نه که يه ت، يان
تاهه تايه بېپاريزيت ، پټويسته په يوه ندييه کې دوستانه ت له گه ليا
هه بټ و دلنباي بکېه ت که له هر بارودځيکدا ده سته رداري نابيت و
خوشتده وي . ته نانه ت نه گهر کاري کچه که شت په سهند نه که يه ت ، يان
له گه ل هاورې کوره که يدا شياو نيبه ، تو هر پټويسته پالېشتي
ليکېه ت و هاني بده يه ت و خوشتبووي . له ناوه ها بارودځيکدا ،
نيسانيه ت خوش بوټ نه ک (ناکار) ي نه و!

کاتېک کچه چوار ساله که ي من کاريکي هه له نه نجام ددهات ،
به چه شنيک په فتاري له گه ل نه که م که نه و بفاميټ هيشتا خوشم نه ويټ
، به لام کاره که ي جيگه ي په زامه ندي و پشتگيري نيبه . پټي نه ليم :
((تو پټويسته ته مي بکريټ (مه به ست له ته مي پياکېشاني چه پوکيکه
له پشته نه و!) له به رنه وه ي ... به لام باوکت هر خوشي ده ويټ))
ته نانه ت له هه مان ته مه ني مناليدا ، کردار و بکېر ، ديسانيش
مه سه له يه کي جياوازه . ده ي بچي ناوا په رچه کرداريک دهر باره ي
نه وجه و انانتان به کارناهيټيت؟

له نه وجه وانه کانتان ببورن به هو ي نه نجامداني تاواني بچوکه وه ،
(يان ته نانه ت تاوانه گه وره کانيش) . نه گهر ته نها به وه پازيبيت که

زياتر له دوو هزر سال له مېره ، ه زړه تی عیسا ، به له هاجدانی ، چ
خزمه تیکی به نیمه کړدوه ، فیږده بین که ئافرینه ری جیهان ،
به جیا کړدنه وهی نیمه له تاوانه کانمان ، به چ شیوه یه ک فیږی وانه ی
لیبور د زمان ده کات . هیشتاش هر ئاماده نین له لاهو کانمان بیورین
له بهر نه وهی نه یټوانیوه وه کو که سیکی سی سالا په فطار بکات !
نه وجه وانه کانمان چه ندین جار ه لاهو سهر پچیه کانی نیمه یان
به خشیوه و له بیر یان کړدوه . که و ابوو چونچونی نه توانین که متر بین
له وان !

که له گه ل لاواندا نه دویم ، نه لین پیمان خوش نیه دایک و باوکمان
به هوی به ده سته ټانی نمره ی (۱۰۰) ، یان سهر که وتن له تیپی وهر زشی
قوتا بخانه دا مه حبه ت و خوشه ویستی بنوینن . به لام زوره یان له پیناو
پشتیوانی کړدی دایک و باوکیان تیده کوشن و به ته نها نه وه یان ده ویت .
یه لام نه وه هر له خه ون و خه یالنه کانی خو یاندا به ده سستی دینن .
به کړدوه و گو فطار ت ، نیشان یان بدهن که تاسه له گه ل یان دهب ن .
په نکه باوه پ نه که یت به و داستانان هی که منالان له زمانی دایک و
باوکیانه وه نه یگي پنه وه . نه وان و تیان : ((نه گه ر جاریکتر له م کاره
نه نجام بده یت ، یان له گه ل نه و هاور پیه تدا بگه ریټ ، ئیتر نه یه ته وه
به م ماله دا)) به یوچوونی من ، نه مه گه وره ترین هه لیه که دایک و باوک
نه یکن به رامبه ر نه وجه وانه که یان . سهر یاری نه مه ، په نکه له م جوړه
هه په شانه له هه ندیک کاتدا وه کو ئالوده بوون به تللیک ، یاسا شکاندن

یان په چاونه کردنی هه ندیک له پیوه ره سلوکی و خیزانیه کان پیویست بیت ، به لام له زوره ی هه له کانی تر دا پیویست نییه دایک و باوک ئه م مافه بدهن به خویان تا نهوجه وان و لاوه که یان واده ر بکه نه ته رکی ماله وه . لاوان پیویستیان به مالتیکه تا له هر کوپیه ک بون و ئه بن ، سه ره نه جام بگه پینه وه بو ئه وی . ماله کانتان په ناگه وئاسایشی مناله کانتانن .

من چهند نهوجه وانیک شک ئه به م که له ته مهنی ده دوانزه سالی دا پییان وتوون : ((یان ده بیت ئاوا بیت یان نایه یته وه به مالد ا !)) ئه م قسه یه په یامیکی به و داوه : ((تا ئه وکاته ی ئیمه ئه وه ی پیمان خوشه به پاست و دروستی ئه نه جامی بدهیت ، ئه توانیت لیتره بژیت ، به لام ئه گهر توشی گپچه ل و گۆبه ندمان ده کهیت ، ئیمه ش له مال دهرت ده کهین .))

ئو مالانه ی په پیره وی ئه م په وته ده کهن ، ئه ندامه کانیا ن به توندی له یه کتری بیزار ده بن . ئه گهر خیزانیک ئه یه ویت وه کو پۆح له چهند لاشه یه کدا بیت ، پیویسته به شیوه ی دهسته جهمی کاربکه ن . پیویسته ئه وان وه کو فرینی غازه کان کاربکه ن . ئه وان به شیوه ی پیتی (V) ده فرین : پیکه وه .

هرگیز مناله کانتان فیر نه کهن و نه لئین ((نه یه یته وه به م ماله دا)) من که سانیک ده ناسم که وتوو یانه : هه رگیز نه گه راونه ته وه بو

مالەوهيان ، چونكه نه يانتوانيوه نه و كارە بگەن گە داوايان لەكراوه و
ناشيانەوتت بۆ مال بگەرێنەوه .

هەموو نەوجەوانێك پێويستی بە پشتگیری و هاندان و خۆشه‌ويستی
ئێوهی دايك و باوكانیش هەيه . گەرنگ نیه چي بۆ ئه‌وه ده‌قه‌ومي .
ئێوه خۆشه‌ويستی خۆتانی بۆ دەربرن . كاتیك كۆپه‌كه‌تان كارێك
ده‌كات ئێوه ده‌گه‌یه‌نێته‌ تروپكي شیتی ، پهی به‌م پسته‌يه به‌ره‌ كه
(ئەو) به‌ ((كرده‌وه‌يه)) كه‌ نه‌نجامیداوه ، جیاوازه‌ هه‌روه‌كو چۆن
ئەمه‌ سيفه‌تيكي گه‌وره‌یی په‌روه‌ردگاره‌، ئێوه‌ش نه‌فره‌ت له‌ تاوان و
سه‌رپيچي و هه‌له‌ بگەن ، به‌لام تاوانبارت خۆشبویت و پێنومايي بگه‌ .
وه‌ كاتیكیش كچه‌كه‌تان كارێك ئه‌نجام نه‌دات كه‌ جیگای په‌زاهه‌ندی
ئێوه‌ نیه ، له‌بیرت بێت كه‌ هێشتاش پێويستیان به‌ خۆشه‌ويستی و
عیشقی ئێوه‌ هەيه .

به‌ته‌نها نەوجەوان پێويستیان به‌ هاندان و پالپشتی كردنی ئێوه
نییه . ئێوه‌ی دايكان و باوكانیش پويستیان به‌ پالپشتی و متمانه‌و
خۆشه‌ويستی هاوسه‌رو دۆست و هاوڕيكانی پيشوتان و ته‌نانه‌ت
به‌نه‌وجەوانه‌كه‌ی خۆشتان هەيه .

ئێوه‌ش له‌ ژيان‌تاندا توشی زۆر هه‌له‌ بوون و خه‌لكی هه‌ليكي تریان
پیداو ئه‌گه‌ر له‌فه‌رمانگه‌ و ئیداره‌ كاریکی هه‌له‌ ئه‌نجام ده‌بدەن ،
هه‌زنه‌كه‌ن به‌رپرسه‌كه‌تان ته‌نها بۆ ماوه‌ی دوو مانگ توپه‌بێت

له ده ست ! كه و ابو كاتيک سه رو كارتان له گه ل نه وجه وانان ده بيت ،
نه م خالته له بير بيت .

نه وجه وانان پټوستان به پالپشتيكر دني ئيوه هيه . له قوناغي
هه رزه كاري و گه وره بوندا ، نه وان ده ست و يه خه ي سه ختگيره كاني
باوك و دايكيان زه مانيك كه به ئيوه نه لټن : ((برو وازم ليبينه ...
پټوستم پټ نيه ... خو م به ته نيائي نه نجامي ده دم)) ، نه و كاته ،
زورترين پټوستان به ئيوه هيه .

پېنجه م/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن ۰۰۰

نمونه بن

كاتيك باس و خواسی به كترناسين دېته مهيدان ، واده رته كه وېټ نه وجه وانان هه سستی شه شه ميان هه يه له م باره وه . ئه وان به بې هيچ ئه ركېك ئه توانن هه ست به وه بكن كه كې چونه و چۆن نيه ؟ - چونكه سهرنجی كرده وه و پره فتاری كه سی به رامبه ريان ئه دن . كاتيك كه هر قسه نه كه ين و كرده وه ی پینا كه ين ، ئه وان تینه گن كه مروفیكي دووړويت - هيچ كه س ئه مه به وان نالیت .

كه تو دايك يان باوكيت ، ئه توانيت به جدیه ته وه فیږی وانه ی ژيانيان بكه يت يان هيچ نه كه يت . به لام له و قوناغه ی كه كوپو كچه كه تان كه يشتووه ته ته مه نی نه وجه وانی و بالغبون ، خوی ده سته دكات به فیږوبونی شته كان ، ته نانه ت نه گه ر توش يه ك وشه ت فیږنه كړدېټ ! سهرباری ئه مه ، لاويك كه ته مه نی نه وجه وانی تیپه پاندووه ، چیروکی سهرگه شته یی خوی به م جوړه گتپاڼه وه : ((له ته مه نی نه وجه وانی و

به سه بر دني دا بووم ، بؤ ماوه يه ك به ده ست دايك و باوكمه وه شيت
بوو بووم ، هه ستم كرد ئه وان شتيكي ئه وتويان فيرنه كردووم . ئه وان
په روه ردگاريان به من نه ناساند و فيري ستايشي ئه وانيان نه كردووم .
فيري ئه وه يان نه كردووم كه خوړو مانگ و هه ساره كاني تر به چ
شيوه يه ك هه لدين ، پيشيان نه وتووم ئه م ئه مريكا به چوډ دوزايه وه .
هه روه ك چوډ فيري ئه وه يان نه كردم كه ئيمه پشت به چ هيزيك
ئه به ستين . هه رگيز نه مزاني كؤمونيست بوچي بيرو باوه پيكي پوچه ل
و خراپ بو ، له باره ي سياسي ته وه شتيكم نه ده زاني . قهت پييان
نه وتووم كه بوچي له ئه مريكا دا ئازادي به كي ته واو هه يه . به زوري واقم
وړ ما بوو له وه ي بوچي دايك و باوكم له باره ي ئازادي كاروباري
ولاته كه مانه وه هېچ شتيكم پيئالين . پاشان ئه مبيني خه لكى ئه مريكا
به چ شيوه يه ك له يانسېب و قومارو ياريه به ختيه كاني تر دا به شدياري
ده كه ن ... وه هه ميشه سه رم سوړ ما بوو له وه ي كه بوچي نه وه و جيله
كؤنه كانمان ، به رده وام هه نديك له نه وجه وانان و لاوانى ئيمه
سه رزه نشت ئه كه ن به هو ي چوون بؤ باړو نادى خواردنه وه و
ته ماشا كردنى فليمه خراپه كان وه يان ئالوده بوون به تلياك و
هتد .))

دايك و باوكى ئه م لاوه ، هه رگيز هېچ مه سه له يه كي گرنگى ژيانيان
فيري ئه وه نه كردووه . به لام ئه وه له نيوان چه ند بيرو باوه پيكا ،
كه په ننگه ئه وان هه وليان داييت شوينه واريكي باش له سه ر په وشتي ئه وه

به جي بهيټن، پهي به حقيقت بردبوو . نهو به دېدگاپه كي باشت
له مه سه له كاني ده ورو به ري پواني بوو .

نه مړو له كومه لگاي نيمه دا، منالان له چه مك و ماناي پوپارمبايي و
دوړويي تيڼه گن و پوژانه شوينه واره كاني له ده ورو به رياندا به دي
نه كهن . دواين خواستي نه وجه وانان له باوك و دايكيان نه مه يه
كه نيشاني مناله كانتان بدن زياتر له وه ي كه نه قل نه يېرې ، له لاي
مناله كانتان و ثامانيان بن . نه وان خوازيارن كه دايك و باوك ماهيه تي
دايك و باوكيه تي خويان پتر نيشاني نه وان بدن . له به رامبه ريشدا
نه وان پيوستيان به نمونه گه لي باش و به رچاو هه يه كه به پتي نه وه
ناكار بنويښن .

نه وان چوڼ په وشته باش و گرنه گه كان فيرته بن ، نه گهر نيوه
له كرده وه كاني خوټاندا نيشانيان نه دن ؟

خواهني قسه ي خوټان بن

تا نه و شوينه ي په يوه ندي به نه وجه واناني نه مړوه هه بيت ، نه وه يه
، نه گهر سور نيت له سه ر قسه ي خوټ ، هر قسه مه كه باشته ر ،
نه گهر كرده وه به قسه كانتان ناكه يت ، هر ناموژگاريش مه كه . نه وان
زور به سانايي نه توان له پشتي قسه بيكرده وه كاني نيوه وه ، گومان
به هه لځه له تاندني نه و گومپايي نيوه ش به رن . بو نمونه ، كاتيځ كه خوټ
به پراډه يه كي زور مه ي ده خوټه وه ، به چ شيوه يه ك ده ته وېت كوپره كه ت

سهرزه نشت بكهيت به هوټي خواردنه وي مه وي و كحول وه ؟ نو كاته
هر گوټ بوقسه كانت ناگريټ . پهنه كچه كهت بلټ ((كاتيك خوت هم
همو مه به دهخوټه وه، بوجي منيش جگه ره ناز و هيروين نه كيشم؟
جياوازي چييه؟)) له گهل نه وي هموومان له زيانه كاني كحول و
ماده ي بيټوشكه ر به ټاگين، چون ده توانين وه لاميك ي پاستگويانه و
شياوي كچه كهت بدهيته وه ؟ كاتيك كه ټيمه باس و مشتومر ده كه ين
دهرباره ي كحول، له وانه به هست به وه نه كه ين كه له ناوبه ري پله يه كي
چيني لاوانه . هه نديك له دايك و باوكان ده ټين :

((به چاكټري نه زانين له ماله وه مه ي بخواته وه تا له دهره وه هم
شانه بكات)) به داخه وه هم قسه به نه فاميه كي په تييه بو كارټاساني و
بره ودان به كحول و مه ي له كومه لگادا . لاوان پټويسته له كحول و
دهره سه ري و گرفته كاني بوناو خيزان ټاگادارين . پټويسته له
باره وه له گهل مناله كانتان قسه بكهيت و خراپه كاني ټالوده بوون و
نه و كار خراپانه ي كه به دوايدا دين ، بيريان بخه يته وه ! وه كو
له ده ست داني كارو ژيان، دلّه زيزبووه شكاوه كان، هه وار و لانه ويران
بووه كان، نه سرينه بيټامانه كاني دايك و باوك يان پوله يه كي هه يران
كه نازانيت چي بكات له گهل نه و چاره په شيه ي كه پوه به پوه ي
نازيزه كه ي بووه ته وه .

کاتی تەماشاکردنی تەلەفزیۆن دیاری بگە . لەمالەوه دا ، پێوپێستە
فیڕی نەوجەوانانت بکەیت کەزێاد لەپادە تەماشاکردنی تەلەفزیۆن زیان
بەهەموومان دەگەیه نیت . ((واتە هەم بۆ دایک و باوک هەم بۆ منالەکان
ناتوانین بەرنامەى مال و ژيانى خۆمان پابگرین لەبەرخاترى
تەماشاکردنی بەرنامەکانى تەلەفزیۆن و مەسەلە و خێزانە
دەستکردهکانى داو بەم جۆرە هیچ هەلیک نەبێت و نەیهێلێنەوه بۆ
کۆبونەوهى یەکترو گفتوگۆ کردنمان)) .

لەپێناو سنوردار کردنی تەماشاکردنی بەرنامەکانى تەلەفزیۆن و
چاودێرى و ژالبون بەسەریدا ، لەمال و خێزانەکەتدا پەروش و یاسایەک
دابێت کەنموئەکەى خودى خۆت بێت . کالایان شەمەکیک ئامادەبکە
(هەفتەى دە کالای و شەمەک بۆ یەک کەس) هەرکام لەو شەمەکانە
نیشاندهرى کارژیرێک لەبەرنامەکانى تەلەفزیۆن بێت .

هەر کارژیرێک کە سەیرى تەلەفزیۆن دەکەیت ، شەمەکیک لەدەست
دەدەیت تا دەگاتە ئێوهى کالای و شەمەکەکان تەواو دەبێت . ئیتر نەهیچ
شەمەکیک ماوه و نەلەهەفتەى زیاتر لە دەکارژیر ئهتوانیت سەیرى
تەلەفزیۆن بکەیت . باوکى بەرپێز نیشانى کچ و کۆپەکەت بدە ، ئهگەر
هەموو کالاکان تا پێنج شەممە لەدەست بدەیت ، ئیتر ناتوانیت لەپۆژى
هەینیدا سەیرى تۆپى پێ بکەیت . هەر کاتێک بەم جۆرە یەکلایەنە
کاربکەیت ، ئهوانیش دەلێن : ((باوکم لەم بارهوه زۆر جدیه ...

پټويسته منيش په چاوى بكم)) . پاشان دلنيابن كاتيكي زور خوش و
ناوازه ده به نه سهر .

پابه ندبه به ژيانى معنه وي و ثابتيته وه . وه ختي مه سه له ي بير و
باوه پ دټه ئاراهه ، ده ست به جي مناله كانتان مه نيرنه مزگه وت يان
كلټيسا . له گهل خوتاندا بيان به ن بؤ مزگه وت، خوت له پيشدا بيه
به نمونه ي ئم كاره . نه گهر ده ته وي مناله كانتان پوو له خودا بن و
گوي پايه لي فرمانه كاني بن ، به كرده وي خوتان نيشانيان بدهن
كه نيوه ئاوان و هرواش دهن . ئم كاره ي باوك ده توانيت ئاسه واري
باش به جي بهيټيت له سهر ژيانى كوره كهي .

((باوكم ده وريكي زور جدي له نه ستق بوو له رابه رايه تي كردني
معه نه وي پوحي خيزانه كهي . هه موو پوژي به يانيان ، بهر له پوشتتمان
بؤ قوتا بخانه ، له بيده نكيه كي ته واودا عيباده تي ده كردو نامه ي
ئاسماني ده خوينده وه . داواشي له ئيمه ده كرد كه له بيده نكيده هاوارو
بانگ له خودا بكي و كتيبي ئاسماني بخوينينه وه و سوپاسي خوي
گه وړه بكي بؤ گشت نيعمه ته كاني . باوكم پيداگري له م باره وه نه بوو
وه زوريشي لينه ده كرين ، به لام له بيده نكي ته واودا ، كاري خوي
نه نجام دده .))

كاتيك ده سالان بووم، باوكم جه ختي ده كرده وه له سهر نه وه ي كه
په روه ردگار پټي فهرمووين ئم په رستشانه نه نجام بده ين . په ننگه

مه به سټی نه مه بوو پټ که ئيمه ش وه کو ه زړه ټی ابراهيم يان
حه زړه ټی يوسف بين، وه نه مه ش سروشتييه له سهره ټای په گه مه وه
گشتمان نوقم بين له فهرمووده کان و داواکاريه کانی په روه ردگاردا .
نه وه هرگيز به زور ئيمه ی وادار نه کرد به پرستشه وه ، به لکو
خوaste کانی خوی به جوانی پیده وتين و ئيمه ش تينوی زانینی نه و
باس و خواستنه بووین .

نيسټا من، له ژيانی تايبه ټی خوډا، به هه مان بیده نگيه وه عبيادهت
ده که م و ټيگه یشتووم له وهی که باوکم مړوځيکی چاکسازو نارام بوو .
کاتیک له م باره وه پرسيارم له باوکم کرد، وه لاهه که ی به م
چه شنه بوو : ((به ټی)) من نه مويست ټو کتییی ناسمانی بخوینيته وه و
کاتیکش ته رخاڼ بکه یت بو ناسين و يادی په روه ردگار)) . باوکم کاتی
به فيړو نه نه دا له به سهربردنی خه م و نيگه رانی له باره ی بيروباوه پری
مه زه به ی ئيمه وه . له بری نه وه، بو ی باس ده کردین و داوای لیده کردین
له خودا نزیکترين، هر به و چه شنه ی که خوی وایده کرد .

ده رته نجامه که شی زور سهرنجراکیش بوو : گشتمان فيړی نه وه بووین
که خوای گه وره هه ميشه ياوه ره و له گه لمانه . پوژانه و له ماوه ی پينچ
خوله کدا باوکم عبيادهت ده کرد ، ئيمه ش ستایش و سوپاسی
په روه ردگارمان ده کرد .

نیشانی لاوه کانتان بدهن پاستگو ی مانای چييه ؟ نه توانیت
له مه سه له گه لی زور بچوک و لاوه کيدا، وه کو وه لاهه ده ی ته له فون،

پاستگوى خوټ بنوټنيست هرگيز وا فيري لاوانتان نه کهن که
(پاستگويي) نه و پړوته يه نه گهر ليی به هرهمه ند بيت نه توانيت کارو
کاسپي ژيانتان به پړيکه ن . يان هرگيز ناکارځي وانه کهيت له کاتيکدا
له ماليت و ته له فونټ بڼ ده کهن ، به لام ناتو وټ وه لام بده يته وه ،
به مناله کهت بلټيت (بلټي باوکم له مال نيه !) هميشه پاستگوين .
ته نانه له مه سه له بچوک و لاوه کيه که نيشدا هه لکه ن و پاستگويانه
پړه فتار بکه ن .

نه وان به پړه فتار و کرداري نيوه ، پند و هرده گرن . نه گهر
له ژيانتاندا دلگه رمي کچ و کوپه کانتان بده ن و هانيان بدن و
نومیده واريان بکه ن، کاتيک گه ورده بوون ، به هه مان شيوه خه لک دلگه رم
ده کهن و هانده دهن . نه گهر بيت و هر پړه خنه يان ليښگرن، نه و انيش
خه لکي ده دهنه بهر توانجي پړه خنه . نه گهر توپړه و دم پيس بيت و
له بووني خوياندا قسه به خه لکي بلټن، دلنبا به مناله کاني نيوش هر
به و جوړه ده کهن . به کورتي تو هر کارځي نه نجامي ده ده يت ،
نه و انيش هر هه مان کار نه نجام ده دهن .

کوپه چکوله يه ک ، دايکي پوژي يه ک شه ممان نه يبرد بڼ که نيسه .
له کوشني دواوه دانيش تېوو ، دايکي نوتوموټيله که ي ليټه خوړي .
زورجار هر باوکي نوتوموټيله که ي ليده خوړي . به هوي نه وه ي له نزيک
مالي خويانه وه پړه بوون، کوپه چکوله بيري مه سه له يه کي که و ته وه و

له دايکي پرسى ، ((دايکه ، نه وه نه وه موږه حساب و کيتابانه
که باوکم نه يکرد ، هر دهنګى نيه ؟))

دايکي له وه لآمدا وتى ((تووه کوړم ، کاتيک باوکت ليره نيه ، حساب و
نه و جوړه شتانه ش نامينن !))

منالان گشت کرده وه و پرفتاره کانمان نه بينن . نه وان زور به وردى
و زياتر له وهى نيمه بيرى ليته کهينه وه ، هه موو قسه کان ، به سوک
سه يرکړدن و به که م زانينه کان و تهنانه ت نزاو سنگ کوتانمان له خه لک ،
سوپاس گوزاريه کانمان و نمونه باشه کانيشمان نه بيستن .

کوړپکي لاو ، باسى له خوو عاده تيکي ناشيرينى خوۍ بوکړدم .
نه ویش نه وه بووه که هه ميشه به خویدا نه نازى و لافى ليته دا . بوۍ
باس کړدم که دايک و باوکى ، له تهرککړدن و وه دهرناني نه م عاده ته
خراپهيدا ، چهنه د کاريگه ربوون . نه گهر چى نه وان پاسته وخو
کوړه که يان وادار نه کړدبوو تا نه م په وشته وازليبيتييت . به لگو له م
باره وه ، بوويوون به نمونه بو نه و .

لاوه که نه يوت : ((من له وهرزش و له خویندنا ، پله يه ک بووم .
له گروپى ماراسوندا من خيراترينيان بووم ، يان له خویندندا زور سه عيم
ده کړد ، تا باشتريم له هه موويان و به فیز و له خوږباى بوونه و باسى نه م
شتانه م بو خووم و که سى تريش ده کړد .)) ((من له وه تهى هه م له
هه موو شتيکدا هر يه که م بووم !))

((دایک و باوکم ناگاداری ئەم پەوشت و تایبەتمەندیەم بوون و ئەشیانزانی تەنانت خۆم لەمانای قسەکانم ناگەم . باوکم دەهات نمونەیهکی خۆی بۆ دەهێنامەوه لە کارەکانیدا، پوونی ئەکردهوه که سەرکەوتن لەکارەکانیدا، تاقەند بەلایەوه گرنگە . هەر ئەوەندە و بەس، تەنها بەلایەوه گرنگە، نەک ئەوەی لەشکست و برێدار بوونی هەستی خەلکێتر بسکەي سمیڵی بیّت و پیی خوش بیّت . دایکیشم ئەیوت چەندە بەختەوهرین بەهۆی بوونی ئاوا مالّ و ژیانکی باشەوه . پوونی ئەکردهوه که پێویستە بە چ شێوەیهک سوپاسی خوای گەورەي لەسەر بکەین . کاتیک که چوارده سالّ بووم زۆر پرمو دەعابووم . چەند مانگیکی خایاند تا کتوپر بروسکەیه لیّی دام و بە دایک و باوکم وت: ((من زۆر لاف و گەزاف لیّئەدەم، وانیهی؟ واهەست دەکەم پەفتاریکی لەم جوړه پەروەردگار لیّی پازی نەبیّت .))

((ئێستا، که تەماشای پابردوو دەکەم هەست دەکەم ئەوان لەهەموو ئەو ماوهیەدا ناگاداری ئەم خەسلەتە ناشرینهی من بوون . بەلام بەو پەوتە ئیجابیهی که لەگەڵ من هەلسوکهوتیان دەکرد ، بەزویی پێمزانسی و سەرنج داو ئێستا زۆر سوپاسیان دەکەم بۆ ئەو هەلسوکهوتە باش و جوانەي ئەوان لەگەڵیانکردم .))

لەهەلبژاردن و دیاریکردنی شتەکاندا ، یارمەتی نەوجهوانانتان بدەن . ریجی ئسمیهت دەلیّت : ((هیچ کام لەمنالەکانتان بەبراوە یان

دوږاوه له دايك نه بوون . به لام هه موويان برپارده ري له دايك بوون
بوون .)) هه موومان له ژيانماندا برپار دهرين ، به تاييبت له ولاټي
نه مريكا دا . ئيمه مافي هه لېږاردن دياريكردني زور شتمان هه يه . بېنه
نمونه و سه رمه شقي چاك بو منال هكانتان و يارمه تي بده تا
هه لېږاردنه كاني، خو ي نه نجامي بدات .

شه شه م/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن ... گوى بؤ قسه كانيان شلکه ن

هموو پوژيک، که له کوتابخانه يان له ناو کومه ليکدا قسه نه که م ،
نه وجه وانان پيم نه لين ((به باوک و دايکم بلئ هر کاتيک که بيتاقه تم
يان توشى کيشه يه ک بووم و پتويستم به يارمه تى هه يه ، خوازيارم گوى
بؤ قسه کانم بگرن .)) منيش چهنه خال و مه به ستيک بيرى ئيوه ي
دايک و باوکان ده خه مه وه تاهه رکاتيک نه وجه وانه که تان زوير و بيتاقه ت
بوو، نه و خالانه به کاربينن :

۱- ناموژگارى مه که .

۲- ته حه مولى بکه و به چاکی گوى له قسه کانى بگره . داخ و مه ينه تى
ده رمه بره ، هاوده ردی خوت نيشان بده ، هه ميشه له گه ليده به
به لام قسه نه که يت .

۳- پيى بلئ خوشده ويټ و به خيراى هه موو شته کان دينه وه سه ر بارى
ئاسايى خويان .

اوکم له هه موو بارو دوځيکي ناله باري مندا ته نها يه ک پسته ي دهوت و
هاوده ردي خو ي نشان د هدام . پوژگار يکم له بيره که هاتمه وه بو
ماله وه و پيموت سه گه که م توپيوه ، کاتيک له تيبي فوتبالي
قوتابخانه دا سهر نه ده که وتم ، کاتيک له شکست يکدا له قوتابخانه
قوتابيه کان سهر يان ده خسته سهر م و نه يان خسته گريان ، پوژيک که
له مامه له يه کي سامناکي ببست و پينج هه زار دولا ريدا دوپام ، پوژيک
که من و هاوسه ره که م ناچار بوو ين له يه که مين خانوو ماليک که هه مان
بوو، در چين . کاتيک که ده هه زار دولا رم له ده ستدا به هو ي نه وه ي
ناگادار يم نه بوو له پهيان به ستني کپين و فروشتني خانوو ، کاتيک يش
که پيموت من و هاوسه ره که م (هالي) مندا لمان نابيت (کچه که مان کچي
خومان نيبه و بو خومان به خيوي نه که ين) ته نانه ت نه و کاته ش ديسان
هر نه و پسته يه ي دوپات کرده وه : ((نه گهر به لاته وه نه مه خراپ ترين
کاره ساتيکه که دهسته و يه خه ي بوويت ، به نيمه چاره سهر
ده کريت)) .

نه و به رده وام له گه لمان ده بوو، گرنه نه بوو چهنده دوپاوم و چ گورزيکم
ليوه شي نراوه و ته که ي گره نتي بوو بو نارام کرده وه م . ((نه گهر
به لاته وه نه مه خراپ ترين کاره ساتيکه که دهسته و يه خه ي بوويت،
به نيمه چاره سهر ده کريت)) هه ميشه سهرنج و گرنه ي به ناينده نه داو
له داهاتوي نه پواني . به بوچوني نيوه نه گهر بيوتبا : ((به نيمه
چاره سهر ده کرا ، يان چاره سهر مان ده کرد)) نه و کاته چي بوو؟ نه گهر

به پښماني کرداري پابردوو قسه ي بگردايه، ماناگه ي نه مه پور که چي
دي هيچ نوميدک نيه و پابردوو، پابردوه .

با لاوانتان جيگاي گرنگيدان و ناوردانه وه تان بن

دانايه ک وتويه تي په روه ردگار دوو گوچکه و يه ک زماني
پيداوين، کاتيکيش نيمه له گه ل پوله کانماندا ده بين، پيوسته زياتر
گوښيان بو بگرين . (دوو گوښ بين و يه ک زمان) . گوښگرتن يه کيکه
له گه وره ترين په يوه نديه کاني نيمه به به رامبه روه . تا نيوستاش
خول فيرکاريه کان که متر فيري هونري گوښگرتنمان ده کن . نيمه
هيچ خول و فيرکاريه کمان له م باره وه نه بينيوه .

نه گه ر مروفيکي ناسايت، نه وکاته ي که سيک له گه ل تو ده دوييت
, له وانه يه بته وييت ده ربارهي گشت مه سه له گرنکه کانت بدوييت و
نه و شته ي بووه ته هو ي سه رقالي و خه يال پوشتني تو نه وه ي
له زه ين تاندا تيپه ر نه بيت وه لانيت و ه ست بکه يت که نيوستا
کاتي گوښگرتنه نه ک قسه کردن ! وه کاتيکيش که سه روکارمان
له گه ل مناله کانماندا ه يه ، ته نانه ت له گريمانه يه کيشدا نه گه ر
تواناي به ديپه تاني خواسته کان و ه سته کاني نه وانمان نه بيت ،
نه وا ديسانيش پيوسته گوښ بو قسه کانيان بگرين .

كاتيک گوی ده گرین بۆ قسه ی لاوانمان ، پټويسته پاسته وخۆ
ته ماشای چاوه کانيان بکهن ، نهک شه وهی هۆگری و دلسۆزی
خۆمان بۆ شه وان دهر بپرین، شه وانیش به ئاسانی دهست دهکهن
به کردنه وهی گری گویره کانی دهر وونیان . به پالپشتی کردن و
ئومیده وار کردنیان ، شه توانین وایان لیبکه ن بیتنه گو که له بهرچی
بی تاقه تن ، بۆچی ههست به وه دهکهن ژيان ئیتر بی مانا بووه .
پاشان له وانه یه داواتان لیبکه ن که شه گر تۆش توشی
کیشه یه کی له م جۆره بویتایه له نه وجه وانانی خۆتا ، شه وایه بیرو پای
خۆت بلّی .

ئه قل له بهرام بهر ههست و سۆزدا

یه کیک له دۆستانم، تویریه یه کی گشتگیرو سه رنجرا کیشی باسکرد
بۆم دهر باره ی په یوه ندی نیوان منالّ و دایک و باوک هیوا دارم
یارمه تیده رتان بیّت تا ههست به جیاوازیه کانی نیوان خۆتان و
منالّه کانتان بکه ن .

گریمان کوره کهت دیته لات و داوایه کی هه یه لیّت . یان شه ویت
ئۆتۆمبیله کهت وهریگری و ساتیک له گه لّ دۆسته کانیدا بگوزهریتّ .
كاتيک دیته گو ، هه مو هه ولی خۆی به کار ده مینیتّ تا گوی بۆ

قسه که ی بگریټ و له وانه یه تړش ، ناټا گایانه ، په رچه گردار پک بنویټیت
بۆ ټو داوایه ی ټو . نیستا ته ماشا بکه و بزانه چی پووټه دات .
کوپره که ت ټه یه ویت قه ناعت به تۆ بکات دهر باره ی ټو وه ستانه ی
که هه یه تی ، په رچه گرداره که ی تۆ هینانه وه ی به لکه گه لیکه تا ټو
له گه ل پاستیه کان پوویه پوو بکاته وه . کاتیک ټو له دل وه تکاو هانا
ده کات و تۆ به هانه ده هینیته وه ، به حسابی خۆت هه لسوکه و تیکی
مه نتیقی ټه که یټ ؟ پیویسته له و کاته دا کلیلی ټم نه ټینه بدو ټیته وه :
به هه مان ټو پاده یه ی که تۆ ، له هه رباس و خواسیکدا ، گوئ له قسه و
ټی حساساته کانی منالانه کانتان ده گریټ ، به و واقعه ی که تۆ هه ست
به هه سته کانی ده که یټ و گوئ ده گریټ ، ټه ویش سه رنجی لوژیکی تۆ
ټه دات و به دل و به گیان گوئ له و قسانه ده گریټ که تۆ بۆی ټه که یټ .
په یوه ندی دروستکردن ، وه کو شه قامیکی دوو سایده . دهر بپرو
هاو دهر دی خۆت نیشان بده به هه ست و خواسته کانی کوپره که ت یان
ټه وه ی بووه ته هوی بریندار بوونی هه ست و سوژی و وای لیکر دووه
دهمه قپه بکات . ته نها له پاش ټه نجامدانی ټم کارهت ، گوئ له و
پاستیانه ده گریټ که ده یلیټیت . ټه مه ش بیمه به ست و ټه نجام نابیت و
دواچار ده بینیت له سه دا سه د له گه لټ کۆک ده بیت و به پیتی خواست و
سه ليقه ی ټیوه ره فتار ده کات .

ئه گهر ئه م پێگایه کاریگهر نه بیئت، چی نه بیئت ؟ هه موو کات و ساتیک که له گه ل نه وجه وانا نم، پیم ده لێن هیچ شتیک که من لیڤه بۆیان باس ده کم، به ئیوه ی نالین . ئه مه مانای ئه وه نییه ئه وان ده ره به ست نایه ن، په نگه ئیوه گوێ بۆ قسه کانیان نه گرن . ئه مه پاسته که پێیان خۆشه قسه تان له گه ل بکه ن، به لام دلنایان له وه ی مه یلت بۆ وته کانی هه بیئت . بۆ نمونه کاتیک که مندالان ، لییان نه پرسیت ((چی بووه ؟)) وه لام ئه ده نه وه ((هیچ)) ، به لام خوازیارن چه ند جارێک پرسیاره که ت دووباره بکه یته وه . ئه وان خوازیاری ئه وه ن ئیوه ی دایک و باوک له ههسته کانی خۆیان به شدار بکه ن . به لام ئه م کاره ژۆر به ژۆر ده زانن .

ئه گهر تو له م دۆخانه دا له لایانه وه برۆیت و بلاییت : ((قه یچیکا، ئه گهر پێت خۆش نییه و ناته ویت قسه بکه ی، منیش کاتم به دهسته وه نییه لای تو بیهووده بوهستم !)) ئه و کات دوو هینده ئازار نه چیژن . ئه وان ، بێئه ندازه پێویستیان به سۆزو خۆشه ویستی دایک و باوکیان هه یه، ته نانه ت ئه گهر بێتو دایک و باوک که مێک گرنگیان پێبدن . ئه وان چه ند سالیکتر، به ته نهایی پووبه پووی واقیعه تی ژیان ئه بنه وه . به لام پێویستی به ئه زمونه کانی دایک و باوک هه یه . تا به پشت به ستن به وان و زانیاریه پێویسته کان، پووبه روی سه خته کانی ژیان ببنه وه و ده ست و په نجه نه رم بکه ن له گه لی . کاتیک ته رخا ن بکه ن و

لاوان چيان له داپند وياو کيان ده وېت؟

بيبه نه سهر بؤ پېدانی زانیاری پټويست و نه زمونه کانتان به
نه وجه وانه کانتان .

نه و جوړه په يوه ندييه کې که ليرده دا دهر باره ی نه دويم، له ماوه ی
چند خوله کيکدا له نيوان ئيوه دا دروست نابيت . له پېناو بونيانتناني
نه م په يوه ندييه دا ، پټويستی به خوگري و به رده وامي ئيوه هيه .
گرنگی به م مه سه له بده و کاری له سه ربکه . دهر نه نجامی
کوټاييه کې به های نه و نه رکه و ماندوبوونه ی به زياتره وه ده بېت .

جه وټه م /

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن ۰۰۰

چاوديريان بکهن

يه کټک له پالنه وانه کاني من، دکتور جيمز دابسون ، نه م بنه ما
بنچينه و گرنگی له يه کټک له بهرنامه راډيوييکانه وه به م جوړه باس
کرد : وای دابنين پالنه خانه يه کت هه يه که پټويسته له شه واندا
دهرگا کاني قوفل بکريت . به لام پټويسته که سيکی باوه پيکراو بهر له
دهمه و تاريخايی ، دهرگا کاني پالنه خانه که بيشکنيټ تا بزانيټ
هه موويان قوفلکراون . نه گهر نيوه هه ر نه و که سه متمانه پيکراوه بن،
بيشک خوازياريت دهرگا کان قوفل بن . نه گهر و نه بيت، مانای وایه
که سيک له وييه . به لام تا نه و کاته ی دلنيا بيت که دهرگا کان قوفل بن،
نه م مه سه له يه قبول ناکه يټ . دکتور دابسون ثاماره ی به وه دا
نه وجه و انانيش هه ر به و جوړه ن . ثايا به راستی پته و ويخه م ، يان
سست و ته سليم بيت .

پټويسته به چ شيوه يه ک بزانيټ چ کاتيک نه خوازيټ پته و پايه دار
بيت و چ کاتيکی تريس که ميک ته سليم و ژيرده سته ی خواسته ی نه وان

بیت ؟ من پێشنیاری ئەم پێنومايیه دەکەم بۆتان : لەمەسەلە و بابەتە
کەم گرنگەکاندا خۆ بە دەستەووە بدەیت . بەلام لە مەسەلەکانی وەکو
بنەما ئەخلاقەکاندا تۆکمە و پایەدار بیت . کاتیکی نەوجوانەکت لەسەر
مەسەلەیک پێداگری دەکات پێگەی نە دەیت و تەسلیم نە بیت .

نمونه یەکی زیندو دەهێنمەووە تا باشتر ئاراستە ی قسەکەم بکەم .
شەویکی خوشکەکەم وادە ی دیداری هەبوو لەگەڵ دەستگیرانە کەیدا .
دەستگیرانی خوشکەکەم بە ئۆتۆمۆبیلە کە ی هات بە دوا ی خوشکە کەمدا
و یە کسەر خۆی کرد بە گەراجی ماله وەدا . ئەمە یە کەم هەلە ی ئەو
بوو . دوو هەلە ی کاتیکی ئە نجامدا کە ئەو نەندە بە خێرای بە
ئۆتۆمۆبیلە کە ی هەستا دوو کەل لە تايە ی دواو ی بەرز بوو وە ، ئەمە
جگە لە و دەنگە ناسازە ی کە هەراسانی کردین . باوکم ، ئۆتۆمۆبیلە کە ی
خۆی ، بە خێرای یە کە مەتر لە وان چاودێری کردن و دوايان کەوت .
ئۆتۆمۆبیلە کە ی پراگرت و چوو لە ی خوشکە کەم و وتی : ((باشتر نیە
لەبری چوون بۆ سینەما و بینینی فیلم لەگەڵ دەستگیرانە کەت ، لەگەڵ
باوکت بگەڕیت وە بۆ ماله وە لە ناو خێزانە کەتدا تەماشای تە لە فریۆن
بکەیت ؟)) (من دلتیام باوکم هەر بەم زمانە دوا بوو) . بە هەر حال ،
لە پاش ئەو ی خوشکە کەم لەگەڵ باوکم گەڕایە وە بۆ مال ، بە باوکمی
وت : ((من وا نۆز دە سالم ، دۆستە کانم هەر گیز پە فتاری تۆ لە بیرنا کەن
کە چۆن ئە مشە و منت سە رشۆر کرد . تۆ هە می شە سە رشۆرم دە کەیت
لە لای دۆستە کانمدا . لە دە ستە بیزارم !))

باوكم تهنه و هلامى دابه وه : ((نۆر باشه كچه كه م، به لام ئيمه ده گه پيښه وه بؤ ماله وه !)) پاشان دهنكي به رز كرده وه به سر كوره كه شداو وتى : ((نه گه ر تۆ به م جوړه ى كه له به رچاوى من نه نجامت دا، شو فترى ده كه یت له كاتيكدا كه كچه كه م له ناو ئوتوموبيله كه ى تودا دانىشتوه، نه وا من به رت ليده گرم و نايه لم له سر نه م په فتاره ت به رده وام بيت و به خيږاى ئوتوموبيل ليخوپى . من حه فده ساله كچ به خيو ده كه م، به لام تۆ به كه م جارته بيناسيت كاكه ! نه گه ر ئاوا شو فترى ده كه یت، نه وا دلنبا به هه رگيز نه و له ئوتوموبيلي تودا نابيت !))

نه و شه وه، له م باره وه، هيچ مشتمر پيكمان نه كرد . ته نانه ت به يانيش هه روه ها . له سر نان خواردنى به يانى هيچ قسه يه ك نه كرا . له راستيدا، هه رگيز دهر باره ى نه و شه وه له ماله وه هيچ قسه يه ك نه هاته ناو باس و خواس . به لام هيچ كات كريسمسى (جه ژنى سه رى سالى مه سيح) دوو سال له مه و به ر له بير ناكه م، خوشكه كه م له گه ل خيژانه كه یدا له پتوپره سمى مه زه بيدا بوون به ره و پووى باوكم هات و به دهنكيك كه هه مومان بيبيستين وتى : ((باوكه نه و شه وه ت له بيره ؟ ... زور سوپاست ده كه م كه نه وه نده منت خوشويست و نيگه رانم بویت .))

ئيمه ى داك و باوك، پتويسته له سه رمان دهر وازه يه كي دلنبا بين بؤ پۆله كانمان . پتويسته له سه رمان توند و تۆل بوه ستين له سر بنه ما

سلوكيه كان . له پاستيدا، نه وجه وانا نمان هه ز ده كن به پيداگري و
تونودوتولې له بهرده مياندا پاوه ستين و بلټين : ((هق، هه ر حه ق و
تاوان، هه ر تاوانه . له دونيادا، هيچ رنكاپه كي پاست و دروست نيه بؤ
نه نجامداني كاري هه له !!))

له بېرم دټ، كاتيځ هه رسي خوشكه گه وره گه م، كه واده ي ديداريان
هه بوو له گه ل دوست و هاوړيكانياندا، نه و كاته ي ده گه پانه وه بؤ
ماله وه، ماوه يه ك له دم دهرگادا، له ناو سه ياره كه ياندا ده مانه وه .
كاردانه وه ي دايك و باوكم چؤن ده بوو نه گه ر بهاتايه و نه وان
سه ياره كه يان بكوژانديا ته وه و پاش كه ميځ بهاتنايه ته ماله وه . به لام
نه وان وايان نه ده كرد و دايكم هه ر چاوه رې ده بوو بهرده وام دهرگاكي
ده كرده وه و داي ده خسته وه . به باوكمي دهوت : ((كچه كه ت ده بيني
له ناو ئوتؤمؤبيل و له بهرده رگادايه ؟ نه ته ويټ چي بكه يټ؟ به پای تو
ئيشيان چيه له ويدا ؟ تو بلټي باس له خويندن و دهرسه كانيان
بكه ن ؟))

باوكم پټي دهوت : ((تؤ خؤت ده زاني باوكان به پاستي
يارمه تيده ري منداله كانيان، وا نيه ؟))
دايك له وه لامدا ده يوت : ((به لي))

باوكم چا كه ته كي له بهرده كردو ده يوت : ((هه ر ئيستا ده رؤم
يارمه تيان ده دم !)) له گه ل باوكم ده چوونه دهره وه، خوشكه كانم
پټيان دهوت : ((باوكه متامنه ت به من نيه ؟)) باوكم ده يوت : ((نه خير

... من لە دەرەوێ مالى و لە بارودۆخىكى ئاوادا تەنانەت متمانەم
بەخۆشم نىيە . وەرن بچنە ژۆرەوێ))

نۆرەبى جار، لاوان پىتمدەلێن ، كاتىك كە دايك و باوكيان ئەدەن
بەگوڤياندا كە ناتوانن بچن بۆلاى فلان شوڤن و مۆلەتى ئەو ت نىيە
بىيتە ئەندامى فلان گروپ، يان فلان كار ئەنجام بدەيت . لەدڵەو
هەست بەگەورەبى و سەرورە ئەكەن . ئەگەر چى پەنگە بەپروالەت
لەوكاتەدا دووبەرەكيان هەبىت لەگەڵ دايك و باوكياندا . بەلام دواجار
پەى بە وراستى دەبەن كە دايك و باوكيان لەدڵەو ئەوانيان
خۆشدەوێت و چاودێريان دەكەن . بەكردەو، ئەو نىشانى
نەوجەوانەكانتان بدەن، بەتەنها بەس نىيە بەوان بلێن چ شتىك راست و
دروستەو چ شتىكىتر هەلەيه . كەمىكىش فێرى وانەى ژيانيان بكەن .

هه شتم /

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . . پرکيشی نه وه بکه نه به رده مياندا بلین (نه خیر)

لاوان، خوازيارن خاوهنی دايك و باوكيک بن که له کاتي پيويستدا
بوین بلین ((نه خیر)) يان رازی نیم . نه گهر نيوهش نه لین ((نه خیر))،
نه وا دان بنی به وده تا بلی دو به ره کی نيوانتان به موی چ شتيکه وه به
• تنها نه لييت : ((تو خنی ماده به بهوشکه ره کان نه که ویت!)) هوکار و
دهر نه نجامه خراپه کانيشی بو باس بکه • (له که متر له ماوه ی کارژيکدا،
نه توانيت سی بهش له کتيبه که ی من بخوینيته وه بو لاوه کانتان • له م
کتیبه مدا که به ناوی ((اسپ دوانی خوشونتبار)) وه به، سه باره ت
به ماده به بهوشکه ره کان ده دویم) نه توانيت کتيبه کانی تریش
دهستخه يت که زانیاری زیاترتان پیده دات • به م جوړه، نه توانيت نه وان
ناگادار بکه پته وه له زیانه کانی به کاره یثانی ماده به بهوشکه ره کان •
له بیرتان بیت ، نه گهر به کلايه نه و پید اگریانه قسه نه که يت، نه وا

قسه کانت بستیک له خۆت دور ناکه ویته وه . دلنیا به که دووبه ره کیه
شیاوه کانتان ، کاریگه ره کی زۆر باشی ده بیت له سه ره ژیا نی ئه وان .

یارمه تیان بدهن تا په ره بدهن به سیفهت و عاده ته باشه کانیان

پرسیارم له پورم کرد به چ شیوه یه ک به چ شیوه یه ک تو چیه
دهر باره ی په ره رده ی نه و جه وانان ؟ له وه لامدا ، دهر باره ی یه کیک
له باوترین ره فتاری نه و جه وانان بۆم دوا : پیاسه کردن له بازارپو
پاساژه کاندای ! (په خنه له من مه گرن . من نا په زانیم به بازارپو
پاساژه کان . به لکو قسه مان له سه ره ئه و ره فتارانه هیه که نه و جه وانان
له و شوینانه دا هیه !) زیاتر ئه و نه و جه وانانه ی نه گه شتونه ته ته مه نی
یاسایی که مۆله تی شۆفیتری وه ریکرن ، کات بردنه سه ره سه رگه رمی ..
یان پیاسه کردن له ناو بازارپو سه ره پۆیی و ته ماشا کردنی کوپان و
کچانیتره .

خستنه داوی کوپان به هۆی کچانه وه ، به لای زۆریک له دایک و
باوکانه وه کاریکی زۆر دژوارو مه سه له سازه . چونکه ئه وان
له سه رده می نه و جه وانانی خۆیاندای ، کاریکی له و جۆره یان نه کردوه .
هه تا ئه و کاته ی دایک و باوک نه توانیته نه و جه وانه که یان تیپگه یه نیته
له وه ی کام جۆر له پیاسه کردن بیئامانج بپه ده یه و له ناو بازارپو

پاساژه كاندا ئسولې نيه ، ئه وان واى بۆده چن كه داىك و باوكيان له پير و پاتاله كۆنه خواز و دواكه وتوه كانن! ئه گهر بتوانين ئه وان به به لگه ي مه نتيقي و شياو وه لآم به ينه وه، ئه وان باشر گوي له قسه كانى داىك و باوكيان ده گرن . به وان بلّين :

۱. به كارمېناني وشه ي دوور له پاكي، كه مانا كه ي په يوه ندى به مه سه له ي سيكسيه وه هه يه، له نه وجه وان يكي ژيرو شياو ناوه شيته وه وه وه سبازي كار يكي ئابرويه رو له ناويه ره .

۲. ئه گهر چى پياسه كردن له شويني كرين و فروشتنه كان و پاساژه كاندا به وه مه به سته وه نه بيت، به لآم كاته كانى بيكاريان ئه بيته هوى ئه وه ي كه ده روازه كان والاين به ره و پوى مه ي خواردنه وه، په يوه ندى سيكسي، ماده ي بيّهۆشكه رو ئه نجامدانى تاوان و ئاله م جوړه كارانه . ته نها به پوانينيك له نه وجه وانان و كاته كانى بيكاربيان، په ي ده به يت كه به چ شيوه يه ك ئه م نه وه نو ييه دوو چارى گرفت و كيّشه ئه بنه وه .

۳. كاته كانى بيكارى و به تالّيان، ده بيته هوى ته مه لى و هيج له بارانه بووى ئه وان و بره ودان به و باره . سه ره پاى شه رمه زارى و پوو زه ردييان .

۴. بيكارى و كات برده سه ره له بازاره كانى كرين و فروشتندا، سه ر ده كيّشى بۆ (منالّبازى) و پيشهاته سيكسيه كانى بۆ دروست ده كه ن .

مافی هه لېږاردن و دیاریکردنی بدهری

مه به ستم له م پېشنیازهی که ده لیم ده لاقه یه کی متمانه دار بن له ژبانی نه وجه وانه کانتاندا، نه مه نییه هه میسه زۆرداران ه پرهفتاریان له گه ل بکه ن . نه خیر مه به ستم نه وه یه مافی هه لېږاردن و دیاریکردنی بدهری . هه رگیز نه بیته هو ی نه وه ی به هو ی دووبه ره کی توه له مال بتورییت . له بری نه وه دا، تو پښه خو ش بکه تا دوسته کانی بانگه یشت بکات بو نان خواردن . خو لک و ده عوه ت و میوانداری وه کو په رجویه ک وایه بو زۆربه ی نه وجه وانا ن . کاتی ک سه رف بکه ن به قسه و گالته و یاری خو ش له گه ل نه وجه وانه که ت و دوسته کانی دا له ناو مالی خو تدا . فیلمیکی فیدیوی گونجاو بینن و به تا وتویکردن و سه یرکردنی پېشتی خۆتان، پیکه وه ته ماشای بکه ن . یاری و سه رگه رمی سه رنجراکیشیان بو دابین و ئاماده بکه ن . به کرده وه نیشانیان بده ن دایک و باوکیان کونه خواز و نه قل به ستوو نین، به لام تا له توانایاندا بیت ئاگادارو چاودیری پوله کانیان ده که ن . پېیان رابگه ن و نیشانیان بده ن بیت خو شه ته نانه ت له ناو مال و خیزانیشدا، کاتیکی شاد و خو ش به رنه سه ر .

نویسه/

لاوان له دایک و باوکیان ده خوازن ۰۰۰ یارمه تیان بدهن تا ژیانیان له سر بڼه مایه کی راست داريژن

هه نديکجار ، نه بينين که هه نديک له نه وجه واثان ، وه کو (هيري) ،
که سيان نييه تا داوای يارمه تی ليکهن . له ژياندا هه ميشه به يی
ته کيښ و شکست دینن . هيري ، به پيچه وانه ی زوربه ی خه لکه وه
که توشي هه له و تاوان دهن و به ئاسانی له بيري ده که ن و ئيتر ئاگاداری
خویان نه بن له وه ی که دووباره به هه له دا نه چنه وه ، به لام نه و ، توشي
خراپترین و توندترین گرفتاری و ئازاری ده روونی ده بوو . نه و
له خيزانيکی ليکترازو گه وړه بووبوو ، واديوار بوو که س چاوديري و
گرنگی به و نه داوه که چی ده کات و بو کوئی ده چيټ . له پاش
تيکهه لچوون و دهمه قريی زور له گه ل به پرپرسانی خويندنگه ، شه وان
نه گه راوه ته وه بو مال وه دوو چاری گرفتاری زور بووبوو ، به لام
نه زمونيکی به ده ست هيتا که گرهنه تی ئاينده ی کرد . شه ويک له گه ل

هاوړې كچه كې چوون بو سینه ماو ته ماشای فليميان ده كړد .
له ساته كانی ته واوبونی فیلمه كه دا بوو كه هاوړې كچه كې بهات و
هاواره وه داوای یارمه تی كړدو وای ده رخصت هیری ویستویه تی ده ست
دریژی بكاته سهری . هرچه نده نه م شته پاست نه بوو ، به لام هیری
به ر له وهی ته مه نی بگاته بیست و یه ك سالی ، خرایه گوشه ی
زیندانه وه .

ثایا نه وه ت فیری نه وجه وانه كه ت كړدو وه كه نه نجامدانی هر هه له
و تاوانيك هه لیكي تری پی ده به خشیت تا قهره بووی بكاته وه ؟ ثایا نه و
زانیا ریته فیری مناله كه ت كړدو كه نه گهر دوو لارو بهر له هاوسه رگری
، په یوه ندی سیكسیان پیکه وه هه بیت ، پهنه د دوو چاری گرتی
وه هابینه وه كه قهره بوو نه كړیته وه (وه كو مندالبون و له باربردن ؟)
ثایا بهر له وهی توشی گيچه لیكي له م جوړه ببن ، شیراده ی وایان هه یه
له مه سه له یه كي له م چه شنه دا بتوانن به ره لستی بكن ؟ ثایا
كوپه كه تان نه وه ده زانیت كه نه گهر مه ی بخواته وه و شوفیری بكات ،
پهنه ببیته هو ی كاره ساتی دلته زینی نوتوموبیل و خاوخیزانیک
بنیریته نه و دنیا ؟ پهنه نه مه به زیاده پوهی بزنان ، به لام له هر
سالیكدا خیزانیک توشی كاره ساتيك ده بن ! یارمه تی نه وجه وانه كانتان
بدن و له پاشهاته كانی نه و مه ترسیانه ناگاداریان بكنه وه كه ژانیان
ده خاته مه ترسیه وه .

له پټناو جله وگيرى له م گرفتانه، پټويسته لاوان بزائن كه نه توان
ژيانان له سر بڼه مايه كى توكمه داړټژن، نهك نه موى كه برودار و
شوينكه وته موى پوژگار يان په پرهوى فلسفه به پره وه كى نه مړ
بن و بلين: ((له بهر نه وهى نه جامدانى نه م كار، ه ستيكى باش
له مندا ده خولقينى، كه و ابو نه م كار به م)) مندا له كانتان بخه نه
سر پرووى ژيان تا نه و پړوت و زياره پره وييه نادروسته
ه لياښ رار دوه، بيگوږين .

دوو بڼه مای سهره کی

با كه ميك له و پړوشانه پروانين كه دايك و باوكان به پابه ندبوون
پټيانه وه نه توان بڼه هوى گهره يى و پهره سندنى لاوه كانيان .
زهينى : نه گهر نه مسال، كتيبيكت له لايه و نه يخوښتته وه، نه وا له
(۵۰٪) باستر دهبيت له چاو نه مريكيه كاني دى . به خوښنه وه و
گوړانكارى له پړوشى ژيانتان، كوژاندنه وه و سهرينه كردنى ته له فزيون،
وهرزش كردن و سهرگرمييه زانستيه كان، يارييه نه له كترقنيه كان و
دواچارش به خسته گه پي توانا و به هرهى خوت، له پوى زهينى و
فيكره وه په روه رده دهبيت . ماسولكه كاني زهينمان، نه گهر وه كو
ماسولكه كاني لاشه مان كاريان پټنه كه ين، نه وا خاو و له كاردكه كون .

هاوړې كچه كې چوون بو سینه ماو ته ماشای فليميان ده كړد .
له ساته كانی ته واوبونی فیلمه كه دا بوو كه هاوړې كچه كې بهات و
هاواره وه داوای یارمه تی كړدو وای ده رخت هیری وستیو ته ده ست
دریژی بكاته سهری . هه رچه نده نه م شته پاست نه بوو ، به لام هیری
به ر له وهی ته مه نی بگاته بیست و یه ك سالی ، خرایه گوشه ی
زیندانه وه .

ثایا نه وه ت فیری نه وجه وانه كه ت كړدو وه كه نه نجامدانی هه ر هه له
و تاوانك هه لیكي تری پی ده به خشیت تا قه ره بووی بكاته وه ؟ ثایا نه و
زانیا ریته فیری مناله كه ت كړدو كه نه گهر دوو لارو بهر له هاوسه رگری
، په یوه ندی سیکسیان پیکه وه هه بیت ، په ننگه دوو چاری گرتی
وه هابینه وه كه قه ره بوو نه كړیته وه (وه كو مندالبون و له باربردن ؟)
ثایا بهر له وهی توشی گيچه لیكي له م جوړه بڼ ، نیراده ی وایان هه یه
له مه سه له یه کی له م چه شنه دا بتوانن به ره لستی بكن ؟ ثایا
كوپه كه تان نه وه ده زانیت كه نه گهر مه ی بخواته وه و شوفیری بكات ،
په ننگه ببیته هو ی كار ه ساتی دلته زینی ئو توموبیل و خاوخیزانیک
بنیړیته نه و دنیا ؟ په ننگه نه مه به زیاده پړه ی بزنان ، به لام له هه ر
سالیكدا خیزانیک توشی كار ه ساتیک ده بن ! یارمه تی نه وجه وانه كانتان
بدن و له پاشهاته كانی نه و مه ترسیانه ناگاداریان بكنه وه كه ژانیان
ده خاته مه ترسیه وه .

له پېناو جله وگيرى له م گرفتانه، پټويسته لاوان بزائن که نه توان
ژيانان له سر بنه مایه کی توکمه دارپژن، نه که نه مای که برودار و
شونکه وته ی مودی پوژگار یان په پره وی فلسفه به پره وه که ی نه مپو
بن و بلین: ((له بهر نه وه ی نه جامدانی نه م کاره، هه ستيکی باش
له مندا ده خولقتنی، که و ابو نه م کاره بکه م ۰)) مندا له کانتان بخه نه
سر پوی ژيان تا نه و رهوت و زیاده پوهییه نادروستی
هه لیا نبراردوه، بیگوین ۰

دوو بنه های سهره کی

با که میک له و په وشانه پروانین که دایک و باو کمان به پابه ندبوون
پیانوه نه توانن بینه هوی گهره یی و په ره سهندنی لاوه کانیان ۰
زهینی: نه گهر نه مسال، کتیپکت له لایه و نه یخوینیته وه، نه و له
(۵۰٪) باستر ده بیت له چاو نه مریکه کانی دی ۰ به خویندنه وه و
گوپانکاری له په وشي ژيانتان، کوژاندنه وه و سهرینه کردنی ته له فزیون،
وهرزش کردن و سهرگرمیبه زانستیه کان، یاریبه نه له کترونیه کان و
دوا جارش به خسته گهری توانا و به هره ی خوت، له پوی زهینی و
فیکریه وه په روه رده ده بیت ۰ ماسولکه کانی زهینمان، نه گهر وه کو
ماسولکه کانی لاشه مان کاریان پینه کهین، نه و خاو و له کارده کهون ۰

شيوازيك بدهن به ماسولكه كانى پوختان . پټويست ناكات بينه
نه نيشتاينى دووهم ، سوود له بوونت وهرگره فيرى نه وجه وانه كانتان
بكن ، نه گهر شتيكيان نه زانى ، هيچ عيب وگرفتكي تيدا نيبه كه
بگه رپته وه بو فرهنگ يان كتيب زانستيه كان . يارمه تيان بدهن تا
فيربين نه و زانياريه مهبه ستiane بيزانن له كوټوه به ده ستي بينن .

يه كيك له گهره ترين نه و مايانه ي كه ده توانيت بیده يته ده ست
نه وجه وانا نتان ، عيشقه بو خویندنه وه . سالانيكى زور دايكم هه ولى
نه دا من فيرى كتيب خویندنه وه بيم . به لام من نه چومه ژير بارى نه م
كاره وه . به لام دواچار نه و براوه بوو . ئيستا ، هركاتي كتيب
ده خوینمه وه ، هه ست به وه ده كم تا چ پاده يه كه نه توانم زانياريم
فراوان بكه م . من دهمه هاوپيگاي پادشاکان ، فير دهم به چ
شيويه كه گرفته كان ببه ستمه وه به يه كه وه ، چاكسازي و گورانكاريه كه
له ناو خيزاندا بكه م ، ناشنايه تي په يدا بكه م له گه ل ده ستگاو
ميكانيزمه كانى ئيش وکار و ، كاره كانى تر خو م نه نجاميان بدهم .
نه گهر دايكم پيداگري نه كرايه ، نه مده تواني ده ستم به م زانيارiane ي
ئيستامدا بگات . سوپاسي دايكي نازيزم ده كم به هو ي پيشكه شكردني
ته مهنكي به سوود به من .

يه كيك له نه مريكيه به رجه سته و دياره كان كه ناوي (شارلي
ترمنديفس جونز) كوره كه ي هانده دا بو كتيب خویندنه وه . له برى هه ر
كتيبكدا كه ده خویندنه وه ، ده دولا ري پیده دا . كوره كه ي نه يتواني

ئەم بېرە پارەيە پاشەكەوت بگات و خەرجى خویندن يان سەيارە و
هەرشتىكىتر كەپتويستى بوايە، پىيى دابىن بگات .

شارلى، داواي لەكۆرەكەي دەكرد لەپاش خویندەنەوہى كتيب
پوختەيەكى بۆ باس بگات و بلى كەدەرئەنجامە سلوكيەكەي چىبووہ .
وہ بە چ شيۆەيەك ئەو ئەزموئە لەژيانيدا بەكارپيئيت .

شارلى ئەوہشى باسكرد كە ھەرگىز كۆرەكەي نەيتوانى بېرى پارەي
پتويست كۆبكاتەوہ بۆ كړينى سەيارە . بەلام بەدلتيايەوہ فيرى
ھۆگرى و خولياي خویندەنەوہ بوو . (من لەبىرمە كە سەيارەكەي باوكى
قەرز دەكرد و پارەي بەنزىنەكەشى خۆي دەيدا) .

نەوجەوانىكى تر، كە لەدايك و باوكيەوہ فيرى خویندەنەوہ بووبوو
وہ ھاندرا بوو لەسەرى، دەيوت: ((ئەمپۆ ژۆر ھەزم لەخویندەنەوہيە،
لەبەرئەوہى كە دايك و باوكم لە تەمەنى منداليدا ھانىيان دەدام و منيان
واداركرد بە خویندەنەوہ . لەخویندەنەوہى كتيبەكانەوہ خەلكانىكم
ناسى كەكارى راست يان ھەلەيان ئەنجام داوہ و منيش فيربووم كە چ
كارىك ئەنجام بدەم و چى ئەنجام نەدەم . فيرى ئەوہش بووم لەھەر
لايەن و بوارىكدە موتالادەكەم ، زانست و مەعريفەيەك بەدەست
بھيئەم)) .

لاشە : ئيمە ، بۆ ئەوہى بژين ، پتويستمان بە خۆراك ھەيە . بەلام
ھەندىكجار پتويستمان بەخۆراك بۆ لاشە نىيە . ئەچىن دەرگاي

سه لاجه ده کهینه وه که چی هیچمان به دل نییه بیخوین . کاتیك توشی
ئه م بارودوخه بوویت ئه م کاره بجوکانه ئه نجام بده :

۱. ده رگای سه لاجه که دابخه .

۲. ده ست له سه ر ده سکی سه لاجه که هه لگره .

۳. له و شوینه دا مه مینه و برۆ (ئه مه لایه نه دژاره که ی مه سه له که یه)

ئه گهر ئه تانه ویت باشترین سود وه ربگریه له و لاشه یه ی خوای
که وه پیتی داوین ، پتویسته چاودیری سه لامه تی ته ندروستی خۆمان
ببین .

نوسراوی سه ر هه موو ماده ده خۆراکیه کان بخوینینه وه . ئاگاداری
به رواری به سه رچونی بین و بزانی پیکهاته وه کانی چین و تاجه ند
ماده ی شه کر ، پرۆتین ، خوئی یان چه وری تیدایه .

ناچارنیت به پیتی نه وجهه وانانتان بچوئینه وه یان پکا به ریان بکه ن .
پتئوماییان بکه ن تا سیستمیکی خۆراکی گونجاویان هه بیئ . فیریان
بکه ن خوو بگرن به وه رزش کردنه وه . له بری شو فییری کردن و به سه یاره
هاتووچۆکردن ، پیاده پوه ی بکه ن . له بری به کاره ی تانی ئاسانسۆر
(مصعده)، به قادر مه کانه دا بئ و بچن . سه یاره کانتان له نزیکترین
شوینی کاره که تانه وه پامه گرن . په ته تیئ بکه ن . سواری پاسکیل بن
و له گه ل لاوانتان وه رزش بکه ن .

دە /

لاوان لە دايك و باوكيان دەخوازن . . . لە دۆزىنە وەى بە ھەرە و توانای تايبە تىيە كانياندا خۆيان يارمە تيان بدەن

نە و جە وانا نانتان ئە يانە وى بزانن ئايا ئە توانن لە مەسە لە بە سودە كاندا دەركە و ن و پۆليان ھە بىت . لە قوتابخانە ، قوتابىيە كان ھەميشە خۆيان بە بەرامبەرە كانيان مەزەندە بکەن و بە جۆريک ئەم کارە ئە نجام ئە دەن کە دە بىتە ھۆى ئازارى دەروونى و گريانيان . کورپىک تە ماشاى کە سىکىتر دەکات و بە خۆى دە لىت : ((ئە و ھەرزىکارىکى بە توانا و گەورە يە . من زۆر دەستە پاچە و ھىچ لە بارا نە بووم . ئە گەر بچمە تىپى و ھەرزىشە وە ، ناتوانم وە کو ئە وىم)) يان کچىک بىر دە کاتە وە ((کە تى ، جوانترىن کچى ناو پۆلە کە مانە . ھەرچى کورپە سە يرى دەکات و خۆشيان دە وىت ، بە لام من ناتوانم تە نانەت يە ک دۆست بگرم)) کاتىک نە و جە وانا ن ھەول ئە دەن شتىک کە قابىلى گۆرانکارى نىيە بپيۆن ھە ئىسە نگىنن ، ((و ھکو مەزەندە کردنى شىکل و سەرو پۆتە لاكى خۆى

له گهل كه سنيكيتر، به هره ي نوسين و تواناكاندتر، باهه دهوټ دهوټ نه وان هميشه خوټان به كه م دوزانن و پوويه پوي سبس - ديه وه نه گهر نه وجه وانه كه پټويست بكات، مه زهنده كردنيك بكات، فيري بكه نه م مه زهنده كرده له وليها تووييانه دا نه نجام بدات كه به رده وام ده توانيت نه وليها تووييانه به چاكي فيرييت و به م جوړه پيشي خه لكي بداته وه. نه گهر كوپه كه ت پالوان و وهرزكار نيه، هانيمه ده خوي به يه كيك له نه ستيره كاني توپي پي مه زهنده بكات. په نكه له پوي خويندنه وه زور زيره كتر بيت له و وهرزكاره. يان به هره يه كي هونه ري ناديارى هه يه كه نه بيت بيگه يه نيته رسكاندن. يارمه تي بده كه لك له باشتري تايبه تمه نديه كاني وهر بگريت.

نه وجه وانان له پيناو نه مه ي له كاتي پوشتن به ناو ساوونه كاني قوتاخانه دا سه ربلند بن و هه ست به سه ربه رزي بكه ن، پټويستيان به وه يه به بونه ي شتيكه وه ناسراو و دياربن. هه موو قوتا بيان ناتوانن جوانترين و په سهندترين و زيره كترين يان باشتري و وهرزكاربن، به لام هر نه وجه واننيك بگريت تواناو به هره وليها تووي تايبه تي خوي هه يه به كه لك وهر گرتن ليي، نه توانيت برسكييت و كاري باش بكات. وه پټويسته بده يت به گوټي هه موو كچ و كوپيكا توانا وليها تووي شاراوه ي خوي دهر بخت. وه گهر نه گيروده ي ماده ي بيهو شكه ر و بيړيزي له ناو پول دهنيتته وه و كاري هه رزه ي و سه رنجراكيش يان

قسه کردن به ده نگی به رز بۆ سهرنج پراکښانی خه لگيتر ده بن، به م جوړه ش ده که ونه سهر په وتیکی نادرست .

کاتیک له قوناغی خویندنی ناوه ندی بووم، به ناچار ی پښوېستم به وه بوو باشترو له سهر و ه موو قوتا بیه کانه وه بم. نه م مه سه له یه ده بووه هوی نه وه ی که تواناو به هره ی خو م ده رڅه م. به لام نه و نه ښییه ی چنگمخست نه مه بوو که من ته نها له باز رگانیدا نه توانم سهر که وتو وبم. هاوین له گه ل دۆسته که م ((ناستیو)) گه شتمان کرد بۆ گشت شوینه کانی نه مریکاو ه موو هیله زه رده کانی پار که کانمان بویا خ کردو پاره کانمان کو کرده وه. کاتیک پایز هاتمه وه بۆ قوتا بخانه، له ده فته ر حسابی بانکدا پاره ی پاشه که وتم هه بوو، سه یاره یه کی نویشم کړی بوو . به م جوړه سهرنجی هه مو انم به لای خو م دا پراکښا. من توانای تاییه تیم هه بوو : من نه متوانی له هر کارو کاسپیه کدا (۹۰٪) زیاتر له چاو ه موو قوتا بیانی قوتا بخانه سهر که وتو وبم ! من ته نها قوتا بیه ک بووم که له قوناغی ناوه ندیدا، خاوه نی ئیش و کارو سه یاره ی تاییه تی خو م و کارمه ندانیک بووم که کاریان بۆ ده کردم . هر له و کاته وه تا ئیستا ده ر خستنی وه ها توانایه ک له ژیانمدا پو لکی پته وی هه بووه، چونکه هر له سهره تای لاویمدا، توانی بووم دیار کړدنکی دروست ده ر باره ی تواناو به هره ی خو م بده م و بېمه جیگای ستایش و سه نای خه لکی .

نه وکاره ی که ناتوانیت به شیوازیکی چاک نه بنجامی

بدهیت

ههروه کو چۆن فیږی نه وجه وانه که ت ده که یت تواناو به هره ی خو ی
دهربخت و بیدوزیته وه، نه وه شیان پیللن یه ک که س ناتوانیت له گشت
زه مینه کاند (باشترین) بیت . کاتیک له م باره وه موتالام ده کرد، په بد
برد زۆربه ی خه لکی به شیوه یه کی گشتی له (۴ یا ۵) بوار له بواره کانی
ژیان سود وهرگرتو به نه زمون . ساته کانی پوچیانته تی من له گهل
پهروه ردگار، گرنگترین به شی ژیانم ده هیئتته نه فراندن . له بهر نه وه
کاتیک دیار له م کاره گرنگ و گه ورده دا ده به مه سهر . سهرکه وتنی من
له هه موو قوناغه کانی ژیانمدا ، له وانه هه بوونی خاوخیزانیکی باش و
بیگه رد، به هوی نه و کاتانه وه یه له گهل پهروه ردگاردا ده یبه مه سهر .
زیاده ، (پهروه ردگار) له ژیانمدا زیاتر له وه زیفه ی باوکیته ی و
هاوسه رداری گرنگتره به لاهه وه . من کاتی خو م به سهرده به م له م
لایه نه دا و به توندی هه ول نه ده م، له بهر نه وه سهرکه وتووم و
خاوخیزانیکی بیگه رد و شادم هه یه . پیشه ی وتاردانم بو من زور
گرنگه، له بهر نه وه چه ند کاژیریک له وه دا نه به مه سهر و به ویژدانه وه پای
ده گه یه نم که مافی نه م کاره م به چاکی هه یه . سهرباری نه وانه .
هوگری یاری (گولف) م ، به لام به که می نه م وهرزشه ده که م و پهنه

یاربیه کی تایبته به نه مریکه کان .^۱

لە هەفتەيەكدا جاري دووجار _ جگە لەوەرزى بەھاران گەزەر بەتاسەم
 بۆ ئەم يارايە . بەپاي من ئيمتيازي ياري گۆلف لەمەدايە کە بتوانم بە
 باشتري جۆر کەلک لەم ياريە وەرېگرم . پتويستە ياري پيژەيەکی
 زۆری لە ژياندا هەييت و ئەمە بەم مانايەيە کە کاتيکی زۆر لەم
 وەرزشەدا بەرمەسەر . بەلام ئەگەر ئەم وەرزشە ژيانم ، پەنگە ئەوکاتە
 خاوخيزانم و پيشەکەشم زيانيان پيېگات . من لەپيناو چاکتربوونی
 ياريەکەم ، چاو ئەپۆشم و ئەم کارە ناکەم چونکە پيشە و
 خاوخيزانەکەم زۆر گرنگ . هەموو ئەم وتانەم بەم مانايەيە کە من
 هەرگيز وەکو ((ئارتۆلد پالمر)) نابمە پالەوانی گۆلف .

زەمانیک کە هانی نەوجەوانەکەت دەدەيت لەپيناو پرسکاندنی
 تواناکەي ، لەگەڵ ئەوەشدا يارمەتي بدە تا متمانەي دەروونی خۆي
 بەتەواوي بپاريژييت، تەنانت ئەگەر ئەنجامدانی کارەکانی کەم ييت.
 نەوجەوانیک کە لەدواي دۆراندنی تيبەکەي لەياري بالەدا ديتەو
 مالهە، پيژەچييت لەمتمانە بە نەفسی کەمی خۆي پەنج ببات و
 سەرپەرزى دەروونی ئەو گورزی خواردووە ئەگەري ئەو هەيە کە
 لەتەواوي ئاستەکانی ژياندا کاريگەرييت. ئەو پەنگە نەک تەنها خۆي
 لە بواي بالەدا بەدۆراو دەزانيت، بەلکو لەهەموو بېرگەکانی ژياندا هەر
 ئەم بۆچوونەي لەخۆي هەيە . نيشانی ئەوەي بدە کە وەها نيە و
 هەموو کەسيک ناتوانيت هەموو کاريک بەسەرکەوتووي بە ئەنجام
 بگەيەنيت . گشت ئيمە لەهەندى لايەندا سەرکەتووين . تەماشاي

چەند كەس يك بكه به تاييه تي (بو نمونه ته ماشاي هەنديك له پالەوانانە بكه كه جيى سەرنجى ئەون) كه تەنها ليهك زەمینه دا تواناو لياهاوويى درهوشاوهى ههيه، نهك له تهواوى زەمینه كاندا .

به ترسنوكى گوشيان مه كهن

ئەگەر نهوجه وانه كهت به هرهيهك لهخويدا بدوزيتهوه، نهيه ئيت ماوهيهك بهكارى بهيئيت و پاشان وهلاى بنيت ئەوا پشتى لى سار: بيتهوه . له پيناو سهركهوتن له هەر كاريكدا پيويستت به ((زەمەن)) ههيه . زەمان پڕۆقه و كاتيک له م بارهوه پرسياريكرد، دايكى وتى، كوپهكهى حەزى له ژەنيناى تروميت بووه . له گەل ئەو ئەزمونه پيشينهى كه ههيبوو، دلنيابووه كه كوپهكهى بهزوويى ئەو هوگرى و خوليايهى له دهست ده دات ماله وهيان كه م دهست بوون تا ئەو ئاميرهى بو بکړن، ئەو ئاميرهى كه پيدهچوو پاش چەند ههفته يان چەند مانگى وهلاى بنى! له بهرئوه ئەوان بپارياندا په يماننامهيهك بنووسن! ههرواشيان كرد . ئەگەر ئاميرهكهى بو بکړيت، كوپهكه په يمانى ئەدا ده بو كه دوو سال بيژه نييت و ده سبه ردار نه بيت .

كوپهكه پازى بوو به وچه شنه خهريكى پڕۆقه بيت و پاريزگارى له ئاميرهكهى بكات، به شدارى بكات له گروهى موزيك ژەنان و له بۆنه كانى قوتابخانه دا به شدارى بكات و بيته ئەندامى ئوركستراى قوتابخانه .

کاتیڤک ئەم پەیماننامە یە بەسترا، باوک و دایکی ترومپتیکیان بۆ کړی و کوپه‌که‌یان بەتەوس و شەوقی زۆره‌وه دەستیکرد بە پڕۆڤە ی وانه مۆزیکییەکان. بەلام پاش ماوه‌یه‌ک کوپه‌که پرایگه‌یاند که ترومپت بوته‌ه ئالەتییکی کۆن ، له‌لایه‌کی تریشه‌وه، ژه‌نینی دژواره‌و به‌هەستیار و هەستبزوین نییه . ئەو چووه‌ لای دایک و باوکی خۆی و داوای لێکردن مۆلەت بدەن تادەست له‌ پڕۆڤه‌کردنی ترومپت هەلگریت .

باوک و دایکی بەنەرمی و بیریان هینایه‌وه‌ که ((کاتیڤک که دەستیکرد بەم کاره‌ پەیمان نامەیه‌کت واژۆ کردو وتت که راستگۆیانە وه‌فادار ده‌بیت به‌ واژۆکه‌ته‌وه‌)) بیر خستنه‌وه‌ی ئەم پەیماننامە یه، سەراسیمایه‌کی خولقاند . کوپه‌ له‌سەرته‌ای کاره‌که‌ی دوودل بوو، ویستی هۆی پەفرکردنی ئەم (دیارییه‌) بلیت: شەرمەزارم . دواجار کوپو دایک و باوک دانیشتن و دەستیان کرد بەگریان، بەلام دواجار بەم ئەنجامه‌ گەیشتن که ئەو پەیماننامە یه جیبه‌جی نه‌کراوه‌و ئەوان نابیت بترسن و پتویسته‌ له‌سەر ئەو پەیماننامە یه وه‌فادار بن و بمیننه‌وه .

چەند مانگیڤک دوا ی ئەوه، کوپه‌که ئاماده‌بوو بوو تا کوتای بەم پەیماننامە یه بهینن . دایک و باوکی وتیان: ((وا دیاره‌ هەول ئەده‌یت دووباره‌ پڤگا چاره‌یه‌ک بۆ هەلوه‌شاندنه‌وه‌ی پەیماننامە که بدۆزیته‌وه‌)) پاشان به‌یارمه‌تی یه‌کتر دەستیان دایه‌ پڤگایه‌کی نوێ تا ئەو بتوانیت ئامیره‌که‌ی بژهنیت . ئەو له‌ ژه‌نینی ئامیردا پتویسته‌ له‌ لیوه‌کانی سود وه‌ربگریت! وه‌ پەیماننامە که وه‌کو خۆی مایه‌وه .

ئەم باوك و دايكه ئەزمونىكى زۆر بەنرخيان فيرى منالەكيان كرد .
بەدرىژاى ژيانى ئەم كوپه، چەند جارێك بارودۆخێك ئەهاته پيشهوه
تاوازی لیبهینیت، چ لەتەمەنى هەرزەكاریدا ، چ لەقوناغى ناوهندى و
زانكوو سالەكانى سەرەتای ژيانى ژن وميردايهتى و دنيای كاروكاسپیدا
. بەلام هەركات بیری لەم مەسەله دەكردهوه، دەستى لەبیروپايهكى
نوئى گیردهبوو . ئەم ئەزمونه فيرى بیرکردنهويهكى كردو تواناو
پالنهري زوى پینهخشی تاپاوهپر بکات كه له هەر زەمینهيهکدا دەتوانی
پیشكهوټ .

فیری مندالەكاني خۆت بکه بەرگه‌ی دژواری و ناپه‌حه‌تیه‌كان بگرن
و نه‌کشینه دواوه . ((ئەگەر ئەتەوټ له‌گه‌ڵ نه‌وجه‌وانانتان په‌یمان
نامه بیه‌ستن ، بۆ ده‌ستكه‌وتنی زانیاری زیاتر بگه‌ڕێوه بۆ پاشكۆی
ئەم كتیبه‌ لاپه‌ره (٢١٤))) بەلام ئەگەر كوپه‌كه‌تان پینی خوشه‌ ببه‌یته
گۆرانی بیژو هه‌ست ده‌كه‌یت كه ده‌نگی خوش نیه‌و خوشی لەم كاره
ئاگاداره، ئەوا خیرا وانه‌ مۆزیکیه‌كاني رابگره . ئەگەر كوپه‌كه‌تان
دارتاشی ده‌كات و پاشان هه‌ست ده‌كات بۆ ئەم كاره نه‌گونجاوه، پاش
ماوه‌یه‌ك واداری بکه تا واز لەم كاره به‌یئیت . له‌زۆربه‌ی بواره‌كاندا
لاوان هه‌ستده‌كه‌ن به‌و كارو چالاکییه‌ی كه له‌به‌رپێیاندایه، سه‌ركه‌وتوو
ده‌بن ، له‌به‌رئەوه نه‌یه‌لن به‌خیرای بکشینه دواوه و ده‌ست به‌رداربن .
ئەوان پێویستیان به‌وه هه‌یه ئەزمونى سه‌ركه‌وتن بکه‌ن .

يازدهيه م / لاوان له دايك و باوكيان دهخوازن . . . كات بخهنة بهردهستيان

خانمێك باسى ئهوهى كرد كه به چ شيويهك مێز و كورسيهكى جوانى بونيائ نابوو بۆ چيشتخانهكهى . ئه و له ههراچ فرۆشيهكدا، مێزو چهند كورسيهكى پيس و پۆخله و بێرنگ و پوو ئهبينيت و بهبره پارهيهكى زۆركهم دهيانكری و ئهيانهيئتهوه بۆ مالهوه . پاكيان دهكاتوه و ئيسپرتۆى لیده دات و زاخاوى دهكات و لهپاش رهنگکردنى ، لهلاى كهلوپهله گرانبههاكانى ترى چيشتخانهدا داى دهئيت .

ئهو دواتر زانى كه يهكێك له دۆستهكانى چهند كورسى و مێزيكى چيشتخانه كه وهكو ئهوهى ئهم بوون، لهكۆنه فرۆشێك و بهنرخى ده بهرامبهر بهمێز و كورسيهكانى ئهو كړيوه . جياوازی نێوان ئهم دوو كړيیه ئهمهبوو: كړینی يهكهم به پینچ دۆلار كړيوهتی و زاخاوى كردوه و پاكيشى كردوهتهوه . كړینی دووهم به (١٠٠) دۆلار لهلاى كۆنه فرۆشێك بهبێ بهسه ربردنى كات هه مان مێزو كورسى كړيوه !

کړپنی دووهم ، پهنګه بې سهرئشه دهرېکهوټ بهوټی سهرقال
نه بوون پټیه وه . ((که بېګومان هرواشه))، به لام هرګیز نه م پړوته
فټری نه وچه وانه که ت نه که یت. به پاره یه کی که م ناتوانیت دیاریه کی
به به هاو نه م رده ی به که سیګ . که و ابو ده بې چ بکه ین ؟ پټویسته
ته نها به به سهربردنی کات فټری په یوه ندیه کی چاک و به سود ببیت
له گه ل خه لګ .

نه توانین به بردنه سهری کاتیکی زوړترو به بودجه یه کی که م،
دهره نجامیکی باشتروهر بګرین تا نه مه ی هه زاران دولاړ سهر ف بکه ین،
به و هیوایه ی که ((پاره)) نه توانیت ((زه مه ن)) بګه پټیتته وه !

له پټناو شادکردنی پوله کانت پټویست ناکات هه لګری بودجه یه کی
زیاده و ده ست بلاو بیت و باشتړین و ګرانتړین پاره و پول بخه یته
به رده ستیان . له راستیدا تا ساده تر بیت باشتړیت . ماوه یه که له مه و به ر
ته ماشای گفتوګویه کم ده کرد له ته له فزیوندا که له گه ل نه وچه وانانی
ګه پړه که ده وله مه ند نشینه کان له شاری (داوس) نه نجامیان دابوو . نه م
نه وچه وانانه نه یانوت کاتیک ګه وره ده بن ده یانه وټ کۆچ بکه ن بؤ
شوټنیک که خه لکه که ی ناچار به سه فه رکردن نه بن و کۆمپانیایه که
له ویدا نه بیت که نه وان بؤ شوټنه کانیتړ بګوازیته وه . نه وان ده یان وت
نه مانه وټ له نیوان خه لکانی ئاسایی و خاکی بژین، نه که مروقه
ده سترکده کان ! نه مانه وټ له شوټنیک بژین که نیګاګان، تیګه شتنی
هه سته کان بګه یه نیټ . نه مانه وټ له شوټنیک بژین که هه بوونی که شتی

خۆش بردنەسەری دوا مۆدیل، ئیلا، سەیارە پەنگا و پەنگەکان گەرنکتر نەبێت لە (دۆستی راستەقینە)! ئەوان لە ژیاى پەر لەبرىق و باقى خۆیان تەنها حالەتێكى نمایشى و خۆنەندىان بینیبوو، وە حەزىان دەکرد بە پەرەوتێكى سادە بژین .

زەمەن و گەرنکەى

ئێمە کاتەکانى خۆمان لە پەرگەىكى ژیاى دەبەینە سەر کە ئەمەش بۆ کەسێتى خۆمان گەرنکەى زیاترە . ئەمە میتۆدێكى گەرنکە و نەوجەوانانمان بەچاکی پەریان بەم مەسەلە بردووە و پەنگە بەو هەموو فۆرمەلەى بێگەیهننە واقع .

عیشق = پەیمان = پەيوەندى = کات بردنەسەر

پەنگە ئەوان و هەستبەن تەنها کاتێک دایک و باوکیان ئەوانیان خۆش دەوێت کە کاتەکانى خۆیان لەگەڵ ئەواندا دەبەنە سەر .

چۆنایەتى لەبەرەمبەر چەندایەتى . ئەمەى کە دەلێن (چۆنیتى زەمەنى زۆر بەبەهاتر و چاکترە لەچەندایەتیهکەى) ، هیچ بنەمایەکی نییه . مەنالهات هێندەى هاوسەرەکت ، پێویستى بە کاتى تۆیە و پێیخۆشه چەند کاتێک لەگەڵیدا بەریتەسەر . کاتێک لەگەڵ مەنالهات کەتدا پەرەتاریكى شیاو نانوینیت، لەپاستیدا بەرامبەر بەخۆت و اتکردوو! بۆ

نمونه ئەو خۆراکەى که حەزەت لێیەو دەبخۆیت بەبێ چوون و بۆجى بێر
لە چۆنیەتەکەى دەکەیتەو . بەلام ئەگەر تەنها پاروێکت لەلابێت،
ئایا بەبێ لەبەرچاو گرتنى چەندیەکەى، هێشتاش ھەر چۆنیەتیەکەیت
بەلاوہ گرنگە؟ گومانم ھەیە، پەنگە تۆش پارزى نەبیت کە چۆنیەتى
خۆراک باشترە لەچەندیەکەى . بەتایبەت ئەگەر زۆر زۆرمان برسى
بیت!

ئامادەکردنى خۆراکە ئامادەکراوەکان و سەفەریەکان لە ئەمریکا،
تەرزى فیکرى ھەندیک لە دایک و باوکەکان دەردەخات دەربارەى
نەوجەوانەکانیان . دایک یان باوک چۆنیەتى خۆراکيان لەبەرچاو گرتووە
، بەلام لەگەڵ خزمەت و پازاندنەوہیەکى زۆتر! وە بەماوەیەکى کەمتر
و خیراتر لەگەڵ یەکتەر! ((لەماوەى دە خولەکدا ھەمبەرگەر ئامادە
دەکەم! تەنانەت ئەگەر جوان سوریش نەبویتەو ، قەچیک،
لەبەرئەوہى کە چەند خولەکیکتەر دانیشتنیکى گرنگم ھەیە))
ئامادەکردنى خواردن بەم پەوتە، ئاست و پالئەریکى باشى نابیت بۆ
پۆلەکان .

نەوجەوانان بەپراستى دەیانەوئیت دایک و باوکيان نیشانی ئەوانى
بدەن سەربارى ئەوہى کە بوونى ئەو دانیشتنە بەلایانەوہ زۆر گرنگە،
پێیان خۆشە کاتیەک لەلاینداو بۆ ئەوان بەرنەسەر . نەوجەوانان پێیان
خۆشە سۆزو خۆشەویستى دایک و باوک بەم جۆرە دەرى بێرین کە
((کچم، کۆپم ، ژيانى تۆ بەلای منەوہ کاریکە زۆر بنەپەتیەو منیش

خه رېكم ته كانم له تږدا ده به مه سر .)) نه و گاته ی ساتنك له گه ل
نه واند ا به سر ده به يت، نيشانيان بده و گوئ بؤ قسه كانيان بگره و
بياندوينه و پيکه وه سه رقالي کارنك بن .

(دكتور جيمز) وتاربيژي به تواناو خوش گفتار، چيرؤكيكي كوپه
چكوله يه كي ده گيژپايه وه كه نه يو يست خانويه ك له ته خته ودار له گه ل
باوكي دروست بكات، به لام دوو سي هغه تيپه پي و هه موو شه ونيك
باوكي زور درنگ له سه ركار ده گه پايه وه بؤ ماله وه و نه م مه سه له يشي
پشتگوئ خست .

سه رنه نجام پوژنك به يانيه كهي نه م مه سه له ي بېر كه و ته وه و
به كوپه كهي وت : ((نه مشه و نيتر كاتي خانووه داره كهي تويه)) وه
داواي له كوپه چكوله كهي كرد كه له قوتا بخانه وه يه كسه ر بيته وه بؤ
ماله وه و باوكيشي چاوه پرواني ده بيت . نه وان ته خته ي تاشراو ناماده
ده كن و خانووه داره كه دروست ده كن . به و جورهي كه جيمز باسي
ده كات نه توانيت گومان به ريت كه كوپه ي نه وجه وان نه و پوژه له
قوتا بخانه هيچ شتيك فيرنه بوو له وانه كاني و به رده وام بيري ده كرده وه
(نه مشه و من و باوكم، نه و خانووه داره دروست ده كه ين .) نه و پيگهي
قوتا بخانه يه ي تا ماله وه به پاكردن بريويه تي و پاسته وخؤ چووه سر
شه قامه سه ره كييه كه و سه ياره ليي داو ... ته نها يه ك وشه، بارودؤخي
نه وي له نه خو شخانه ده ربري : بيهو شي .

باوك و دايكى سهراسيمه چوونه نه خوځخانه، له دواى چوند كاژټريك كوپه چكوله، چاوه كانى كرده وهو بؤ دواچار هاته گؤ (بابه، خانوه بچوكه كه مان دروست نه كه ين) و پاشان مرد ... ئيستاش باوكى توشى خه موكى و غه ميكي زؤر بووه، لاواز بووه و كيشى دابه زيوه و ده ستي له كاره كه ي كيشاوه ته وه - هو كاري ئه م كاره ساته بيتاگايى باوكى بوو . ئه و بيتاگا بوو له م پينج وشه گرنگه جيهانيه كه ئه و كاتانه ي كه ده ته وټت له لاي كچ يان كوپره كه ت بيبه نه سهر، (چه ندت پي ده چټت؟) من ئه م ديږه پينج وشه ييه تاقيرده وه به كچه چوار سالانه كم . كاتيک ليى ده پرسم چهندي پي ده چټت؟ زؤر جار ده لټت . ((ته نها پينج خوله ك!)) ((چيروكيكى ترم بؤ بگيږه وه، ته نها پينج خوله ك)) ، ((دووجارى تريش با پي كه وه به چوارده وري خانوه كه دا رابكه ين، باشه ؟ ته نها پينج خوله ك .)) كاتيک سى سال و نيو بوو، من ديسان ئه م پرسياهم ليده كرده وه، به لام له بيرمه كه هه ميشه بيروپاي نه و سه باره ت به ماوه ي كات، له گه ل من زؤر جياواز بوو. ئه و هه ميشه داواى ليده كردم چيروكي بؤ بخوينمه وهو به م جوړه وه لامى پرسياهم كه مي ده دايه وه : ((ته نها حوت سال، بابه گيان!))

چاوه پوان مه به ! نه گهر به رپه وتيكي دروست په يوه ندي دروست بكه ين پيويستيه كانى مناله كانمان باشتر هه ست پي ده كه ين كاتيک ئه و پيويستي به يارمه تي ئيمه هه يه، گومان به ره كه چ كاتيک داواى يارمه تيت ليده كات؟ هه ر ئه م كاته ي خو ت ! كاتيک قسه بؤ

نه وچه وانان و مندا لانی قوتا بځانه ده که م، پاسته وځل له دوی ته و او بوونی قسه کانم، نه وچه وانه په نجاوه کان دینه لام و چاره پوهان ده بن تا قسم له گه ل بکه ن، چونکه نازانن چی بکه ن . نه وان ده پرسن من چو ن بیر ده که مه وه و، نه یانه ویت پینومایان بکه م، چونکه به مانای پاسته قینه، پیو یستیان به یار مه تی هیه . زور جار وتاره کانم له و پوژانده دا هه لوه شانده وه، له بهر نه وه ی ناچارم به گرفته کانی نه وچه واناندا بکه م و پیگا چاره کان بځه مه به رده ستیان .

ثایا ده زانیت کاتیک وهختیکي تایبته له گه ل قوتا بیه کدا ده به مه سر ، ته نانه ت واده ی سه فره کانیشم ده شیوینن ؟ نه گهر زیاده ره وی نه بیت و، وتاریژیکی به ناوبانگ که ((من)) بم، واده ی کم له گه ل کو مپانیایه کی هه وایدا هیه که هه لیت مه سه له یه کی ساده یه، له بهر نه وه ی نه گهر نه وان ناماده ی سه فرن و من له وی نه بم ، ثایا نه توانن سه فرن بکه ن ؟ گومانی چی ده بهیت ؟ ناشکرایه که سه فرن ده که ن .

چه ند ساتیک به گرنگی دان به وان به رنه سر

له په یوه ندی به دهر د و مهینه تی و گرفته کانی نه وچه وانه وه، نه توانین چه ند کاتیکي دژوار به رینه سر، چونکه نه گهر مه سته گهن نامانه ویت به ناپه حه تیه کانیان بزانی، یان به پاستی هچ گرنگیان

پښادهين، وهيان نه مهی که فرسه ټيکمان نيه بؤ ټاگاداربوون له گرفت و تنگ و چه له مه کانی سهر پښيان، نه وانیش نه وهی ده بیته هو ی پرهجان و نازار دانیان به نیمه ی نالین . به لام نه گهر به شیوه ی زاره کی نه یلین، ته رزی هه لسوکه وتیان دهر برپی نه وه ده بیت . نه گهر له ده موچاوی کچه که تاندا خویندته وه که نه یه ویت باسی کی شه و گرفته کی له لای تودا بکات، یان نه گهر کور په که تان ماوه یه که پوچووه به ناو ناخی خویدا، یه که مین کارو فرمانی نیوه دروستکردنی په یوه ندیه له گه لیاندا . نه گهر له سهر سفره ی نان خواردن ټماژمه یه که ده کات به گرفته کی خوی، دلنیاو خه یالی ټاسوده بکه له دوا ی نان خواردن، له شوینکی ټارامدا قسه ی له گه ل بکه . وه دلنیا ی بکه له وه ی جهره سی ته له فون ، هاتنی دۆستان و ټاشنایان و یان به رنامه ی ته له فزیونی، نابیته پڼگری نه م په یوه ندیه . کاتیک له گه ل نه وجهه وانا ټان ته نهایت، ته نها پرسیا ری لی بکه چی بووه و به چ پڼگایه که ده توانیت یارمه تی بده یت . له مه سه له که بگه، وه نه گهر مناله که ت نایه ویت نه و مه سه له له گه ل تو باس بکات، پی ی بل ی دواتر و هرکات ی نه و بیه ویت و ټاسوده یه پی ی، قسه ی له گه ل ده که یت . تو به و دهر برپنی هاوده ردیه ی که کردت ، نه و له راستیدا یه که م هه نگاوی په یوه ندیه له گه ل نه ودا .

له گه ل نه وانه شدا پی ی بل ی که نیگه رانی مه سه له و گرفته کی نه ویت و چاوه پوانیت که نا په حه تیه دهر وونیه کانی بؤ باس بکه یت . خو ت دوور بگره له ټیټالانیان و، به رده وام پرسیا ر پیچیان نه که یت ، وه نه گهر

پټويسټ بکات له کوږ يان کچه که تان بلوازن تا خوښ و
ناخوشيه کانيان له لات باسبکه ن .

نه وجه وانه که ت شتټکي به ناوی ، ((سهر به رزی)) له خؤدا هه يه و
پټويسټه ئيوه نه و به ربه سته بشکټنن . خو خستنه جيی ((باوک)) زؤد
پر مه ترسی و سامناکه ، به لام نه وجه وانا ن زؤد به تاک و ته راو که می
نه توانن نه م راسته قينه يه قبول بکه ن . سهر باری نه مانه کوږ يان
کچه که تان دوو پووی له دنيا دا بينووه . دنيا به نه وان ده لټت که باوک و
دايک وا هه سته ده که ن هېچ مندالټک ناتوانټت باس و خواستی له وان
بشارټته وه ، وه يان نه وان له کارياندا ليټه اتوون! باوک يان دايکټک
ده لټت : ((من هه زار و يه ک ئيشم هه يه، ناچارم له به يانيه وه تا شه و
وه کو ماخؤلان بيټم و بچم . نازانی چه نده گرفتارم! من ناتوانم
له به رخاتری کټشه ی منداله کانم ، ((کاتم)) به فيرؤ بده م!))

نه وجه وانا ن ته ماشا و سهرنجی نه وه يان داوه که باوک و دايک به جوړټک
په فتار ده که ن که وه ک نه وه ی راسترين پڼگايان داوه ته به رو
نه يانه وټت بيسه لمټنن که نه وان جياوازن له گه ل نه وجه وانه کانيان ،
به لام به راستی له خه می نه واندان . نه وان کاتيک باوه پ به وته که ی تو
ده که ن به کرده وه نه وه يان پيشان بده ن . که واپوو نه م کاره ش نه نجام
بده .

دوازدېه م/

لاوان له دايك وياوکیان دهخوازن ۰۰۰

خوښه ويستی خوږيان نيشان بدن و له باوه شيان بگرن

ته نانه ت نه گره ركات ويستبيټت كوپه كه تان له باوه ش بگريت،
دهسته پاچه بووه و كه مته رخه مي كړدوه، يان هه ركات وه سف و
سه ناي كچه كه ت ده كه يت، هيدي هيدي له ژوره كه ده پواته دهر، دلنياه
كه پټويستيان به هه ست و خوښه ويستی ئيوه و بيستنی و ته سوز
ناميزه كه تان هه يه. له وانه يه له كارو باردا نارېحه ت دهر كه ون، به لام
پټويستيان به نيكا و وته، يا هه لسوكه وتيك هه يه كه ئاسه واريكي له
خوښه ويستی هه بيت و، نه وجه وانا تان پټويستيان به هه ر جو له و
هه لسوكه وتيكه كه نيشانه ي خوښه ويستی بيت له لايه ن ئيوه وه بؤ
ئوان تابزانن گرن گي به وان ئه ده يت و چاودير و نيگه راني
بارود و خياني ت. له باوه شكر دنيكي ساده، ده ست خستنه سه ر
شانيان، ليداني ده ست يكي نهرم و نيان و نه وازش به پشتياندا، يان

دەربېرېن و وتەى وا كه نيشانى بدات شانازى دەكهيت بهبونی ئەوانه وه،
هه موو ئەم شتانه نيشاندهرى خۆشه ويستی و گرنكى دانى تۆيه .

په يوه نديه كى خۆشه ويست ناميز

په ننگه هه نديك له داك و باوكيان له خويان بېرسن ((چۆن ئەتوانم
خۆشه ويستی خۆم نيشان بدەم؟ به پاستى نازانم له كوێوه و به چ
شيوه يه كه دەست پېيكه م؟ سه ره پای ئەمانه، ئەگەر وهكو ده به ننگه كان
نزيكيان بكه ومه وه و له باوه شيان بگرم ، تېده گهن كه پوو پامايى و
پواله تكاريم كردووه .)) ئەگه رى ئەوه هه يه هه نديك له باوك و داكيان،
كوپانيكيان هه بيت كه له گه ل ئەواندا زۆران بگرن و سه ربخه نه سه ريان
و پتيويستيان به خۆشه ويستی و ئاوپدانه وه و په يوه ندى له شى و
له باوه شكردنى باوكانه هه بيت . هه نديك له و باوك و داكانه له گه ل
بوون و دانى ئەم ئەگه ره به مناله كانيان دووبه ره كيان هه يه، ده ليين
نه خير من وانيم ، باوك و داكيكشم وه ها په يوه نديه كيان له گه ل من
نه بووه و خۆم نيش چاك ده رچووم ، پتيويست به م كارانه ناكات! به لام
له باوه شكردنى مندا له كانتان ، په وتي كه كه ئتوه ش ده توانن خوى پتوه
بگرن و چيژى لى ببينن .

كچيک، دەربېرېنى سۆز لەرېگای په يوه ندى لاشه ييه وه وه له ناو
ماله وه ياندا به م جۆره دەربېرى ((باوك و دايمك ئيمه يان زۆر زۆر خۆش

دهوټ . به لآم له خانه وادهى مندا، هر ده لټى هرگه سه و گه مارؤ دراوه له ناوچه ئه منكهى خؤيدايه ! ئيمه زؤر به كه مى دهست له يه كترى ده دهين و يه كتر له باوهش ده گرين . ته نها كاتيك بووم به مه سىحى و چوومه كه نيسه و له ويدا بينيم خه لكى يه كتر له باوهش ده گرئ، ئه وكاته بوو كه هه ستم به ئاسوودهى كرد تابتوانم دايك و باوكم له باوهش بكه م . من ده بوايه ئه م خووم له خيزانه كه مدا بره و پټيدايه، هر وه هام كردو ئيسټا هه موومان چټز له م كاره ده بهين . ئيسټا سالانئكه ئه وان له باوهش ده گرم - له وانه يه پؤژټكى چه ند جاريك ! وه ئه وان به راستى ئه مه يان پټخؤشه . . راستيه كه يت دهوټ، هه نديك جار ئه وان زياتر له وهى من له باوهشيان ده كه م، چاوه پروان ده كه ن له باوهشيان بگرم !))

چاوه پروانى ئه وه نه بيت وه ها محبه تيك له لايهن نه وجه وانه كاتتانه وه دهست پټيكات. پهنگه سه ره تاي دهست پټكردى كاره كه بؤتان دژوارو گرفت بيت ، به لآم كاتيك كه به راستى مه به سته كه تان ده ربړينى خؤشه ويستى بيت، نه وجه وانه كه ت به چاكى له راستيه كان ده گات .

باوكيك ده يگوت ((كاتيك كه مندا له كان به بى مه به ست پياسه ده كه ن من چه ند چه پؤكټكى مه محبه ت ئاميز و هټواش ده دم له پشتيان، به لآم له م باره وه روونكر دنه وه يان بؤ نادم .)) ئه م كارهى ئه و به هټ شيوه يه ك والا كردنى خؤشه ويستى نيبه له گه ل ئه وه شدا

نهوان دهبي بزائن که گرياننیش گرتی تيا دا نييه ((ته نانه ت نه گهر کوپ
بيټ)) به داخه وه ئيمه وا فيری مناله کانمان کردوه ((کوپری گه وره
يان کچی گه وره نابي بگرين)) وه نهواننیش به چاکی فيری نه م وانه يه
بوون . جيگای سهرسوپمان نييه کاتيک دوچاری گرفت دهبن ،
به دژواری نه توانن نه وه لای دايکيان باس بکهن - به تاييه ت نه و نازارو
په نجه ی که له دلياندایه ... بوچی نابيت به وان بلين ((کوپان و کچانی
گه وره ، هه رکات که پيويس دهکات، بگرين و پيويستيشه بگرين ،
چونکه نه و که سانه ی که له گه ل گرفته کانی ژيان دهست و په نجه نه رم
دهکهن و به سهریاندا سهردهکهن و نه وانه شی که ته مه نيکی دريژيان
هه يه ناوا دهکهن)) فيری نه وجه وانانی خوتانی بکهن تا نه وانه يه
خوشه ويستی خویان نیشان بدهن و له دهربرینی ترس و دهردی
خویان توشی وه هم نه بن .

وشه کانیش نه توانن دهربری خوشه ويستی بن

هه موو پوژيک به وشه و ته کانتان خوشه ويستی خوت نیشانی
نه وجه وانانت بده . کاتيک کاریکی به سوودو جوان نه نجام ددهن ، يان
به لين و په يمانه که ی ده پاته سهر، ته قديريان بکه . با ناگاداربن له
هه سته کانی دلتان . وهختی گه وره دهبن، نه وانه يه پالپشتی

له بهرامبه ر ده کهن ، چونکه تۆ نه بيته نمونه ی ئهم په فتاره و
تايبه تمه ندي و ئه وان له ئيوه وه به چاکی فيری ئهم کاره بوون .
وه يه ک و ته ی تريش بۆ ئاگاداريان ، ئه گهر ژماره ی مندا له کانت
زۆرن پالېشتيان بکهن و به يه کسانى هه موويانت خو ش بویت . هېچ
شتى خراپ تر نييه له مه که برا بچکۆله (جان)، کاتيک نمره يه کى که م
دينى له وانه ی ئينگليزيدا، به رده وام گوئى له وه سف و سه ناکردن بۆ
برا که ی ترى بيټ (پيتهر)، که به رده وام نمره ی به رز دينيت و زور زرنگ
و وريايه . تۆ بيه له با (جان) هه ست بکات که ئه ويش له کار و
زه مينه کانى تر دا سه رکه و تووه که (پيتهر) هېچ لي ها توويه کى له و
بواره دا نييه . ته نانه ت ئه گهر وانه ويټ و هه ر جه خت له سه ر نمره
به رزه کانى برا که ی بکه يته وه ، پېده چى په يوه ندى نيوانيان تيکبچيټ
و له دلّه وه پق و کينه دروست ببټ، له وانه شه ئه و قسانه ببټه هو ی
ئه وه ی که (جان) ببټه لاويکى ياخى . تا به م کيشه يه سه رنجى
خه لکى را کيشيټ .

له گه لّ ئه وانه شدا ، دلّيا بيه له وه ی که نه و جه وانه که ت ئه زانيت
پېزانينى به رامبه ر ده کريت . بۆ (جان)، ته نها له باره ی نمره به رزه کانى
(پيتهر) وه قسه مه که، به لام به (پيتهر) يش بلّى که هه ست چۆنه
به رامبه رى . دوا جار هه رچيه ک بيټ ئه مه ش جوړيکه له ستايش و
پېزانين ، وانيه ؟

سيازده يه م/

لاوان له دايتك و باوكيان ده خوازن . . .

شانازيان پټوه بکه ن

کاتیک بۇ نه وجه و انان ده دویم ، به زوری ده لټن : ((باوکم شانازیم
پټوه ده کات)) ، یان ((بریا باوک و دایکم شانازیان پټوه ده کردم .))
له ساتی وتنی قسه کانیدا ، نه توانیت واقعیته تی په یامه که یان
له چاوه کانیدا ببینیت . نه گهر کوړیک هه ست ده کات باوک و دایکی
به هوی بوونی نه وه وه شانازی ده که ن ، له دیدی خو په وه نه توانیت
هه موو کاریک بگریته نه ستو . نه گهر کچیک هه ست بکات که باوک و
دایکی بؤ چونیک یاریده ده ریان له و نییه ، نه که ویته نه م بیرکړنه وه ی
که ئیر هیچ هیژیک ناتوانیت یارمه تی بدات . نه و بیرو باوه ری وا ده بیت
((من مروفیکى دؤړاوم ! ته نانه ت نه گهر زوری ش هه ولّ بدهم !))

نابیت کاریکی و ابکه ن نه وجه و انانتان هه ست به دؤړاندن و شکست
بکه ن ، نه گهر بالّ باده میت که نه وان مندالی تون و دلگه رمیان بکه میت ،

ئهوانیش ئه م ههستهیان له لا دروست نابیت . شانازی به بوونیانه وه
بکه ن چ له بهرچاوی خۆیان، چ له ئاماده نه بوونیان !

دوو خاتوون دهناسم کاتیك ده رباره ی مندالێه کانیان ده دوان ،
سۆزی قسه کانیان جیاوازییه بیئهندازه ی هه بوو . خاتونی یه که م : به
زۆری له باره ی کورپه کانیه وه پاستگۆیانه و به شیوازیکی ئیجابی ئه دوا،
ئه گهر چی هه لۆیستی وابوو که مندالێه کانی ته واوین ، ((هیچ که س کامل
نییه)) بهرده وام له باره ی دواين سه رکه وتنه کانیه وه به وشه گه لی جوان
و ئیجابی قسه ی ده کرد . هه مووان چ له ناو خێزان و چ له سه ر کار،
ئه یانزانی که ئه و دایکه چ تیزیکی سه رسوپهینه ری هه بوو له باره ی
مندالێه کانیانه وه . کاردانه وه بیمه به ست و بییه لومه رچی ئه و :
مندالکانی ئه هینایه وه سه ر پێگا و هه رگیز به کاردانه وه ی توندوتیژی
خۆی هه ستی توانایی ئه وانی له ناو نه ده برد .

خاتونی دووه م : دایکێک بوو که له گه ل کچه کانیدا به ئاوازیکی توندو
تورپه و په ق ئه دوا . ئیستا که ئه وان گه وده بوون و چوونه ته سه رمال و
ژیانی خۆیان قه ت سه ردانی ناکه ن . له به رامبه ر چاوانی هه موو خه لکدا
هه ر که موکوپیه ک له مندالێه کانیدا ببینیایه . به دوا ی یه کدا پیزی ده کردو
دهیدا به پال کچه کانی تا بزانی ت پای خه لکی چۆنه . کاتیك ده ستیکرد
به باسکردنی که موکوپیه کانی هه ریه ک له مندالێه کانی خه لک زۆر سه رنجی
قسه کانی نه ده دان . په نگه هه موویان زانی بییتیان له بهرچی کچه کانی
ئه ویان ته رک کردوه .

حه زت ده کرد مندالې کام له م دوو دايکه بويتايه ؟ يان هه زت ده کرد وه کو کام له و دوو ((دايکه)) بويتايه ؟

وه ختې له گه ل نه وجه وانه که ي خوت، يا ده رباره ي نه و قسه ده که يت ، له بيرت بيت که هر وشه يه کی تو شوينه واريکی گه وره ي له سر ژيانيان داده نيټ ، وه ده توانيت بيټه هوې گورانيک له پره وتي ژيانياندا . سالانيک له مه و بهر ، ديداريکم له گه ل ((دوگ ټينگليش)) هه بوو له وه رزنگاي توپي پي ، که يه کيکه له ديارترين نه ستيره کاني توپي پي . وه ختې ليم پرسى ((چون بوو ناوا به چاک به م جوړه ت ليها ت و هيش تاش هر ه ي ت ؟)) وه لام يکي دامه وه که هه رگيز له بيرى ناکه م . نه و وتي :

۱. دايک و باوکي په يوه نديه کی جوان و باشيان پيکه وه هه بووه ، بيته ندازه هوگري به کتر بوون و به پروني نيشاني مندا له کانيان ده دا که هه ميشه له لاي يه کتر دا بن .

۲. نه و چنده له مال ه وه بووه ، نه وه نده شي له په رستگادا بر دووه ته سر .

۳. دايک و باوکي هه ميشه شانازيان پيوه ده کردو له بووني نه و دا باليان باداوه .

کاتيک ليم پرسى که بوچي نه وه نده به لاي دايک و باوکته وه گرنگ بوويت تا ثابم چه شنه په روه رده ت بکه ن؟ وتي تا ماوه يه کيش له مه و بهر خو شي نه يو يستوه بيټه ياريزانيکي پله يه ک، به لام نه گه ر

په روه رده و هه لسوكه وتی دايك و باوكی و ئه و كاتانه نه بووايه كه
پاهينه ره كانم به سهریان ده برد له مندا، پهنگه نه يتوانيايه ببيتته
ئه ستيره ی یاری توپی پی . سهرنج بدهن پزسوسكه له كام به شى
ژیانی دراوه !

((دايك و باوكی شانازی پیوه دهكهن .)) ئه وان هه میشه به دل و
دهروونیکی ئارام و تاییه ته وه ، ده رباره ی كورپه كه یان دواون .
من له مه به سته كه ی دهگم له بهرئه وه ی دانی پیداده نیم كه دايك و
باوكی منیش، گه وره ترین مافیک له په روه رده كردنما هه یانبوو هه ر
ئه مه بوو . ئه وان جگه له په روه رده كردنم له په رستگا، هه میشه
ئومیده وار بوون و قبولیان بووم و هه رگیز له بیرو باوه پری خویمان
پاشگه ز نه بوونه وه . ئه وان هه میشه و له هه ر كاریكدا كه من ئه نجام
ئه دا ، پالپشت و پشتیوانم بوون . گرنگ نه بوو بیرو بوچوون و
سه لیه قم چی بووه ، هه میشه هه ستمده كرد ئه وان خوشیان دهویم و
لام وابوو كه شانازیم پیوه دهكهن ، هه چ گرنگیم به بیروباوه پری خه لکی
نه ده دا چونكه به ته واوی منیان قه بوول بوو .

نیشانی نه وجه وانتي بده كه ئه وت قه بووله . ئه م كاره ی ئیوه
كاریگه ریه کی سه رسوپمانی ده بیت له سه ر ژانیان، وه له پراستیشدا
ئیمتياز و پله یه كه له وانه یه هه رگیز به بیرتانیشدا نه هاتبیت : ئه نگیزه .

نهوجه وانانتان هان بدهن و هه لياننن

سالانتيكه باوك و دايكان گله يي دهكهن و ده لئښ : ((من ناتوانم
منداله كانم هان بدهم له سهر شتيك و هه ليانننم .)) پاشان ليم نه پرسن :
((نه بئ چي بكه م ؟)) كاتيک نه م كاره ديته پيشه وه، بؤت پوون
دهكه مه وه: نه گهر له بيري بكه نه نگيزه بدهن، نه وا به منداله كانتان و
هانيان بدهن، به شيوه يه كي سروشتي نه نگيزه دهسته خه ن .

توربه ي نه و كه سانه ي ده يانه ويټ (كه و) پاو بكه ن، تورپكي پاكورن
نه گرن به ده ستيانه وه و دواي دهكه ون، به لام به چاكي نه زانن كه (كه و)
خيتراتر له تورپكه ده فرپټ و هه لديټ ! تورپكه كان هه رگيز نافرن ! نه يني
به ده سته يناني كه و نه مه يه كه (چال) يان لانه يه كي له قورپي كونه په يا
بكه يت و له سه پيگا كه يدا داينيت و خوشت له پشت به رديكه وه
بشاريته وه و به ته واوه تي ئاگات له بارودوخ بيت ، وه به خشش و
نيممه ته كانی ژيانناتان هيدي هيدي بو خوتان بزميږن ، كاتيک ده ست
دهكه يت به م كاره و ته نانه ت بير دهكه يته وه كه خواوه ند نه مړو بو چ
مه به ستيك خوړي هه له يناوه (له به رخاتري شته نه بينراو و
نه ناسراوه كان) ! كه وه كان پيك و راست له به رامبه ر تودا ده نيشنه وه

سەر زهوى . ئهوان ئهوهنده جوانن و هينده نزيك ليتهوه نيشتونهتهوه
كه تهنانهت پيويست ناكات بهتور بياځگريت و بيانبهيتهوه بو مالهوه .
كاتيك مهسهلهى ئهنگيزه دان دټه ناوهوه، ئهم بنهمايه دهربارهى
كچ يان كورپهكەشت راسته . ئهتوانيت له م شيوهوهى خوارهوه كه لك
وهريگريت:

دەركکردن + دینگا + ئهنگيزه

سه رنج بدن كه دەرککردن و دیدگا، بهر له ئهنگيزهيه . ئهگەر
له گه ل يارمه تيدانى نهوجه وانانت بهوان ئهم دەرککردن و دیدگايان
بهى كه ((براهه)) ن ، راستگو و پاكن، ئهتوانن له گه ل گرفته كانياندا
هه لگهن و به شيوهى گروپ پيکهوه کاربکهن . ته رزی بیرکردنه وهى
ئهوانيش کارايه کى کاریگەر ده بټت ، ئهنگيزهش به شيوهى شتيكى
کامل و خوبه خو دټت .

ئهگەر له په سا به نهوجه وانه كهى خو ت بلټيت كه مروفټيكي بي فايدة
و دټراوه و دواچار سەر له گو شهى زيندانه وه دهردينټيت ، پټده چى
واده رچى . ئهم ئهنگيزهيه يا تو بهوى دهدهيت تا نمونه يه ك بټت بوى
و له زهينيشيه وه وهها بارودوخك ده خولقينى! چونكه په يامىكى له م
جوړهت داوه به زهينى ئهوان . تهنانهت ئهگەر له راستيشدا وانه بټت ،
وته و گفتاره كهى تو ده بټته هوى له ناوچوونى ئهنگيزهى باشه كانى
ئهولاوه .

به م پټيه ش هيزه ياريددهره ئيجاييه کانت دهبيته هوی ئوهی که
نه و براوهی مولهق بيټ . به ئامانجیکی به رزه وه بړوانه نه وجه وانان .
نه و بير ده کاته وه که مندالیکي به سود و چاکه ، قابيلیه تی هیه و
نه توانی له گه ل مه سه له کاند دهست و په نجه نه رم بکات ، خه لکی
خوشيان دهوټ و ... هتد .

دهرباره ی کچه که م ((نه میلی)) ، هانی نادم کاریک بکات ببيته
خوشه ویستی منداله کانیر . له بری نه وه دا ، هانی نه دم تپروانینیکی
بده می که له ناخه وه هه ست بکات خوشه ویسته و جی پره زامه ندی
هه مووانه . نه م جوړه دیدگایانه ی دده می :

« هه میسه خه لک خوشيان دهوټیت . »

« شتیکی باشه ، نه بینم رږږانه دوستانه تیت زیاتر دهبیټ . »

« هه ستنت به وه کردووه که دهوړ و به ره کانت چوڼ بوټ
پیده که نن ؟ »

« خوشحالیم له وهی که کاریک نه که یت که مروقه کان ههستی
باشیان دهرباره ی خوځان دهبیټ . »

« دلنیا یت نه مړو کچیکی شادو سهر که وتو یت ؟ »

« به یانیت باش کچم ، دلنیم نه مړو ، له چاوهروانی رږږیکی
چاک و خوشدایت وا نییه ؟ »

نيستا نه، نه ديدگای دهست كه وتوه و خوشی وا بير
دهكاته وه و دهليت :

«رؤژيكي خوشه ، وانيه باوكه ؟ »

«باوكه ، وهره با رؤژيكي خوشمان ههيت . »

«باوكه دلنيام كه دوسته كانم شاد و سهر كه وتوون ، نهويت

بينيوه ؟ »

ته نانهت پؤژيك كه له گهل دوسته كانيدا توشي دهمه قهره بووبوو
هاتبوه وه بؤ ماله وه ، بينيم بچوكترين گله يي نه كرد و ورته ي ليوه
نه هات . ليم پرسى چى بووه ؟ وتى : ((ئووه ي ، به يانى هه موو شتيك
وهك خوى لى ديتوه وه . نه وان هيشتاش هاوپي منن .))

كار له سهر دهرک و ديدگای نه وجه وانه كهت بكه ، چوني تي تيپوانين و
نه نگيزه ، خوبه خو پيش ديت . (ئيدراك + ديدگا = نه نگيزه ،
هه ميشه له بيرتان بيت .) به لام له يادتان نه چيت كه ناتوان به يهك
شه و ديدگا و كه سيك بگورپيت چاكي بكهيت . له دريژه ي ماوه دا به و
زانياريه كورت و پوخته ي كه پيى ده دهيت ، گورانكارى دروست
ده بيت . واقع بينانه و ئاقلانه كار بكه .

چوارددهيم/

لاوان له داڼك و باوكيان ده خوازن ۰۰۰

زانپاری زیاتریان هه بیټ دهرباره ی نهوان و

دۆسته کانیان

په فتاری نهوجه وانانی ئه مړۆ له گه ل پېردوودا له یهك ناچن ن .
ته رزی قسه كردن و ئه و جوړه مۆزیکه ی که گوځی لی ده گرن، وه کو
سه رده می لاویتی ئیمه نییه . هه ر نه وه یه کی نوځی بو پوونکردنه وه ی
ئهمه ی که چ شتیک جیی په زامه ندیه تی و چ شتیکتر په سهند ناکات .
په وشتی تایبه تی خو ی هه یه و ئیمه ی داڼك و باوك، پتویسته به په وشتی
خۆمان و به فرمانه کانی خۆمان کردار بکه یین و له دونیای
منداله کانمانه وه سه ر دهریښین : چ جوړه ماده یه کی بیهۆشکه ر
له کۆمه لگا که ماندا په واج و بره وی هه یه و بازاری گه رمه ؟ وه بزانی که
کحول و شته کانی دی به گه وره ترین گپروگرفت و به ربه سستی خوښدنی
ئیمه دینه ئه ژمار . بزانی که ئه و نهوجه وانانمان له چ حه ربه یه ک که لک
وه رده گرن له پیتا و سه رکووت کردنی به رامبه ره کانیان ، یان

نه و جه وانتيكي (۱۷ سال) ه چهند به سانايي ده چيټه ناو باره كانه وه و له ويدا كات ده باته سر، وه دوا جارش كه له كام بهش و شه قامانه ي شاره كه مان، شوفيره مه سته كان، كهس لييان ناپرسيتته وه و ... هتد چهند ساليكه كچان و كوراني نيوه داويان له من كردووه نيوه ناگادار بكه مه وه له وه ي له دنيا ي نه واندا ده گوزهرت، تا كاتيک ئه م زانياريه ده ست نه خه يت، ناتوانيت به و شيوه ي كه پيوسته و هه ست به نزيكي و هاوده رد ي بكه يت له گه لياندا .

پيگا چاره يه ك له پيناو ده ستخستني زانياري زياتر، قسه كردنه له گه ل نه و جه وانان و دوسته كانيان . كه ميك موتالا كردن ده رباره ي ماده ي بي هوشكاري بره و دار له ده ورو به رتاند گرنگه ! پيوسته به و موزيكي كه نه و جه وانه كه ت گويي ليده گريت و هوزگريه تي، توش گوي بگري لي تا بزانيت زياتر له چ جوړه شيعريك چيز وهرده گريت .

له وان بپرسن بوي ناچنه په رستگاو بوي كاته كاني خويان له ماله وه و له گه ل خيزاندا نابه نه سر؟ ئايا هيچ شتيك ده بيته هوي ئه وه ي هه ست به شه رمه زاري بكه ن؟ بوي بينيني له گه ل دايك و باوكيدا له شويته گشتييه كاندا به تاوان و عه يبه و نه نگ ده زانيت ؟

به هه مان شيوه كه خاوه ني فروشگايه ك وابه سته يه پي به پي داواكار به گوزاو هه كاني كپاره كاني برواته پيش ، باوكان و دايكانيش فه رمانبه رن كه پي به پي هه نكاوانان و به رزبونه وه ي ژياني مندا له كانيان هه نكاو بنين . دايك و باوكان به ده رختني ئه وه ي له دنيا ي

نه وچه واناندا پرووده دات ، ئه توانن له هه سته كان و خواسته كانپان زانيارپيان ده سته وېټ ، ئه وانپان خوښبوېټ ، وه له سهر خواسته گاني نه وچه وانان خودى ئه وان ، زياتر بناسن . له سهر ئه م باوه رپه بيت كه ده بېټ وه كو ئه وان پرهفتار بكهيت ، يان بؤ نيشاندانى هؤگري و په يوه ندى خوټ ، وه كو نه وچه وانان قسه بكهيت ! لاوانى ئه مړو ، زياتر له هر زه ماننك ، په يوه نديان به شته جيگيره كان و بړوباوون به بنه ماو مه بده ئه سونه تپه كان و پيشينه كان هه يه . خوټان و بړوباوه رپه كانتان به رپه وتيكي نوټ خواز و داهيتانه له لاي نه وچه وانه كانتان دهر بېرن . به پراستى ئه وان چاوه رپوانى وه ها هه لسوكه وتيكن له لايه ن ئيوه وه : وه كو ، مه يل و لايه نگري به و قهيد و به ندانه ي كه بيرته سكيانه يان به پؤشنبيري ته واو دهبه جيى باس و خواسى خه لكى . له (٣٠ سال) ي راپردوودا ، گؤرانيكى بنه رپه تى له ژيانى هه مووماندا دروست بووه و كه خوښه ختانه نه وچه وانانمان ، به ناچارى ، هه ول ئه دهن بؤ سهر كه وتنى داهاتوى خويان ، بگه رپنه وه بؤ بنه چه كانى خيزانى و ئاداب و رپه وشه كؤنه كان !

به م دواپپانه له گه ل نه وچه واننكي (١٦ سال) هدا قسم ده كرد كه مودىلى قزى به شيويه كى سهر و سهره و نامؤ چاكر دبوو . كاتيك خه لك ته پله سهر يان ئه بينى ، لتي ورد ده بوونه وه و ئه چونه بيركردنه وه و كه ئه مه چ شتيكى سهر و نامويه ! كاتيك پرسيارم ليكرد : ((باوك و دايتك چ هه لويسيتيكيان هه بوو؟)) له وه لامدا وتى : ((ئه وان هپچ

هه لویستیکیان نه بووه)) ته نانه ت که مترین هه لویست و کاردانه وه یه ک که زۆره ی دایک و باوکان ئه ینوینن، له ئه وان نیشانیان نه دابوو . ئه گه ر چی ئه وان دلایان به مه خۆش نه بووه، به لām ئه ویان داوه ته ده ست خۆی تا ((خۆی)) بێت ! ئه وان له یه ک سه رچاوه وه به پێی سه لیه ی دلی کورپه که یان په فتاریان کرد و هه ر ئه مه بووه هۆی ئه وه ی که ئیستا باشتترین دۆست و هاو ده می ئه و بن . پۆژیک له که نیسه دایکی کورپه که م بیی زۆر دلخۆش بوو، بزه له سه ر لیوه کانی بوو ، به پوونی تیگه یشتم که چ په یوه نده کی دلگیریان له گه ل یه کتر هه یه .

نه متوانی هیه بکه م جگه له مه ی که پرسیا ری لیبکه م که بۆچی وای له سه رو قزی کردوه ؟ وه لāmیداوه : ((هه موو که سیك ئه م پرسیا ره ی لیکردووم، ته نها ته سه وریك که ئه وان هه یان بووه ئه مه بوو که من کورپکی خویریم و ده مه ویت بیه جیی سه رنجی خه لکی ! به لām من ئه م کاره م به هۆی ئه وه وه کردوه که له تیپی مه له وانیدا ئه ندام بووم، کردوومه)) زۆر ئاسانه نه وجه وانیک ببینن و بۆچوونی گه ورا نه تان له باره یه وه هه بێت . هه ول مه ده به دادوهری هه له په یوه ندی خۆت و نه وجه ونه که ت تیك بده یت . به ر له هه موو شتیك له پاستیه کان ئاگادار به .

ته نانه ت ئه گه ر مه سه له یه کی گرنگتر له قژدریژی نه وجه وانیک له زه ینیشیا ندایه، دیسانیش په یوه ندی خۆت له گه ل کورپ یان کچه که ت تیگمه ده . له بری ئه وه سه رنج له پاستی مه سه له که بده . پۆژیک که

منډاله كه تان گه وره ده بېت پوژنيك كه كچه كه تان ده بېته دايك و ترش
ده بيه خاوه نى نه وه . په ننگه پيوست بېت زه ماننيك كه پير ده بېت،
له ژير سه رپه رشتى كورپه كه تدا بېت . كه وا بوو به هوى نه مې كه
بوچوونى ده كه يت هه سته كانت باشتيرين و كامل ترينه، پيگه نه ده يت
جياوازي و دووبه ره كي و فهره نكي به ربه ستي نيوان نيوه و
نه وجه وانه كه تان دروست بكات .

له بېرت بېت : نه گره هه ميشه دووكه س پيگه وه به ته واوه تى وه كو
يه كېن ، يه كيكيان زياده يه و به كه لك نايه ت!

پازدهيه م /

لاوان له دايك و باوكيان دهخوازن ۰۰۰

بيه لن نهوان خويان دهست بدهنه كارهكان

له جيهانی نه مړېدا نيمه نه وهنده جهخت له سر سرکه وتن
دهکه ينه وه، که هه ندیکجار له بیري نه که ين سرکه وتن وابه سته ی
نه وهیه که شکست گه لیکیش بینین به پراهیتان، چهند کارزانی و
شاره زاییه که دهست دهخه ين و یان هه ندیک له قابیلیه ته کانی خو مان
په ره پیده ده ين . کاتیک وها مه سه له یه که بو نه وجه وانان دیته پیش،
با نه وه لانه بکه ن ، چونکه له به رامبه ر وها شکست گه لیکدا، فیری
گه لی شت ده بن که له ته مه نی گه وره یدا پتویستیان پتیان ده بیت .

کوړ یان کچه که تان نه یه ویت خو ی به تایبه تی دهست بداته چهند
کاریک . ته نانه ت نه گه ر چاک ده زانیت که کوړه که تان له گوړپینی پونی
نو تو مو بیله که دا که تنیک نه دات، بیه له با نه و که تنه بدات. له بیرت بیت
تو نه زمونی (۲۵ ساله) ت له م کاره دا هیه ، به لام نه و هیچ نه زمونیکی
نییه . تو چون فیری نه م نه زمونه بویت ؟ له وانه یه به پرشتنی پون و

خه ساردانی ئه و كه تنیكى له و جور ه بویټ ! كه وابوو بیه له با ئه ویش
وابكات . چه ند دلۆپه پۆنى پړاو، گه وره ترين كيشه ی دنيا نيه .

من و كچه كه م (نيميلی)، گفتوگويه كی كورتمان هه یه : ((له بهر كار ه
بچوكه كان و لاوه كه كان زه حمه تنیكى ژور به خوټ مه ده نرخى نيه))
به دلنیا يیه وه پټویسته له باره ی مه سه له كانی ژيان ه وه هه ست به
نیگه رانی بكه یت ، به لام ئایا هه رگیز وات بیر كړدوه ته وه كه ژورترین
مه سه له كانی ژيان، له پاستیدا لاوه كی و بچوكن و بیترخن بیبه هان؟
كه وابوو سه راسیمه و نیگه ران مه به، كاتيك كچه تان ناتوانیت وه كو
نه خشه كیشیكى ناسراو و بهرچاو له یه كه مین كار له ژيانیدا،
نه خشه یه ك بخاته پوو . توشی دوولئ مه به كاری ئه و، به تیپه پرینی
زه من، چاكتر و چاكتر ده بیټ . بیه له با به پراښتانی به رده وام باشرین
ئه زمونه كان به ده ست به ینن . به پره چاوكړدی وه ها پټنوما ییه ،
نه وجه وانه كه ت فیری ژورشت ده بیټ :

۱. بیه له با ئه و كاره ی كه ده ستیپ كړدوه، خو ی به ته نها یی ئه نجامی
بدات .

۲. هه میشه ئه وه ی به بیر به ینه ره وه كه شكست له كاره كاندا، هېچ
گرفت نیه .

۳. كتوپر نه چیه سه ر كاره كه و نیوه ناچلئ بكه یت و ته واوی
نه كه یت . له بری ئه وه پیشنیار ك بد ه به و تا له پره وتیكى
دروسته وه له نگر بگریټ . ئه گه ر ئه و هه میشه بیر كاته وه كه بؤ

يارمه تى ټه و ديټ و كاره كه ته واو ده بټ، به هېچ جزړېك
ناتوانيت كاره كى به ته نهاى ټه نجام بدات . ته نانه ټه گهر
نايه لټ ټه و خوى به ته نهاى ټه زمونځ بدوژټه وه ، چى دى
مه يلى نابټ تواناكاني خوى تونډو ټول و پهره پټ بدات .
ټالټره وه به كه ټه نگيزه به كى كه م ده رباره ټه زمونى ټاكه كه سى
ده بټ .

بيه ټه با ټه زمونځى زياتر ده ستخت

وه ختى كه كچه كه م (ټيمبلى) دوو سالة بوو، ټيمه له باره ټي شكى
مؤم و كوونوى غاز و گهرماكه به وه قسه مان له گهل كرد و هوشياريمان
ټه دايه: ((ده ست نه ده ټ له مؤم ، ټه گهر نا په نجه ټ ده سوتټيت))
به لام به هه رحال ټه ومان دايه حالى خوى ټا ټه م كاره ټاقيبكات وه.
كاتيك كه منالټك ده به وټ ده ست بدات له بلټسه به ك ، زياتر باوك و
دايكان سه راسيمه په لامار ده دن و ده ستى له ټاگره كه دورد ه كنه وه و
پټى ده لټن ټه م كاره نه كه ټ . به لام باشتري شتى كه ټه توانيت
بيكه ټ ټه مه به كه بيه لن ټه و كاره ټه نجام بدات و فيرى ټه و ټه زمونه
بټ كه سوتاندنى ده ست چونه ؟

له قوناغى منالټدا هه موومان ده كه وتين و ټه ژتوكانمان ده پوشا، يا
له هر شتىكى تر دا په نمان ده دا وه فير ده بووين كه ليگه پټين ټه گهر

عەیب و عاریکمان هەبێت . کاتیکی هەنگاومان نایە دنیای گەرەوه ،
پەیمانبرد کە هەر شکستیکی بەشیکی ئاساییە لە ژیاومان و بەهای
فێربوونی هەیه . بیه‌له با نه‌وجه‌وانه‌که‌ت پووبه‌پووی شکست ببنه‌وه و
ئه‌زمون به‌ده‌ست بێنن .

لاویک ، دەربارەیی تیگە‌یشتووی لیژانینەکانی باوک و دایکی قسەیی
دەکردو ئاسە‌واره‌که‌ی لە قۆناغی نه‌وجه‌وانی خۆیدا ئاوه‌ها باسده‌کرد:
) (لەبیرمه‌ که‌ له‌قۆناغی مندالی و نه‌وجه‌وانیما هەمیشه‌ که‌سیکی
هەله‌داوان بووم . به‌هەر ئاراسته‌یه‌کدا پام ده‌کردو له‌ هەموو کاریکدا
په‌له‌م ده‌کرد . باوک و دایکم به‌ناشکرا شایه‌تی ئهم هەله‌داوانیه‌ی من
بوون و ئه‌یانینی که‌ چۆن و بێئاگا قاجم به‌ر شتیکی ده‌که‌وت و توشی
ده‌ده‌سه‌ری ئه‌بومه‌وه‌ ! ئه‌وان ته‌نها داده‌نیشتن و ئهم بواره‌ یان به‌من
ئه‌دا تا هەركاریکی خۆم ئه‌نجامی بده‌م به‌لام به‌رده‌وام له‌سه‌ر شانوکه‌
ئاماده‌بوون . هەستنده‌کرد له‌دوامه‌وه‌ دین ، منیان له‌زه‌وی به‌رز
ده‌کرده‌وه‌و له‌کاناری یه‌کتر فیزی ئه‌زمونیک ئه‌بووین . ئه‌وان به‌هۆی
خراپکاریه‌کانی منه‌وه‌ ، هەرگیز په‌فتاریکیان نه‌ده‌نواند که‌ هه‌ست به‌
دوودلی و په‌شیمانی بکه‌م .

) (من ئه‌ندامی تیپی زۆران بازی قوتابخانه‌ بووم و بو‌دابه‌زینی
کیشم ، ناچاربووم پێجیمیکی سه‌خت بکه‌م و برسیتی بچه‌ژم ...
دواچار کیشم هاوسه‌نگ کرده‌وه‌، به‌لام به‌سه‌ختی نه‌خۆشکه‌وتم و
له‌سه‌ره‌تای ته‌مه‌نه‌کانی ناوه‌ندیدا، تیگە‌یشتم له‌پوی لاشه‌یه‌یه‌وه‌

به باشی گه شه م نه کرده . دايک و باوکيشم په بيان به م راسته پرد .
 نه وان ، له بری سهرزه نشت کردم به هوی هه لېژاردنی ته م وهرزسه
 قورسه وه ، "که له وانه يه مناله که ی خوم توشی وها گرفتیک بوييت ،
 وها په فتاريکم ده نواند "يارمه تيان دام تا تواناکانی خوم له
 وهرزشکانی وه کو توپی پی و جملاستیک فير بيم و پيوست به
 که مکړنه وه ی کيش له ته م نه ی گه شه کردنما نه بويت . نه وان هانياندام به
 نه نجامدانی وهرزشه کانی تر.

((نه وان هه رگيز به منيان نه وت)) "خو من پيم وتيت" يا هه رگيز
 له منيان نه پرسى "چون هوگرو شهيدای ته م وهرزسه نه حمه قانه يت؟"
 نه وان ته نها چاو ديژ و پاريزهرم بوون و دوراو دور چاو ديژيان ده کردم
 و ده يانپاراستم .

((نه وان ، نه گه ربو به سه فهریک بجومايه پيوستى به چادر هه لدان
 بکړدایه و من چادر يان فانوسم فه راموش ده کرد بيه م ، بيريان
 نه ده خستمه وه که نه وانه له گه ل خوم بيه م، وه نه مه ده بووه هوی
 نه وه ی که له سه فهره کانی دواترما توکمتر و ناماده تر بم . چاک
 له بيرمه هه تا گه وړه بووم، هه رگيز نه ياندا به گويمدا، "خو من پيم
 وتيت!"))

جياوازييه کی بهرچاو

له وگفتوگويه نه ده بيانده دا که له گه ل سده ان که س نه نجام داوان و له م کتیبه دا گشتيانم کوکړدوه ته وه، چنه د جاريک فير بووم که مه سه له گه لي بجوک، جياوازي زور ده خولقيښت. وهختي له بيست ساله کان و سي ساله کانم پرسى : ((باوک و دايکی ئیوه چ هوکاريکی بهرچاوی له ژيانناندا هه بووه؟)) هه رگيز نه يانوت ئه وان هه موو خواسته کانين هيناوه ته دی يان هه رچی له ده ستیان دیت، له مافياندا نه نجاميان داوه. له راستيدا ده برپينه کانی ئه وان دوا سوپاس و قه در زانينيان له باوک و دايکيان کرد که به جوړيک په روه ده يان کردون به پرسي هه موو کارکاني خويان بن . ته نانه ت يه ک که سيش وه لامی نه داوه ((نه وان هه موو ناسانکاريه کانی ژيانی منيان فه راهم کردوه .))

باوک و دايک له م پوه وه پيويسته چ هه نگاوک هه لگرن تا نه و جياوازيه گرنگه بخولقینن ؟ نه م چنه د شته تاقيبکه ره وه .

خوش خه يالی ده که ن له زه ينياندا . زورتريني نه و لاوانه ی که قسه م له گه ل کردوون سوپاس وقه درزانی دايک و باوکيان کردووه له مه ی راستيه کانی ژيانيان به نه وان ناساندوه و تيبان گه ياندبوون که ژيان بریتی نييه له کو مه ليک خه يالاتی نه وان، ئيمه کاتيک له قوناغی مندالی

داين، واده زانين شتومه كي ياريه كان هه ميشه جوان و ساغ ده مېننه وه .
به^{٤٦}م كاتيځ هه ر ئو شتومه كي ياري و سهر گهر يه پلاستيكييه
له كاتي ياريدا ده شكېنن و ورد ده بن، ده ست ده كه ين به فېربووني شته
راستيه كان، هه ر ئه م نمونه يه به ينه ره وه و بۆ نه وجه وانه كي خۆت .

لاوان ده لّين بريا باوك و .دايكيان مۆلّتيان نه ده دا ئه وان،
له پوويه پوو بونه وه له گه لّ مه سه له دژواره كاني ژياندا كه مته رخه مي
بكه ن. وه كو ئه نجامنه داني كاره كاني پۆژانه، پاك و خاويني ژوره كه يان
و يان ئه نجامداني ئه ركه كاني قوتا بخانه ... (جان)، به گه رانه وه يه ك
بۆسالة كاني نه وجه واني خۆي، مه سه له يه كي خسته پوو وتي: ((يارمه تي
نه وجه وانا ن بده ن به لام نه بېته ده سه به رو گرهن تي كاره كانيان .)) وه
به رده وام بوو : ((له بيرم ديت كاتيځ كه ده بوو كاغه زيكم تايپ كرديا به
يان كلّيشه يه كي تايبه تم هه بوايه تا ئه نجامي بده م ، ئه متواني داوا
له دايك بكه م تا ئه و كاغه زه م بۆ تايپ بكات يان كاره كانم ئه نجام بدات
..))

((له و كاته دا چېژم له و كاره وهرده گرت، چونكه چاوه پوان ده بووم
تا دايكم ئه و كاغه زه ي كه بريار بوو تايبي بكات، ته واوي بكات و من
به ياني باشتري نمره م له و وانه وهرده گرت . به لام هه رگيز گرنگي
ئه نجامداني كاره كانم فېر نه بووم و هه رگيز ئه زموني ئه وه م نه ده كرد كه
خۆم پتويسته به ته نهايي له باره ي ژيانمه وه بريار بده م و بير
بكه مه وه .))

((به‌پروای من یارمه‌تیدا مندالان کاریکی ژۆر سودمه‌نده، به‌لام کاتیك؟ گرتیكیان هه‌یه و یان پتویستیان به‌پاره‌هه‌یه و یان ده‌بی ئه‌ركه‌كانی قوتابخانه ئه‌نجام بده‌ن، ده‌سته‌به‌رو گرتی ئه‌وان نه‌بیست . ئه‌گه‌ر فێر بووم كه‌ خۆم نوسینه‌كانم تایپ بكه‌م و لیپرسراوی كاره‌كانم بم، ژۆر به‌سودی ژیان خۆم ده‌بوو .))

((كاتیك بیر له‌پاردوو ده‌كه‌مه‌وه، سوپاسی دایك و باوكم ده‌كه‌م بۆ ئه‌و خۆشه‌ویستییه‌ی به‌رامبه‌ر به‌من هه‌یانبوو، به‌لام بریا ئه‌وان منیان وادار ده‌کرد كه‌ خۆم ئه‌ركه‌كانم جیبه‌جی بكه‌م!))

به‌كاردانه‌وه‌كانتا، راستیه‌كانی ژیان نیشانی نه‌وجه‌وانه‌كانتان بده‌ن . ئه‌وان هانبدن تا ئازار و ناسۆریه‌كان هه‌ستی ته‌نهایی، گریانه‌كان خه‌نده‌كان و سه‌ركووت بوون له‌ ژیاندا قه‌بوول بكه‌ن ژیان، خۆشی و ناخۆشی پێكه‌وه‌ تیایه‌ . له‌به‌رئه‌وه‌، یارمه‌تی نه‌وجه‌وانان بده‌ ئه‌و ئه‌فسانه‌ی كه‌ ((ژیان ده‌توانی بی‌عه‌یب و كه‌م و كوپی و كامل بیست)) له‌لاپه‌په‌ی میشکیاندا لابه‌رن .

فێری نه‌وجه‌وانانتی بكه‌ كه‌ ژیان ، ده‌رئه‌نجام و په‌یام گه‌لێکی هه‌یه‌ . له‌ماوه‌ی پێشودا قسه‌م له‌گه‌ڵ پیاویکی سی ساڵه‌دا ده‌کرد به‌ناوی (فیرید). ئه‌و ده‌یوت گه‌وره‌ترین خزمه‌تی باوکی له‌كاروباری په‌روه‌رده‌کردنی ئه‌ودا ئه‌نجامیدا، مه‌سه‌له‌یه‌ك بوو كه‌ ئه‌و، له‌و ده‌مه‌دا، ژۆر لێی بێزاربوو. ناوبراو له‌كێلگه‌یه‌كدا گه‌وره‌ بووبوو و باوکی

به رده وام نه يخسته ژير باري كاروباري كيڼگه وه . مه لېنه نه و كار ه
به تنه نايي كاريكي نائاسايي نه بوو، به لام باوكي نه و هميشه چاوه پوان
بوو كار ه كان به شيوازيكي زور چاك نه نجام بدات و به رده وام كار ه كان
دهخسته ژير ليكولينه وه وه تا به ته واوه تي دلنيا بيت - كوپه كه ي
كارو باره كان به چاك ترين شيوه نه نجام داوه .

نه گهر (فيريدي) نه و كار ه ي كه ليي چاوه پوان ده كرا ، نه نجام نه دايه
، باوكي پايده سپارد كه دووباره نه و كار ه نه نجام بداته وه . به لاي
باوكيه وه گرنگ نه بوو نه و له گهل دوسته كانيدا ياريگاي توپي پي و باله
واده ي ه ه يه، وه يان پتويسته له گهل دوسته كانې بچيته دهره وه بو
كاريكي پتويست. نه گهر كار ه كه ي زور به چاكي پانه پاندايه ، باوكي
هيچ جوړه عوزر و به هانه يه كي قه بوول نه ده كړد، (فيريدي) ده بوايه
جاريكي تر نه نجامي بدياته وه. نه و پايگه ياند ((دواچار، پاش ماوه يه ك،
هه ستم كړد كه ته واوي نيش و كار ه كانې، پتويسته كامل و دروست
نه نجام بدرت، وه هيچ ريگا چاره يه كي هه لھاتن نيه .))

باوكي نه و گه وره ترين دياي و به خشيشي بووني فيركرد: ژياني
خوت دهره نجام و په يام گه ليكي ه ه يه: كار ه كانې نيمه، چاره نوسمان
ده ستنيشان ده كات .

نه گهر مناله كه مان جوړيك په روه رده بكه ين باوه پ بكن ، كار ه
په رپوت و بيته زمه كانې نه و نه ته نها جيي په زامه ندي باوك و دايك،

خيزان بهرپرسي ته نانه دونيابه ك كه تيايدا دهژي نابيت، له خهوي
بيټاگاي خه بهري دهبيته وه و ناكه ويته گيژاوي خه م و خه فته وه .
(فيريدي) له وته كانيدا ئاماژه ي به وه كرد كه بونمونه، جاري له گسك
داني عمار، يان دانه ويټله و يان ته ويله، كاره كهي به چاكي نه نجام نه دا
و گشت كون و قوربڼه كانی پاك ده كرده وه و تاله كانی جالجاټوكي
لا ده برد تا پره زامه ندي باوكي به ده ست بيټي . نه و كاتيک ده بيته نوزده
سالن، ژيانكي جياواز بونيان ده نيټ و له گهرماي هاویندا به جيدي
كارده كات و ههول و كوششي نه مه يه كه بو خوي كاريكات. له و كاته دا
په ي به نه رزشي نه و وانانه ده بات كه باوكي فيري كرد بوو به خششيك
به سه ربه رزي بگات و به چاكي ئيداره ي ژيان بگات . له و هاوینه گهرمه دا
چه ندجار برپاري دابوو بگه پيټه وه بو ماله وه و لاي خيزانه كهي، به لام
ته له فوني بو ماله وه كرد و سوپاسي دايك و باوكي كرد به هوي نه و
په روه رده چاك و دروسته وه . نه و وتي : به رده وامي و كوټنه دان و
سه رسه ختيه ك كه نه وان فيري مندا له كانيان كرد، كه سايه تيه كي توكمه
و دامه زراويدا به و كه له پوژي ته نگانه و دژوايدا به كه لكی بيټ ! وه
نه مړو كه بير له راپردوو ده كاته وه، گشت په يامه كانی ژياني خوي هر
له وانه كانی سه رته تايه وه ده زانيټ .

پاره و سامان پيويستي به پيڅستن هه يه . به سه رنجدان
له ته مه ني هه رزه كاري، نه وجهه وانانكي زور پتيان وتووم كه يفيان نايه ت

له وهی که هرکات پاره یان پټویست بوو دايك و باوكيان بیده نه ده ستیان، به پای ئه وان ئه م حاله ته لاو زور ده سه لاتدار ده کات . ئه وان ئه یانوت هرکات پټویستیان به پاره بوو ، گرفتیکیان نه بووه بۆ گفتوگو کردن له گه ل باوك و دايكيان چونکه ئه وان به ئاسانی پاره یان خستوه ته به رده ستیان . به لام به ته ماشا کردنیکی ئه و پوژانه، په بیان بردوه که ئه و کرپنه بیسنور و ده ستباوی و بیپلانی، له هر بارو دۆخی کدا ، کاریکی زور هه له و نادرست بووه .

پاره و سامان به ده سه ته یتان له وه ها بارو دۆخی کدا، موقوفیکی له وان دروستکرد که هرگیز ده رباره یی ئه وه یی ئه یانکرپی، نه بیرو نه به رنامه ریژیان ده کرد و هیچ بیروپاو به هایه کیشیان نه ده بوو بۆ که لک و هرگرتن له و شته ی کرپیویان . بۆ نمونه کوریک دوو کهس له دۆسته کانی پاسکیلی زور گرانبه هایان کرپی بوو که ئاواو ئاویه . له گه ل ئه وه یی ماله وه یان هینده ی مالی دۆسته کانی ده وله مه ند نه بوون، ئه و پیداکری ده کرد له سه ر ئه وه یی که وه ها پاسکیلیکی هه بیئت و هر ده بیئت له م هه فته یه شدا بیکریت! ئه گه ر چی هه سترکرد کرینی ئه و پاسکیله، باریکی مادی قورس ده خاته سه ر پشتی ماله وه یان، وایده زانی ئه گه ر بگری و ده م و لووت بدات به یه کدا سه رکه وتوو ده بیئت .

له پاش چه ند مشتومرێک، باوك و دايکی ئه و پاسکیله یان کرپی، به لام ئه و دواتر وتی بریا ئه وان ئه م کاره یان نه ده کرد ، له م پوهوه سوپاس

گوزاريان نه بوو . چونكه هه ستيده كرد كه بووه ته هۆي گرتي ئابوري
ماله وه يان .

سه رباري نه مانه سالانتيك زوري له خوي كردوه كه هه رشتيك هه
كات حهزي ليكره نه يكرېت، چونكه سه ره تا ده بيت بيري ليكاته وه،
گرهنتي ئابوري هه بيت و كرپني هه شتيك له بهرنامه كهيدا لابيانتا
بتوانيت به نه وله ويه ته كان رابگات . ئيستا له ژيانيدا به شيوه يه كي
گشتي هه لسوكه وتي زور بهر پرسياران هه .

كه سانتيكتي و تيان كه هه رگيز له باره ي ((پاشه كهوت كردن)) وه
هيچ بهرنامه پيژيان نه بووه : ((بوچي له خه رج كردندا پاشه كهوت بكه م؟
من هه ركات پيويستم بيت نه توانم له دايك و باوكم پاره وه ريگرم، ئيستا
كاتيكتي ته مكاره ده كه م !))

ئيمه ي دايك و باوك، پيويسته (هتليكي سروشتي) پاست له باره ي
مه سه له ي ماددي و ته نانه ت له مه سه له كانى تريشدا بده ين به مناله كانمان
. وه نه م بهرنامه كاتيكت پهره پيڤده كه كوړيان كچه كه تان له سه ره تاي
ته مه ني نه وجه وانيدان . نه وان تيده گن كه چ نه وه قومكيان له وان
هه يه و پيويسته چ داواكار بيه كيان له ئيمه هه بيت. هه ركات به پيويستي
ده زانيت نه رم و نياني بنويته، به لام له گشت مه سه له كاندا هه ولڤده
برپاره كانت له چوارچيويه كي دياريكراو و كاريگه ر بيت .

من بيروپايه كي تاييه تيم هه يه، نه وه ش نه مه يه كه باوك و دايك نابيت
نه و يه كه م ئوتوموبيله ي كه بۆ نه وجه وانه كه ياني ده كړن، پاره يه كي زور

بدن . له بهر نه وه كه سيك كه هيشتا فيري هونري كار كردن نه بووه ،
وهيان پيگاي پاشه كوت كردون و بيري پاشه پوژ نازانيت ، مافي بوون
به خاوهني سهاره يه كي گرانبه هاي نيه . له وه ها مه سه له يه كا لوه كه ت
هانبد ه تا ئوتمبيليك ه لبري ريت كه تواناي كرپنيت هه يه ، وهيان به و
بره پاره ي كه ناماده يه ئوتمبيليك هه رزان به ها بكرپت .

له زوري به نه وجه وانانم بيستوه كه ئوتمبيليك گرانبه ها توشي
لادان و پيكدادانيان كردوه و باوك و دايكي خستوه ته ژير باري بژاردني
نه و بودجه قورسه . به هوي هه ستي تال و غه مباري له وه ها پرووداويكي
چاوه پوان نه كراودا ، سالنيك دريژه ي زور ده خايه نيت تا په يوه ندي
خيزاني بگه رپته وه سه رباري ئاسايي خوي . جگه له مانه ش
نه وجه وانانيش فيري پاشه كوت كردن نابن و باوك و دايكيش ده بيت
له ژير نه و قه رزه دا بميننه وه .

له ماوه ي (٥٠ سال) ي دوايدا ، لوه كانمان ، به هوي له نه ستو نه گرتني
هه نديك له بهر پرسياريه تيه كان ، چه ند ئيمتيازنيكيان له ده ستداوه ، وه
نه مه به م مانا نيه كه هه رچيه كان بويت نه بيت هه ر هه مانبيت .
كاتيك فيري نه مه بوويت ، هه سته ده كيت ژيان هه ميشه به ويستي ئيمه
نييه ، وه ئاره زوه كانمان هه ميشه نايه نه دي ، نه گهري نه وه هه يه
ماوه يه كي زور ده ستمان كورت بيت ، وه له هه مان نه و باره دژوارانه شدا
به خو شي بي بهينه سر . بيه لن با منالكانتان نه م راستيه جين له ناو
مالداو ، بهرله وه ي بيتنه دنياي دهره وه .

ئاشكرايه كه ئەندامانى خيزان به شيويه كى گروپى كاردەكەن
پەنگە زەمانىك ئەرزى قەرزەدان، بەهۆيه كى لۆژيكيه وه، به شياو
بزانيت، بەلام كه وابوو پتويسته هەميشە بزانريت ((هەركەسيك كه
قەرز وەردەگرئت، پتويسته بیداته وه .))

كەسيك ئەيگيرپايه وه كه دايك و باوكى سياسه تىكى تايبه تيبان
هەبووه . بەم پتیه ئەگەر ئەو شتومه كى يارى يان سەرگەرمى
دەيوست، ئەبوايه نيوه ي پارەكه ي كۆبكردايه ته وه تا نيوه ي
نرخه كه ي بدات . ئەو وتى ئەم كارە فيرى زۆر شتى كرد :

١. چۆن پارە بە دەست بپنيت ؟

٢. چۆن پاشەكهوت بكات ؟

٣. چۆن شتومه ك بەردەوام هەلبژيريت .

٤. وەسەر ئەنجام چۆن لە فيداكارى دايك و باوكى قەرزەدانى بكات
لەبەر ئەو شته ي ئەو ويستويه تى و بۆيانكرپوه .

خانمىكى لاو دەيگيرپايه وه كه كاتىك باس و خواسى مادى ديتە
ناوه وه، لە حەقيقت بيزاربوو ، لەبەر ئەوه ي باوك و دايكى بە پوون و
ئاشكرايى لەگەڵ ئەو ئەدەدوان هەمئوو شتيكيان بە نهينى دەوت . بۆ
نمونه باوكى ئەيوت: ((ئەزانى، حۆم پارە گەلاى دار نيه هەميشە
بروټ)) بەلام هەرگيز وادار ئەدەد كرد كه حيسابى لەبانكدا بكاته وه و
پاشەكهوتى هەبپت وەيان فيرى ئەوهيان ئەدەد كرد كه چۆن
هاوسەنگيه ك لە دەخل و خەرجيا هەبپت .

/

مندالەکانی خوتان فيرېگه ن تا حسابی ژيانی خويانيان هه پېت .
په ندو نمونه ی ئاشکرایان بۇ بهیننه وه تا بزنان چۆن حساباتی خویان
بکه ن .

به های په يماندان و بهرپرسياری نيشانی نه وجهه وانه که ت بده ، ئايا
تائيستا کهچ يان کوپتان ويستويه تی کالایه کی وه کو ئاوی پروه کی،
پۆژنامه ، گوڤار يان چەند جۆره شیرينه ک مالە و مالّ بگيرئ و
بيفرۆشی؟ وه ها ئه زمونیک ده توانيت ببیته هوی په يوه نديه کی باش
يان خراپ .

باوکیک ده یگيرپايه وه کهچ نه وجهه وانه که ی ده یويست به شيوه ی
ده ستگير ئاوی پروه کی بفروشت . بهرله وه ی ده ست به کاربيت،
پیکه وه دانیشتين و ليمپرسی : ((ئەم کاره به شيوه یه کی که م به ها
يان به هر شيوه یه ک ئه ته وئ نه نجامی بده يت وه يان به بۆچوونی تو
کاریکي ناياب و گرنگه ؟ ئايا ئامانجت بردنه وه و سهرکه وتنه يان
ئامانجیکي تايهت نيه ؟))

وه باسیده کرد زه مانیک که هستی به بهرپرسياریه تی له ودا
ده جولاو به دواي ئامانجيدا ده بوو، يارمه تيدا تا وای دابنئ که ئه گه ر به
سهرکه وتووترين فروشیار له قوتا بخانه که ی بناسيرت، هستی چۆن
ده بیت . ئه وان ههردوکیان په يوه نديه کی زۆر به هیز يان به م پلانه
نیشانداو که لوپه لی پيويستيان کړی . پاشان به يارمه تی يه کتر و

فيړكاريه پټويستيه كان و ټاگاداري كالا ټاماده كراوه كان ، يارمه تي كچه كهي دها ټهو وټينايه كي بردنه وه ي له زهيني كچه كهي دا دروست كړد. ټهو هرگيز ټهم هسته ي نه دا له پړوي كچه كهي كه ټهگر وابهكيت، خوښم دهوټيت، به لام ټهگر كاره كه ت به چاكترين شيوه به جي نه هټيتيت خوښم ناوټيت . له بري ټه ودا ، ټهو جهختي ده كړده وه كه ټو به ته واوه تي مافي بردنه وه و سهركه وتنت هيه وه ټيستا وټنه يه كي له م جوړه ت له زهينا هيه، خستنه پړوي ټهم كالا يه فير بيه و به ته واوي هوگري و تاسه يه كه له توانا تدايه، نيشاني بده ټهگر زياتر هه ول بدهيت له چاو خه لكيتر، به دلنځيا ييه وه براوه ده بيت . كچه كهي به پيشنځياريه كهي باوكي قايل بوو . وه نهك به تنها له م لايه نه دا، به لكو له ته واوي قوناغه كاني ژيانيا ټهو شيوازه ي گرته به رو سهركه وتو بوو. كليلي سهركه وتني ټهو، ټهو هوگري و په يوه ندي به بوو كه باوكي بو ټهو نيشاني ټه دا .

سه رنج بده ټهم باوكه، ټيش و فروشتني تاييه تي له ټه ستو نه گرت ، به لكو به رپرسياريه تي كاري نيشاني كچه كهي داو دلگه رمي كړد و ديدگا و تيړوانيني بردنه وه ي نيشاندا . زه ماني كه كچه كهي گه يشته ټهو بړوايه ي كه ده تواني بييا ته وه، هه مان رهوت و شيوازي بو چه ندين جار دووباره كړده وه .

ته نانه ت ټهگر رپيشتر له كاري كدا سهركه وتو بوو بت، هر له ټيستا وه ټه توانيت وه ها وټنه يه ك له زه ين تاندا به رجه سته بكه پت . ته نانه ت

ئه گهر شکلی هیچ کاریکت دانه ناوه، به بیرو باوه پتیکی باو . ئه پهنیت
وهك بلئی چه ندین جار سه ركه وتوو بوون . ئه گهر ته رزی تیپروانیئیک
په روه رده بکریت ، مړوڅ به روه سه ركه وتنی راسته قینه ده گه یه نیت .

نه خشه بو که سایه تی نه وجه وانا نتان بکیشن نهك جهنگی جیهانی
سیهم . چه ندین جار له ناو خیزانه کاندایه مه پویداوه که پینج
خولهك بهر له نان خواردنی ئیواره ، باوک داو بی دادی ناوه ته وه ((ئوه
کی ده ستکاری سندوقی ده ستگا کانی کردوه و ئیسپانه که می
ده ره ئی ناوه نه یخستوه ته وه شوینی خوئی ؟)) وه ئه ندامانی خیزان به و
قیره وه رایه ئیشتیه ای خوئیان نان خواردنیان له ده ست داوه !

له زه مه نی نه وجه وانیدا، ئاسنترین کاریک له دنیا دا ئه مه بوو که
ده ستگایهك له سندوقه که ی باوکت هه لگری و له بیرت بچیت بیخه یته وه
شوینی خوئی وه ئه مه بییته سه ره تایی ده ستپتیکی بلئی و مه لئی و
دروست بوونی ئاژاوه له مالدای! له ئیوه ده پرسم تائیستا له (باوک و
دایکی) کت پرسپوه به وه ی که ئه م ده ستگایه بو ساتیک له شوینی خویدا
نییه ئه یه ویت له ژاندا چ کاریکی گرنه بکات که ئه م هه مووه ئاژاوه و
تونديه ده خولقیئی؟

باوکی پای خوئی له م باره وه ئاوا ده ربړی : ئه م کاره ی ئه و ده بیته
هوی به هیزی که سایه تیو، نه زم بوونی نه وجه وانا نه له کاروباری
ژیاناندا.

له وانه يه ټيوهش زانياريتان هه بيټ دهرباره ي شتومه كي ياربه كان و پله به ندي به پټي ته من . يه كي له م زانيارiane ده لي ته م ياربه بو ته م نه ي پټنج سالانه و له په ناي يه كتر دا يان بن ي . مه سه له كه لي ره دا يه كه ته م مندا له فير بي ته و چوار چيو انه به شيوه يه كي چاك و پټك له جي خويان دابني . به لام دهرباره ي مندا لي كي چوار ساله چي ؟ گريمان ي من لي ره دا ته مه يه : زه مان ي كه كو مپانيا ي ناوبراو وه ها شتومه كي كي ياري دروسته كرد ، بو ماوه يه كي كه م سود ي له بيروپاي مندا لي پټنج ساله كرده وه تا بتوان ي ته وانه به شيوه يه كي پټكو پټك هه لي پټ چي ته ((هه لبه ته به يارمه تي به رپرسي كارو ، چوار ته ندي زاري دهره وه وه به پشت به ستن به ته واوي تواناي كو مپانيا ي ناوبراو .))

ته م باوكه ده ي گير ي ته وه كه ته م فيكره له گه ل پوداوي كدا له پشوي ها ويندا به زه يني داهاتو وه و له بري كر يني ديار ي شه وي كريسمس له شه وي جه ژندا ، به يارمه تي مندا له كان ي تا به ياني سندوقي ده سگا كان ي پټك خستوه كردو به جواني له شوي ني خوي دايناون !

ته نانه ت بچو كترين مندا لي نه ك هه ر ته وه ي پټك كردن و داناني ته وانه فير بو ، ته نانه ت له نرخي ته وانيش ناگادار بو . ته و فيري ته وه بو كه ته و ده سگايه چو نچوني بگري ته به ده ستي وه ، چو نچوني ده ستوري كاره كان ي بخوي ني ته وه و ، دهرباره ي كه لك لي وه رگرتنيان بير بكاته وه ، وه چو نچوني هه له كان ي خوي قه ره بو بكا ته وه _ وه هه روه ها ته رزشي

شتومه کی یاریه کانی خوښی تیځه یشت نه گهر چی برغو شته کانی باغه بوون، نه ده بوا فشاری زورت لیټکردنایه، چونکه ده یانزانی ده شکیت .
باوکی به بی ټه وهی سندوقه که ی پږ بکات، ده خسته به رده سستی نه وان تا بتوانن که لکی لیټوهر بگرن . به زووی خوښیان ده بوونه خاوه نی سندوقی ده سگاگان . وه نه یان توانی له وان چاودیږی بکه ن ، پاک رایانگرن و له کاتی پیو یستیدا ، به کاریان بیڼن .

کچه که ی سندوقی ده سگاگانی خوی برده خویندنگه و زور به ټاسانی توانی له گه ل کورپه کاند ده ربارهی نه وانه قسه بکات . کوپه هاو خویندنگه کانی نه و، زور زوو هه سستیان کرد که نه و هه یمه نه ی ته وای هه یه به سهر ده زگاگاندا . هه ر کاتیځ پیو یست بوايه، داوی یارمه تیان له نه و ده کرد یان شته کانیان له نه و ده خواست . سه رباری نه مانه نه و یه که م کچی ناوځوی قوتا بیان بوو . که بووه خاوه نی ئیعتبارو ناوبانگی چاکی، چونکه نه ی توانی هه ر کاریکی هونه ری نه نجام بدات - له شتومه کی ماله وه بیگره بیگریټ تا چاککردنی سه یاره که ی . وه کاتیځ کورپه کانی چوون به دوا ی پشه دا بگه پټت، به شتومه ک و ، ده سترگای خو یانه وه که وتنه پټ . کاتیځ بانگه یشت ده کران بږ گفتوگو پوویان ده کرده خاوه نی کاره که و پیان ده ووت :
(نه گهر من دامه زړینی، نه ک ته نها که سیټک دامه زړاندوه که کاره کان به پره وشیکي دروست نه نجام ده دات، به لکو هه ر کاریکیشت له ئیداره پیو یست بیټ نه نجامی ده دا . تو کارمه ندیټک ده وئ که ده ست

به ده ستگايه و نه گهر شتې بشكېنې و يان خراب بې، نه وه بۆتان چاك ده كاته وه و تۆ پټويستت به وه ستاي بۆري يان دارتاش نابيت چونكه من ناماده م، له گهل نهو نيشه ي كه ليږه هه مه، هه رجۆره چاكردنېك كه پټويست بيت نهو يش چاك ده كه م ((

ناتوان شاهيدى نهو جوښ و خرۆشه بيت كه له ده م و چاوى خاوه ن كاره كاندا ده رده كه وت . له ناو بيست كه سدا كه هاتبون، كورې نه م باوكه داهاتوو بينه دامه زرا، چونكه كه سيكي چاك و كارزان بوو . په نكه تۆ ليها توى هونه ريت نه بيت، به لام داواتان ليده كه م نه وجه وانانتان به ده ستگا و ئاكاره هونه ريه كان ئاشنا بكه و تا زه مانى كه شتيك پټويستى به چاكردن هه يه، بتوان خويان چاكي بكه ن . نه م كاره ده بيته هو ي نه وه ي كه نه وان په ي ببه ن به ليها توى ترن له چاو نهو كه سانه ي كه ته سه وريان ده كرد .

بۆ پيشه وه پالايان پټوه بنى، به لام نهك به توندى .

باوك و دايكى نازيزم :

بۆما وه ي نۆ هه فته يه له زانكۆدام و به ته واوى خو م دۆراندوه ! زۆر به لامه وه دژواره كه به ته نهايى ژيانم له م ناوخوييه ي زانكۆدا به پټوه به رم، لام وايه زۆر دواكه و توو ترم له چاو به رامبه ره كانم . برىا له ماله وه فيرت ده كردم كه چۆنچۆنى غه ساله و وشكه ره وه به كار بهيتم ، كراسه كه م

به پله يه كى زور خسته ناو غه ساله كه وه و تيك چوو. تا ئيستا نه چوبوومه فروشگاگانى مه وادى غه زائى و به داخه وه نه مده زانى به بيست دولارنا كريت شتومه ك بكريت! راسته كه پيم خوش نيه دوباره ي بكه مه وه، به لام سهره تاوه كه سوارى پاس ده بووم، خريك بوو له ترسا بمرم. نه مده زانى له كوئ و كه ي و چن پرفتار بكه م كه نه حمه قانه نه يه ته به رچاو! گشت قوتابيانى زانكو باستر له من زيانيان به پتوه ده بن، به لام منيش به خيراى خريكه فيرده بم.

به راستى وه خته شيت بيم بوچى زه ماننيك كه له ماله وه مان بووم فيرى نه م كارانه نه بووم، به لام پهم برد كه هه موو نه م كاره نيوه بوتان نه نجام ده دام نه ویش به بي عيشق و پر غبه تى دل و به پرتو و بول وه! بريا چاوه پوانتان ده كرده رپرسياريه تيبه كه ت له ماله وه له نه ستو بگرم ئيستا ده شيا به هوئ نه م كار وه سوپاس گوزاريتان بكه م.

تازه له من پوى، تكايه وادار بكن له ماله وه كاره كانى خوئ نه نجام بدات و له كاره كانى پوژانه ي خيزانيدا به شدارى بكات. من چيدى حه زناكه م هيچ كه س وه كو من، ئيداره ي كاروبارى زيان و له هه زاران بيگانه وه فيربيت.

كوپه گه وره كه تان

كارل

ئو باوک و دایکانه ی که نهوجه وانانیان به م جۆره په روه رده کردوه
چاوه پوان بن که پۆژیک له پۆژان نامه یه کی به دهستیان دهگات))
له وانه شه ئه وان نه توان نامه یه کی ئاوا بۆ باوک و دایکیان بنوسن!))
به پرسیاریه نهوجه وانان بدهن و پښگا چاره ی گرفته کانیان فیریکه ن.
کاتیك که به پرسیاریه ک نادرئ به نهوجه وانان ئه وان هیچ جۆره وریای
یه کیان بۆ پوو به پوویی له گه لّ دونیای گه وره کابدا نابیت .

بالغبون و گه وره بوون ، وهکو سه رکه وتن وایه به سه ر پلیکانه دا،
ئه بیت پله به پله و هه نگاو به هه نگاو سه رکه ویت . کاتیك نهوجه وانه که ت
له زه مینه یه کدا پێشده که ویت ئاماده یی به ره و پێشچوون له زه مینه کانی
تریشدا، تیایدا دروست ده بیت . زیاتر نهوجه وانان سودیان له
سه رکه وتن له م پلیکانانه وهرنه گرتوه له به رئه وه ی به خیرای و
به قادرمه ی کاره بای چوونه ته سه ره وه و ئیستا، هیشتاو هیشتا،
ژیانیان شکلیکی دیارو ناسراویان به خۆوه وهرنه گرتوه .

کاتیك که پێشنیار ده کم به به پرسیاریه به نهوجه وانانی خۆتان
بدهن، مه به ستم ئه مه نییه که ئه و بخه یته ژیر چاوه دیرییه کی
((له به رچاو)) بلئی که چی بکات یان خه ریکی چ وهرزشیک بیت تاجامی
پاله وانیتی پی بدرئ . ژماره ی خۆکوژی له نێوان نهوجه واناندا هه موو
سالیك پوو له زیاده بونه، له به رئه وه ی دووچار ی ئه م هه سته ده بن که

ناتوانن به پيټي ټاره زوه کاني دايک و باوکی خوی پرفتار بګه ن . ته نانه ت
پيډه چي نه وچه وانه که ت که نه ستيړه يه کی دره خشانه له هونه ريان
وهرزش ، به هوی فشاره ناهاوسه نګه کاني تووه بو پيشکه وتنی زياتر،
بکه وټ يان بګوري به مروفنيکی له خوړپازی و بيتام .

هاوپيکه م (فريد) دهوت باوکی هانی نه داوه بو کاری کشتوکالی ،
چ ټاسه واريکی ټيجابی له ژيانيدا به جي هيشتووه . په نګه باوکی،
له مهي که فريد، وه کو نه و، جوتيار بيت بالي بادييه، به لام هه رګيز
نه بووه ريګري هه لټاردنی ټيختياری نه و .

کاريک مه که که په يوه ندي دؤستانه ي ټيوه له ګه ل نه وچه وانه کانتاندا
تيک بجيت . دهرگاګان والېکېن . هه ندي له نه وچه وانان به منيان دهوت
کاتي که نمره ي که متر له وانه کاندا وهرده ګرن وه يان له پيشکه وتنی
پاکردندا ناتوانن خيرتر له وانتر پابکېن، دايک و باوکيان ټيتر
ناياندوين! به دلنيابييه وه کاردانه وه يه کی ټاوا له به رژه وه ندي ټيوه و
مناله کانتاندا نيه . نه م کاردانه وه يه ي ټيوه ده بيت هوی له ناوچوونی
سؤزو خو شه ويستی نيوانتان . ټيمه پټويسته زه مينه يه کی هاوسه نګ
له نيوان ((پالټان)) و ((فشاره ناهاوسه نګه کان)) بخولقيټين .
نه م ريکيه کان مروف ګه ليکی زياده پرون و هه ميشه گرفتارن : ټيمه ي
نه م ريکی خوي زور ده که ينه ناو خواردنه وه، له بري نه وه ي بيبيسی و
ساردی قوم قوم بخوينه وه، به يه کجار سه ري پټوه ده نيټين و
نه يخوينه وه ! به خيترای سه ياره ليده خوړين . يان زور هيواش

لێده خوپین! دوو ههفته به بهردهوامی وهرزش دهکەین و دوو سال دهست له چالاکی وهرزشی ههڵدهگرین! تکایه زیادهپهوی فییری مندالهکانی خۆت مه که .

سه رگه رمیهکی ئاسایی بۆ ئهوان ئاماده بکه . له پابردوودا بیکاری و ته مه ئی، زۆری کاری ئه مه ریکه کانی پرده کرده وه، به لام ئیستا نابیت ئاوابیت . ههروه ها نابیی نه وجه وانانی خۆمان قوربانی ناکامیه کان و شکسته کانی خۆمان بکهین ((قوربانی ئه و ئامانجه ی که پێیان نه گه یشتووین!)) له ماوه یه کی زۆردا ده رباره ی به رژه وه ندیه کانی ژیانیان و ئامانج و ئاواته کانیان قسه یان له گه ل بکه ن، گرنگیان پێ نیشان بده ن و هه لیان سه نگێنن . پاشان به بریارێکی ئاقلانه ، له منداله کانی خۆت بونه وه رێکی نازه نین بخولقێنه .

شازدهه م/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . . سهرچاوه يه ك څخه نه به رده ستیان تا بوانن ژيان به رټوه بهرن

كاتی توشی گرفتیک ده بیت، نه وچه وانه که ت پیوستی به ویه
بزانیټ له چ سهرچاوه یه که وه یارمه تی وه رگریټ . هیوادارم ئیوه ی
دایک و باوک یه کیک بن له سهرچاوه به هیزه کان له ژيانی کچ یان
کوپره که تاندا . نه گهر که لیټنی نیوان خوټان و نه وچه وانه که تان
پرېکه نه وه به و جوړه ی که هه میسه بتوانن پووتان لی بنین و هانانان بو
بهینن ، نه وانیس هه سته ده که ن ده توانن سهرېکه ون به سهر
گرفته کانیاندا . نه وه شمان له بیر نه چیت که جگه له ئیوه ، پیوستیان
به ده ستنیشان کردن و پیچاره کانی تریش هیه . وهرن با له م
سهرچاوانه پروانین .

په روه رډگار و باوه پېوون پټی . یه که م سهرچاوه یه ک که نه وچه وان له
پوښه پوو بوونه وه ی له گه ل گرفته کانیاندا نه توانیت په نای بو ببات،

په روهر دگار. خالق، که زیاتر له هه مووان ناگای لیمانه و نه مانبینیت. که و ابو ئاساییه له بارودوخی نا ئاسایی و کتوپری دا داوی یارمه تی لیبکه تی و یارمه تی لیوهر بگریت. به په یوه ندی کردن له گه ل نه م سه رچاوه به هیز و هه می شه ییه دا، له هر بارو دوخی کدا نه توانیت سودمند بیت له ریتنوما ییه کانی له بارودوخیکی ناله باردا ده بیت چی بکه تی و چونچونی دهر باز بیت ؟ کاتی پرسیار له خو مان ده که یین: ((ئایا که سی تریش توشی کی شه ی له م جو ره بوون ؟)) یان ((نه ی په روهر دگار، چ بارودوخیکی هیوا بره، نه بی چی بکه م؟)) به ئاسانی نه توانین وه لآمی گرفته کانمان ده ست بکه ویت.

کچیک له باره ی باوکی و کاریگر بوونی به سه ر خیزانه که ییدا، له و پوه وه ی که باوه ر به خودا به یتیت، نه نمونه یه ی بو گپرامه وه: ((له بیرمه باوکم مؤله تی نه ده داین له داوی نان خواردنی ئیواره، له سه ر سفره و میزی نا خواردن هه ل سین، نه بوایه که میک (نامه ی ئاسمانی) مان بخویندایه ته وه. نه م ده ور کردنه وه یه، هه ندیک جار پینچ بو ده خوله کی ده خایاند. به لام ئاسایی دوا زده بو پا زده خوله کی نه خایاند، گرنگ نه بوو که منداله کان و دو سه کانمان چه نده له دهر گایان ده دا و چاوه رپیان ده کرد، گرنگیش نه بوو چ کاریکی پتویست نه نجام بده یین. نه بوایه له سه ر سفره ی نا خواردن بماینا یه ته وه و وانه یه کی کورتمان له کتیبی پیرو ز بخویندایه و فی رری بوینایه. فه رزبوو له سه رمان بمانخویندایه ته وه و توو یژیک کورتیشمان له سه ری ده کرد.))

((پۆژانێک بوو، که هر که سێک له ئیمه، دهوړیکى له سه ر وانه په کى کورت له کتیبى ئاسمانى بگردایه ته وه . گشتان دهمانزانى هر ئه م ماوه کورته هه موومان ده گریت و پئویسته به سه رنج و گرنگى ته واوه وه گوئ له م به رنامه هاو به شه بگرین . ئیمه به دريژایى پۆژ، بیرمان له م مه سه له ده کرده وه . زۆر به لامانه وه گرنگ بوو که له دواى نانى ئیواره، به رامبه ره کانمان گویمان لیده گرڼ، وانه مان فیژ ده کهن و ئامۆژگاریمان ده کهن .))

((له بیرم دئ، که چه ندجارێک، کاتیک مندالانى ده رو دراوسیمان بانگ ده کرد تا پێگه وه یارى بکه یڼ، ئه وانیش له و وانانه ی که له پاش ناخواردنى ئیواره دهمانخویند، چیژیان وه رده گرت . به لام باوکم داواى لیده کردن بپۆن چونکه ئه مه دانیشتنیکى خیزانى بوو!))

((کاتى له پابردوو ده پوانم و له و په فتاره سه یرو سه مه رانه ی که دایک و باوکم ئه یاننواند له گه ل ئیمه ی منالانیدا ورد ده بمه وه له و خواپه رستى و فیژکاریه ی دواى نانى ئیواره، زۆر هه ست به قه دریان ده که م . چونکه چه مک و مانایه کى قولى هه بوو بۆ هر کامیک له ئیمه . ئه مه ی فیژکردوین کاتیک که دلته نگ و نیگه رانین، ته نهاین، بیتاقه تین و ده ترسین ، چۆنچۆنى یارمه تى له (که لامى ئیلاهى) وه ربگرین . وه ئه مه شى فیژى من کردووه که له پیناو نزیکبوون له که سێک و خۆشه ویست بوونت له لای ئه و که سه، وه کو په روه ردگار، پئویسته هه موو پۆژیکى نوئ، په وت و کاریکى نویمان هه بیت .))

((ههلبهت من هه موو کاتیک چه زم له خویندن و فیربونی شه ووانانه نه بوو. زۆربه ی کاته کان خوّم شه خلافاندو وام نیشان شه دا گوئ له و ووانانه ده گرم. به دژواری هه وّلم شه دا سه رنجم لای نه بیّت، به لام وا دیاربوو (په یامی ئیلاهی) هه ر به من ده گه یشت!))
((سه راسه ری ژیانم قه رزاری شه و ساتانه یه که له دوا ی نانی ئیواره به خویندنه وه و ده ورکردنه وه ی نامه ی ئاسمانیه وه تیده په پری و منی له م پنگا گه وره و هاوسه نگه دا راگرت)) .

دایک و باوک : په ناگه ی دووهم له پاش په روه ردگار، دایک و باوکه .
ئه بی نه وجه وان متمانه به دایک و باوکی خۆی بکات و له شه زمونه کانی سالانیک ژیانیان سوود وه ربگریت . نه یه لیت نه وجه واناقتان به رده وام جلّه وی په وپه وه ی ژیان بگرنه ده ست . چونکه فرسه تی دووباره ی نابیت بۆ سود وه رگرتن له شه زمون و ناگایی ئیوه .

ئه گه ر متمانه تان پی بکه ن ، پرسیار گه لی له م جوّره ده پرسن :
((تۆ چی ده کهیت ئه گه ر ...)) ، ((ئایا تانیستا هه ستت به وه کردوه که له وانه یه ...)) ، ((ئاساییه هه ستیکی له م جوّره مان هه بیّت؟)) وه هه روه ها

هانی نه وجه وانه کهت بده قسه ت له گه ل بکات . پییان بلّی بیرکردنه وه ت چۆنه و شوینگی خۆتیا ن بۆ شیبکه ره وه : ئه گه ر دادوهریه کی هه له و کتوپر بکهیت، پیده چیت پۆله کهت هه ر شه و قسه

خه فته باره بکاته وه که زږبه ی نه وچه وانان کردویانه: ((بریا باوک و دایکم له بری نه وه ی به چاوی پوټه ی خو ی ته ماشام بکات، وه کو دوستیک په فتاریان له گه ل ده کردم . نه وان به خیرایی بیروپای خو یان ده لټین و هه رگیز گو ی بو قسه کانی نیمه ناگرن .)) نه مه جگه له وه ی به رده وام نه م شتانه ده لټین : ((بوچی تو هه میسه)) یان ((پټویسته نه م کاره نه نجام بدهیت)) یان ((نه م کارهت بکردایه)) من ده زانم قهت به م شیوازه له گه ل دوسته کانیاندا نادوین . باشه بو ده بیټ جیاوازی هه بیټ له نیوان نیمه و دوسته کانیاندا؟))

له بری نه مه ی به کارو په فتاره کانتان نه وچه وانان له خوټان دوور بخه نه وه، گو ی له قسه و گری دهرونیه کانیان بگرن و ته سه لالیان بده ن تا دواتر بتوانیت به پاریزگاری و به نه رمییه وه ناموژگارییان بکه یت ، وه پاشان نه و نه زمون و زیان و زهره رو گورزانه ی که بینیوتانه به وان بلټین .

خودی خو یان : نه وچه وانان پټویسته فیږی نه وه ببن له ده روونی خو یان ورد ببنه وه و متمانہ یان به توانا کانیان هه بیټ . پاشان بریار بده ن چ کاریک پاست و دروسته و کامه هه لټیه . بو نه مه ش ده بیټ هه سستی پوانینی خو یان بخه نه کار . هانی نه وچه وانه که ت بده تا به پاستی و دروستی بیر بکاته وه ، جه خت بکاته وه له خو ی که ((من مروقم . پیشتر پووبه پوی کیښه بومه ته وه و راهاتووم له گه لیدا .

که واپوو ئیستا پټویسته چوڼچونی له گه‌ل ئه‌م مه‌سه‌له‌دا هه‌لکه‌م؟ ((
فیږی کوپو کچه‌که‌ت بکه‌ کاتیڅ ده‌یه‌وټ بریاریک بدات ، له ناخ و
جه‌وه‌ری شته‌که‌ بکوټیته‌وه . یارمه‌تی بده‌ تا له ژیانیدا فیږی ئه‌م
پوانینه‌ بیټ . ئه‌مه‌ش هه‌ر ئه‌و شته‌یه‌ که به‌رده‌وام پټویستی پییه‌تی
. که واپوو نه‌گه‌ر خوی بناسی ، ئه‌وا هه‌میشه‌ ناقایل ده‌بیټ به‌ ماده
بیڅو‌شکه‌ره‌کان و په‌یوه‌ندی سی‌کسی به‌ر له‌ هاوسه‌رگیری، وه‌ قایل
ده‌بیټ به‌ گشت مه‌سه‌له‌ به‌سودو گرنگه‌کانی ژیان .

پو‌حانیه‌کان : پټویسته‌ سه‌رچاوه‌و په‌ناگی چواره‌متان ، شوینه
پیروژه‌کان بیټ . زاناو مو‌جته‌هیده‌کانی ئاینیتان ، گه‌وره‌کان و پاشان
ئو‌که‌سانه‌ی که‌ په‌یوه‌ندیه‌کی پاکت له‌گه‌ل‌ئاندا هه‌یه‌ . هانی
نه‌وجه‌وانه‌که‌ت بده‌ تا گفتوگو‌ بکه‌ن له‌گه‌ل ئیمام و بیروباوه‌پی
مه‌زه‌بی . زۆریک له‌ بپوادارانی ئاینی چیرۆک و داستانی پر له‌تاسه‌یان
هه‌یه‌ که‌ نه‌وجه‌وانان له‌ بیستنیان په‌ند وه‌رده‌گرن .

هه‌موو نه‌وجه‌وانیک پټویستی به‌ که‌سیکی گه‌وره‌و به‌ته‌مه‌ن هه‌یه‌ له
ده‌ره‌وه‌ی ما‌له‌وه‌دا تا له‌ ته‌نگانه‌و گیرو‌گرفته‌کاندا هانای بۆ بیات .
په‌رستگای گه‌ره‌که‌که‌تان باشت‌ترین شوینه‌ بۆ ده‌ستکه‌وتنی ئه‌و
که‌سانه‌ی هه‌ست به‌و به‌رپر‌سیاریه‌ته‌ ده‌که‌ن ، که‌ به‌ باسکردنی
ئه‌زمون و بیرو باوره‌کانی یارمه‌تیتان ده‌ده‌ن نه‌وجه‌وانه‌که‌ت پ‌یگایه‌کی
ئاینی هه‌بیټ .

خيزان و دهر و دراوسى : ئه مه سه رچاوه و په ناگه ي گشتي باپيره و
داپيره و پورو مام و خاله . وه يان دراوسى په سڼ و داناکه ي ئيوه يه .
((که سانېک که ده توانن کاريگه ري باش و به هيزيان هه بيټ له سهر
نه وجه وانه که تان))

نور جار بووه نه وجه واناڼ پيم ده لېن ته نها هوکاري پالپشتي و
پشتگه رمي خيزان له ده ست خو ياندايه نه ک که سيکتير . که و ابو ،
نه دنامېک له نه دناماني خيزان ، دوستيکي چاک و پاک وه يان دراوسييه
شاياني متمان ه بيټ ، رابسيپره تا قسه بکات له گه ل نه وجه وانه که ت .
له بيرت بيټ ، نه و دايک و باوکه ي به په يوه ندييه کي هه ستيار و گرنگي
وه کو ئه مه ئيره يي بيات ، پيگر ده بيټ له به رده م عيزه تي نه فسي
نه وجه وانه که ي . که و ابو هه ولېده وه کو نه و که سه ي ده يناسيت و
نه وجه وانه که ت متمان ه ي پييه تي ، ببه به دوست و ياوه ريکي باش بو
پوله کانتان .

يه کي له سه رچاوه کاني بووني په يوه ندييه کي له م جوړه
دوستانه ييه ، نه مه يه که نه وجه وانه که ت فير ده بيټ تا په ره بدات
به توانا و پيتممايي که سانيتير له خويدا . هه رگيز نه وجه وانه که ت فير
نه که يت دور بکه ويته وه له گفتوگو کردن له گه ل نه و که سانه دا که
له ته مه ن و که سايه تيدا جياوازن له وان . نه وجه وانېک له گه ل دايک و

باوكيدا چووبووه سهردانی دایه گه وره ی، نهو، فیړی وانه یه کی به سود بوو له وه وه :

((هر به وچه شنه ی که گه وره ده بووم، نه مبینی گرنګی به کی تایبته ده دریت به باوه گه وره دایه گه وره م . کاتیک دایه گه وره م نیرد رایه خه لوه تګه ی پیریه وه، نیمه نه چوین بۆ سهردانی نه وه نهو که سانه شی که له وی بون، هر سهردانمان ده کردن . چهند دشواره له گه ل که سانیګدا بیت که توانای جولۀ یان نییه و ناتوانن به باشی بدوین . زۆربه یان له جیګادا که وتوون و بچوکتین هه ست و هیچ حاله تیک نیشان ناده ن . هه ندیکتر له سهر کورسی تایه دار دانیشتون و هه ندیک تریشیان هر خه وتون . من فیړی نه وه بووم که نه وان پتویستیان به مروفه کانه و، نه گهر مروفیک پیر بووه، نه مه به لګه ی نه وه نییه و بزاین به های نییه و به که لکی هیچ نایه ت .))

دایک و باوکم فیړیان کردم پرسیار بکه م له باره ی لاویتی دایه گه وره م و بزانه نهو چوونچونی ژیاوه . منیش پرسیارم لیکردنایا هیچ شتیکی له و قوناغه دوورانه له بیره ؟ وه نایا له قوناغی نه وجه وانیدا کچیکي چاک بووه ؟ نه مړو زور به لامه وه کاریکی ناسانه له گه ل هه موو که سیکدا نیتر له هر ته مه نیکدا بیت بکه ومه گفتوگو، چ پیر یان لاو . من له خه لکانی به ته مه ن و پیر ناترسم ، له منداله کانیش ناترسم ، چونکه دایک و باوکم منیان و گوشکرده له گه ل نه واندا په یوه نندی دروست بکه م و سهردانیا ن بکه م .

((هميشه شانازی ده که م به م قوناغهی ژيانم . باوک و دايتک منځيان پاسپارد به کاريتک که زوړبهی هاوټه مه نه کانم سلټيان ليدده کرده وه .
ئوان يارمه تيا اندام تا که سيکی سودمه نديرو ناشناتر بم له گهل نه م
جوړه په يوه نديانه دا))

دوستان : سه رچاوه و په ناگه يه کيتر ، دوست و هاوپټکانن . فيري
نه وجهه وانه که ت بکه به شوين که سانيکدا بن که نيگه راني بارودوخ و
ناينده يانن . که سانيک له کاتي خویدا پرکيشی نه وه ده که ن بلين :
((نه خير)) ((له کاتي خوشيدا نه ياري کاريتکن)) يارمه تی کوږو
کچه کانتان بدن تا دوستانيتکی شياو هه لټيزن نه و که سانه ی که
له گه شه سندنې که سایه تی و لاشه یی و مه زه بيدا يارمه تيان دده ن .
بږوا بکه ن دوست و هاوپټکان ده توانن بښه هوکارو پالنه ری به ره و
پيشچوونی نه وجهه و انان ، يان هه خلپسکان و که وتنيان له ژيانياندا .
پرسيار له نه وجهه وانه که ت بکه : ((له ماوه ی مانگی پابردودا ، له و
په يوه نديهی که له گهل هاوپټ و دوسته کانداهه تبووه ، توچ سودو
که لکيتک له وان وهرگرت و ئوان چی له تووه فيربوون ؟)) هه نديکجار
هست به وه ده که يت که تايبه تمندی و خو و پرهوشتيتکی له
ده وروبه ريه وه فير ده بيت . نایا هه لسوکوت و کرده وه و خووه کانی
نه وجهه وانه که ت خه ريکو و هکو په فتارو کرده وه ی دوسته کانی ليديت ؟

چ شتگه لیکی چاک و جوان، دهرئه نجامیکی سلوکی و خووه کان و مهسه له تایبه تیه کان جیتی پره زامه ندی و مهیلی نه و توێژهیه؟

کاتیك نه وجه وانه کهت له و پرسیارانه ورد ده بیته وه، په ی به وه نه بات هیچ فیترنه بووه له و گروپ و دۆست و هاوپیانه ی خۆی . به لام نه وان هه پره مه کی سلوک و تایبه تمه ندیه کانی نه و کۆمه له یان نه نجام داوه ! پاشان پهنه بگه نه نه و بروایه ی که ناچارنن له گه ل نه و کۆمه ل و که سانه دا پره فتارو هه ل سوکه وت بکه ن .

پرسیاری به سود له نه وجه وانان بکه ن ، بۆ نمونه لیتی بپرسه : ((چ کاریکت نه نجام داوه له بهر خاتری دۆسته کانت؟ وه نه وان چییان کردوه له بهر خاتری تو؟))

بزانه نه وجه وانه کهت له گه ل نه و که سانه دا کاته کانی یه کتر بینینیان که یه؟ جاریک نه م باسه م ده کرد کچیکی لاو به م جوړه بیرو پای دایک و باوکی خۆی باس کرد :

باوکم قهت مۆله تی نه ده دا واده ی دیداریك دابنیم له گه ل کورپیکدا، تا نه و کاته ی خۆی جاریک واده ی ئیواره خوانیکی له گه ل داده نا . هه ندیکجار له م بارانه دا توشی نه زمونی ناخۆش و ئاژاوه ده بووین ، به لام باشتترین دهرئه نجامی هه بوو . باوکم حه زیده کرد به رله وه ی کورپیک واده ی دیدار له گه ل من دابنی ، خۆی به تایبه تی دانیشتنیکی له گه لدا بکات و که سایه تی و پره فتار و سلوکی بدات له سهنگ :

((من حه قده سال بووم و له م کاره ی باوکم تقد ناپازی و توبه بووم، چونکه هیچ کام له دوسته گانم ئه مه یان له ژيانياندا نه بوو . ئه مه ش وايدۀ کرد من هينده ی ئه وان واده و واده کاری دیدارم نه بوو بیت ! به لام ئه و واده ی دیدارانه شی که هه مپوون سودمه ند بوون و من قهت سودی خراپم لئوه رنه ده گرت ، ئه مه ش وايدۀ کرد له و دیدارانه دا له سنور لانه دم و فريویش نه دراوم)) " په نگه ئه وان زانیبیتیان باوکم چؤنیه و له کؤتایی دیداره که ماندا چاوه روانیانه تا پیکه وه و قسه بکه ن . به هؤی ئه مه وه بوو که هه رگیز که لکی خراپیان له من وه رنه ده گرت . "

کاتیک بیر له و په فتاره ده که مه وه که باوکم له گه ل من هه یبوو زؤر هه ست به په زامه ندی ده که م . گه رچی ئه و ده مه ناپازی بووم له و په وت و شیوازه ی ئه و ده یگرت به ر . ئیستا ده بینم که نه وجه وانانی ئه مپو چهنده دوو چاری به رده سه ری و گرفت ده بنه وه له ئه نجامی بیته زمونی و نه بوونی چاودیری باوک و دایک . باوکم ، به بردنه سه ری زه مان و مه کانی له گه ل من پښگا و په وشینکی به سودی نیشاندام .

((کاتیکیش که خؤم بېمه خاوه نی پؤله ، هه مان ئه و په وشه ی باوکم به کار دینم له گه لئاندا .)) ئه ی دایک و باوکان ، دلتیایی به ده ست بیته له واده ی دیداره کانی کچ و کورپه نه وجه وانه که تان که له گه ل دوسته کانیاندا دایه نپن و ، ئه وان بانگ بکه ن بؤ مالی خؤتان، چونکه به م کارهت یارمه تیه کی گه وره ی نه وجه وانه که ت ده ده یت و له گه ل

نه وه شدا هـليكي گونجاو و باشت ده بټ بؤ ناسيني لايه ني
په يوه نديدار.

هـر كه سيك ته كيـه گاو سهـرچاوـهـي دهـسـتگـيرؤي زؤري له ژياندا
هـيـه . يارمـهـتي نهـوـجهـوانـهـكـهـت بـده تا ناگـادارـين له بـوونـي نهـو
كهـسانـهـي لهـكـاته دژوارـهـكانـدا نهـتوانـن يارمـهـتـيان بـدهـن، فيـري بـكه تا
يارمـهـتي لهـو كهـسانـهـوه وهـريـگري كه لهـزهـمينـه جـياوازهـكاني ژياندا به
نهـزمـونـن و شارـهـزان .

چه فده هم/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . .

يارمه تيان بدهن تا سر مه شقى ژيانى خويان
بدوزنه وه

مهركاڼى له پوژنامه يان گوفاريكدا بيروپاي نه وچه وانان
دهخوينمه وه دهر باره ي سر مه شقه كانى ژيانيان ، زور جار ههست به
ترس و توقان ده كه م . سه ليقه كانيان وه كو با نه گورپن، خراپتر له
هه موى، وا نيشان ددهن نه وان كه سانك به سر مه شق و قاره مانى
خويان نه زانن كه تايبه تمه نديه كانى سلوكى و هوكار و پالنه رى باشيان
نيه : زور به كه مى بيروباوه پيان بنه ماو پيشه ي معنه وي و مه زه بى و
خيژانى هه يه، پهنگه ماده ي بيهو شكه به كار بهننن به م كاره شيانه وه
بال باده دهن و دهنانن پيوه ي . نه مه نه و نه وچه وانانن كه بو
قاره مانكي له م جوړه چه پله ليده دهن و بپروايان به و مه حبوبيه ت
كاتيه و زوگوزره يان هه يه، وه كو خوشويستنى نه كته ريك له هو ليود،

ناوبانگی گۆرانی بیژیکی مؤدیرن ، یاخود که سایه تیه که له جیهانی
وهرزندا .

کاتیک خویندکارێک ده بینم که باوکی زیاتر له هه مووان به
((قاره مان)) ده زانی و به باش باسیده کات و ده لێ: ((باوکم پووبه پووی
هه موو دژوارییه کان ده بیته وه و پیاویکی به ئیمان و دامه زراوه .))
ئومیده وارییه کی زیاتر به نه وه ی لاو له لای من ده خولقینی . ئه گهر
خویندکارێک به من بلێ که پۆحانیه که ی گه ره که که ی خۆیان، یان
مامۆستا و پیشه وایانی دینی، وه یان که سایه تیه کی به پێژ و به زانست
که ژیانیکی شهره فمه ندانه و به پێزانه ی هه یه، کردووه ته سه ره مه شق و
قاره مانێ ژیا نی خۆی، هه ست به ئومیدیکی زیاتر ده که م .

نمونه ی قاره مانێک بکه به سه ره مه شقی نه وچه وانه که ت

هه موو نه وچه وانیکی پێویستی به ئه فسانه و چیرۆکیکی هه یه له
ژیانیدا، تا له گه لیدا بار بیته . ئیوه ی باوک و دایکان هه ول بدهن که
نمونه و ئه فسانه یه کی به سود بناسین به نه وچه وانا ننان تا ئه و
شتانه ی پێویستی ژیا ن فیری ئه وانی بکات . بۆ جیه جی کردنی ئه م
خواسته، یارمه تی کچ و کورپه که ت بده تا که سانیکی بکه نه نمونه و
سه ره مه شق که خاوه نی تاییه ته ندیه به سوده کانن و بتوانن
شوینه واریکی به سود له سه ره ژیا نیان دا بنین .

شيوازيکي به سود نه مه يه که نه و جه وانه که ت هان بدهيت تا ژيان نامه ي که سايه تيه گه وره کان و به ناوبانگه کان بخوښته وه، کاتيکيش له ساتي مولاا کردندايه، باسيکه تا هه ست بکات که که سيکي ناسراو و ديار و به ناوبانگيش ناتوانيت ژيانکي بيگيرو کيشمه ي هه بيت و گشت پوژه کاني هه فته و مانگ و سال به پي ني نيازي دل و سودي نه م بيت! کاريکي وا بکه ديدگايه کي په خنه گرانه بپوانيته ژياني نه و که سه به ناوبانگ و گه وره يه ي که هه واداريه تي و بزانييت ده توانيت فيري چ شتيکي به سود ببيت له شيوازي ژياني نه وه وه . کورپه که تان، له خوښندنه وه ي داستاني ژياني مروښه سرکه و توه کانه وه فير ده بيت کاتيک که داهاتيکي ده ست ده که وييت، پتويسته بزانييت چونچوني و له چيدا خه رجي ده کات . يارمه تيان بده ن تا په ند وهر بگرن له هه له و نه زمونه کاني تره وه : به بينيني نه وه ي که سيک له گه ل هه بوني گرفت ي زوره وه توانيو يه تي سرکه وييت به سه رياندا، به زانيني نه م پاسته قينه يه ي که له وانه يه جاريکيش شکست به پيت، به لام له شتي تر دا زور سرکه و توو بيت، به زانين و هه سترکردن به م پاستيانه که له وانه يه مروښ، به تاييه تي به هو ي مه سه له يه که وه نه ناسراو و ديار نه بيت ، نيت ر به ي نه وه ي دنيا کوتايي پبيت و، له گه ل ناگايي له مه ي که پيده چي خه لکي به گالته جاريه وه که سايه تيه کي ناسراو و ديار بگرن و دهر به ستي نه يه ن، نه و جه وانه که ت ده توانيت زياتر پاستيه کاني

ژيان بېښت، به لام له هر کام له م داستان و چيرۆکانه دا ،
نومیده وارده بیت .

با نه وچه وانانتان بزائن هندیك له قاره مانان ناوو شورته
تاهه تایان نابیت و خه لکی له بیران ده کهن و بیرو باوه پیان بۆ ئه و
ده گوریت . کاتیک خه ریکی نویسی ئه م کتیبه بووم ، پۆژنامه کان
داستانی ژيانی (لین بایاس) ، ئه ستیره ی لوی یاری باله یان به ورد و
درشتی دهنوسی و بلاو ده کرده وه . کاتیک بۆ جاری دووم وه کو
یاریزانی تایه تی پیشپرکیکانی باله ، له سهرانسهری ئه مریکا دا
هه لبرتدرا، هر ده توت دنیا بۆ ئه وه و به م هویه شه وه ئاهه نگیکی
گه وړه ی سازاند، که چی هر له هه مان ئاهه نگدا بوو که به هو
به کاره یانی (کۆکاین) وه گیانی له ده ست دا . پزیشکه کان وتیان
به هو ی به کاره یانی (کۆکاین) ی په تی، میشکی تیکچوه و دوو چاری
ته شه نوج بوو هر له جیدا مرد . په نگه هه رگیز هو ی پاستی ئه م کار و
مه رگه ناکاوه ی ئه و به دروستی نه زانین ، کاتی باس و خواستیکی له م
جوړه ده بیستیت، خیرا بۆ نه وچه وانه که تی باس بکه . با بزائیت
هه له یه کی بچوک یه کسانه به ته مه نیک په شیمانی و له وانه شه کو تای
کار! ئه وان هانیده بۆ کو تای و ژیانیان ، بریاری پاست و دروست
بدن .

بۆ هیئانه وه ی هر نمونه یه کی باش و خراپ ، له کتیبی ئاسمانیه وه
وه ریگره . تیایدا ژور ئاماره بۆ قاره مانانی ده کریت که ته نها له یه ک

هه ژده هه م/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . .

فيړی بریاردانه به سوده کانيان بکه ن

پوړيک يه کي له دوسته کانم، ميښکي موږقي به ئوتوموبيل
ده خه ملاند. که هه ردوکیان جيگای هه لگرتن و پاراستنی زور شتيان
هه يه . به شي پيشه وهی ميښک، په يام و ئاماژه کورت و کاتيه کان
هه لده گري ، که نه مه ش وه کو داشبولی سه ياره يه ! وه به شي دواوهی
ميښک ، تاييه ته به هه لگرتنی هه موو شتيکيتر بؤ ماوه يه کی زور . ريک
وه کو سندوقي دواوهی سه ياره !

کاتيک چه ند جاريک په ياميک ئه بيستين، ئه چيته به شي پيشه وهی
ميښک (داشبولی سه ياره) و له ويډا هه لده گيريټ. به لام ئه و باس و
خواستانه ی که پټويسته له ماوهی زوردا هه لگري، ده بيت بخرينه
سندوقي سه ياره يان به شي دواوهی ميښک . ئه گه ر به رنامه پريښيه کی
باشمان هه بيت، به رده وام به مه سه له زه ينيه کاند ا بچينه وه و، بيخه ينه

میښکمانه وه ، ئهوا ئه شتانه تائه به د له یادمان ده میئیت و به یارمه تی هه ست و سۆزه کان به هیژیان ده کهین .

کاتیک ده چیت بۆ سه فهر و گه شت ، جانتاکه ت له کویدا داده نییت؟ له ناو داشبولی سه یاره که دا دایده نییت؟ بیگومان نه خیر ده یان خه یته ناو سندوقی دواوه . ئه مه په یامیکه بۆ نه وجه وانانی ئیمه . له پیناو وه رگرتنی ئه م په یامانه ، پتویسته به رده وام دووباره یان بکه ینه وه تا به ته واوی سه رنجیان هه بیته که پتویسته (راسته یان) له به شی دواوه ی میښکدا هه لبرگین که هه رگیز نه توانریت له بیر بکریت .

زۆربه ی ئه و لاوانه ، مه سه له گه لیتر به هوکاری ناره حه تی و ده ردی سه ری خویان ناوده به ن . دۆسته که م (پجی ئیسمیت) ده لیت: ((هوکانی نا ئارامی)) پتویسته له به شی پیشه وه ی میښکدا دابنن . ((له داشبولی سه یاره دا !!)) ئه و ده لیت ئه و شتانه ئه رزشیان نیه و هیهچ نین، جگه له ((شرکه و پرته که یه که ده یخه ینه ناو داشبولی سه یاره که وه)) و پاشان به ریده که وین .

نایا شرته که و پرته که کان له زهینت ((داشبولی

سه یاره)) دایه؟

له پیناو ئه مه ی نه وجه وانانتان ژیانیک ی سه رکه وتویان هه بیته ، پتویستیان به فرسه تی زۆر هیه تا فیڤرین چۆنچۆنی شته به سودو چاکه کان هه لبرژین . نه گه ر ئه وان زانیاری گرنگیان له دایک و

باوكيانه وه وهرنه گرتبت تا له ژيانى ناينده ياندا به كارى بهر دى ،
چونچونى نه توان شتى باش هه لبرين ؟

نه گهر پوله كه تان فير نه كه ن كه چونچونى شتى باش دهستنيشاه ،
بكه ن و هه لبرين ، نه وا كه سيكتير نه م كاره فيرى نه و ده كا ،
رهنگه توش كه يفت به فيركارى خه لكيتر نه يه . هيج كه س جگه له ،
ناتوانيت كارو فه رمان بو پوله كه ت ديارى بكات و بللى كامه باش ،
جوانه و كامه ش خراپ و زيان به خشه !

شه ويك له مال مامه وه تا سه يري به رنامه يه بكه م به ناوى ((به رنامه))
نه مشه و)) . نه و شه وه ، ((جاني كارسيقن)) پيشكه شكارى نه و به رنامه
بوو . كاتيک ته له فزيونم داگيرسان ، نه و خه ريكي پرسيار كردن بوو له
ميوانانى به رنامه ((چيت نه كرد نه گهر ... ؟)) پرسياره كانى په يوندى
به بابه ته كانى سلوكى و نازارى ويژدانیه وه هه بوو ! هه ر به و پرسيارانه ي
كه ده يكرد ، سروشت و شوناسى ميوانه كانى ده پشكنى . نه و شيوازه ي
كه نه و ((نيديمك ماهون)) دايان هينا بوو ، نه وه ي ئاشكرا كرد هه نديك
جار دايك و باوك ناتوانن وه لاميكى راست و دروستى پيشكه شكار
بده نه وه له باره ي خويان و نه وجه وانانيان . جان و ئيدى پرسياريان
ده كرد ! ((نه گهر نزيكه ي دوو كيلو مه تريك له فروشگايه ك دور
كه وتبته وه و پاشان بزانيت كه كورپه چكوله پينچ ساله كه ت (ئاو
ميوه)به كى په نجا سه نتي له فروشگايه كدا به دزيه وه هه لگرتووه ، چى
ده كه يت ؟))

هه ردوو ((دايك و باوك)) جه ختيان ده كرده وه كه ((دهى په نجا
سهنت به هاى شه ودى نيبه دوو كيلومتر بوى بگه پيټه وه و به نزين
سهرف بكهيت . به پرواى ئتوه، له وانه يه نه گهر جارټي كتر چويته وه بوى
فروشگا كه پاره كهى بدهيتى ؟ يان ههر له بيريشى ده كهيت، ههر
به پاست چى ده كهيت ؟)) نه وان پرويان له ميوانه كان نا ... به لام هيچ
وه لامټكت نه بيبست !

نه و شه وه، ملوټنه ها نه مريكايى، له ريگايى نه م بهرنامه سهرگه رميه
ته له فزيونيه وه، فير ده بوون كه دايك و باوكټك له بارودوخټكى ئاواډا ،
پټويسته كاردانه وه يان چوڼ بټټ .

حه ز ده كه م پټتان بلټم له حاله تيكي له م جوړه دا ، پټويسته
كاردانه وه تان چوڼ بټټ . هه ركات مه سه له كهت زانى ، سهره تا
نوټو موبټله كهت راگره و دهر باره ي نه و كار ه ناشياوه قسه له گهل كوپه
چكو له كهت بكه . پټى بلټى نه م كار ه دزييه . تټى بگه يه نه كه نه م
كاره ي، كارټيكي ناشيرين و ناپه سنده . وه كو نه وه وايه پټلاوه
تازه كانت، كه نه و هه مووه خوشت ده وټت هاوړټكهت به بى مؤله تي تو
و به په نهانى هه لى بگرى و بيباته وه بوى ماله وه . تو ش نه م كار هت
پټخوش نيه، وانيبه ؟ هه ست به دلته نكي و په نكه توپره يش بكهيت .
دهى نه گهر هاوړټكهت، كارټيكي ئاواى كردووه، پټويسته چى بكات ؟
نه ها ... پټويسته پټلاوه كان بگه پټنټه وه بوى تو وانيبه ؟ فروشيارى
نه و فروشگاهيه ش هه ستيكى وه ك تو ي ده بټټ . تو ئاو ميوه يه كى نه وت

به بې ټاگاداري نه وه لگرتوه و پاره شت نه داوه . وهره بگه پټينه وه و بیدهینه وه دهستی، تا ببینه مایه ی خوشحالی نه و . پاشان مه سه له ی به نژین و گرانیه که ی پشت گوی بخه و پښگای گه پانه وه بگره وه بهر .

کاتیک ده گه یته فروشگا که، یارمته ی کوپه چکوله که ت بده تا پوونی بکاته وه بۆ خاوه ن دوکانه که و پښگای بده با نه و قسه بکات نه ک نه وه ی خوت قسه بکه یت و داوای لیبور دن بکه یت و بۆ کوپه که ت داوای پاکانه بکه یت . پاشان، سوپاس و ده ستخو شۍ و ټافه رینی بکه بۆ نه و پرکښیښه ی که نواندنې له ده ربړین و دانپیانانې تاوانه که یدا . پښی بلې به لښ بدات جاري کيتر، هر گیز کار ی وا دووباره نه کاته وه . وه دلنښاشی بکه ره وه که دايک و باوکی هه میښه و له هه ر کوټدا پټویست بیت، له کښه و گرفته کاند ا له گه لښدا ده بن . کاتیک به م جوړه په فتار بکه یت له گه ل مناله که تدا، نه و دوو کار ی به نه پره تیت به نه نجام گه یان دووه :

فیږی راستگویت کردوه .

هیزت پښداوه و له م پووداوه دا له گه لښدا بوویت .

فیږی وانه کانی ژيانی بکه

زور دۆستانه، پېشنیاری ده که م بۆ هه موو نه وچه وانیک، که به به کارهیتانی دوو رهوت، گشت شته فیږبووه کانی هه لېگری له به شی دواوهی میشتک (سندوقی دواوهی سه یاره) :

به بیستنی نه و شتانه له دایک و باوک .

به بینینی نه و شتانه له باره جیاوازه کانی ژیان .

هر نه و شته ی به نه وچه وانه کانی خۆمانی ده لّین، له وانه یه حاله ته که تویری بیت ! نه گهر به دوا ی کاریگه ریه کانی نه و باسانه ین که له ژيانی نه واند، نه و پتویسته و ته کانمان به کرده وه نیشان بده ین .

بۆ فیږکردنی نه وچه وانه که ته هم رینوما ییانه به کار بهیتنه و هه ول بده و ته کانتان هاوتای کرده وه کانتان بیت :

له کاتی قسه کردن له گه ل نه وچه وانه که تدا، راستیه کان بلّی . بۆ نه وه ی پۆله که ت فیږی وانه یه کی دانا یانه بیت له ژیانیدا، پتویستی به زانینی راستیه کانه . به رده وام راستیه کانی ژيانی بیر بهینه ره وه .

نه گهر پتویست بوو له باره ی مه سه له ی په یوه ندی سیکیسی له گه ل کوپه که ت قسه بکه یت، پتّی بلّی کاتیک ده گاته پتّیه یشتنی سیکیسی، نه توانیت هه ست به گوڤانکاری له نه ندام و ژيانی کۆمه لایه تی ژيانی خۆیدا بکات . بۆ که چه که شت هه روه ها، جگه له پیدانی نه م زانیا ریانه،

فيږي هه نديك خالي گرنگيشي بکه . به کچ و کورپه کهت بلې گه نه گهر
به ر له هاوسه رگيري ، په يوه ندي سيکسي نامه شروعيان هه بيت ،
په ننگه بيته هوې بودل بووني ژيانيان . بيريان بخه روه که پيډه چي
توشي نه خوځشي جارپسکه ر بين که دهر نه نجامه کهي ، جگه له مه رگيکي
پر له دهر دو مه ينه تي ، له ده سندانې ټاپر و به هاي کومه لايه تي و
عيزه تي نه فسيشه .

نه گهر مه سه له ي سيکسي و په يوه ندي کومه لايه تي چه ند جارک
وه بير نه وجه وانه سيازه ساله کهت نه هيني هوه ، کاريگه ري نابيت و
بيري ده چي ته وه . چونکه يه کجار باسکردن و پونکردنه وه ، وه کو داناني
شمه کيکه له ناو داشبولي سهاره که دا ، که هر گيز له زه يندا نامي نيته وه .
يه کلایه نه و به روون و ناشکرايي ، چه ند جارک به (نيحا) و
دووباره کردنه وه هم په يامه بده به گويدا .

به ئاساني چاو مه پوځه له ((به لاو پووداوه کاني پوژانه)) ، ته نانه ت
نه گهر زور لاوه کي بيت . پړوا بکه نه گهر به ئاساني بيگريت ، هر گيز
ناتوانيت قهره بووي بکه يته وه . وانه به نه وجه وانه کهت مه لير هوه ،
به لکو فيږي بکه . نه گهر به مندالک بلنييت ((نابي دزي بکه يت ، چونکه
تاوانه و کاريکي ناپه سه نده .)) به م کاره ت ته نها وانه تي وتوه ته وه
به لام نه گهر به رده وام جهخت بکه يته وه له سر قسه کهت و
به دلنځيا ييه وه نيشاني بدهيت که نابي دزي بکات ، نه مه فيږيوونه به
مانا راسته قينه که ي . چاوه پروانه و بو فرسه تيک بگه ري تا راسته کاني

ژيان نيشانى كوپ و كچه كات بدهيت و بوى بسه لميټيت كه خه لكانى پاستگو و دروستكار چوځ خانه واده كهيان شانازيان پيوه ده كهن و شه وان به ئاسوده يي سهر دهننه سهر باليف .

له كتيبى ئينجيدا هاتوو : ((به چه شنئ پوله كات فيرېكه كه گهره كيه له و بواره دا بروت، نه گهر نه و پښايه پاست و دروست بيت، ته نانه كات كه گهره ده بيت، نه و له و پښايه دا گومرا نابيت .))
به رده وام سود وهرېگره له پاستگويى دايكيتى - باوكيتى - خوټ .
نه ووت له بيربيت كه نه وچه وان هه ز ده كات چوځوځى بيت . شينواز و پوه وټيكيتر له پيناو دروستكردنى په يوه ندييه كى باش له گهل نه وچه وانه كات و يارمه تيدانى له بياردانه سهركه وټوه كاندا نه ميه كه تايبه تمه نديه كاني قوناغى نه وچه واني خوټ ، بو نه و باسېكه ين .
كوپه كات ناووميد نابيت نه گهر بزانيټ تو نه ندامى هيچ تيبېكى وهرزى نه بوويت ته نانه له قوناغى ناماده يشدا . "هه لبه ته نه توانيت قه ناعه تي پيېكه يت كه دواتر پوتكردووه ته وهرزش " .

بو يارمه تيدانت له م زه مينه يه دا ، چهند پرسيارېكم داناوه تا له گهل كوپو كچه كات تاوتويى بكه يت . وه لاميان بده روه و نه و باس و خواستېانه ي كه به پيوستى ده زانيت ، بيخه ره سهرى :

۱. نه و كاته ي له ساله كاني گه شه كردندا بوويت ، نه و مه سه له يه ي كه

زود له بير بيت چييه ؟

۲. سوپاسى كام له كرده وه كاني دايك و باوكت ده كيت ؟

۳. چ کرده وهیه کی دايك و باوكت ده بیته هوی توپه بوونت ؟
۴. باشتړین دؤستت کی بوو ؟
۵. چ سرگرمی و چالاکیه کت بؤ خوشی نه نجام ئه دا ؟
۶. ئایا خولیا و هه واداری وهرزش بویت ؟
۷. ئایا فیږبوونی شوڤیږی به لاته وه ئاسان بوو یان دژوار ؟
۸. سرقالی چ چالاکیه کی گه وړه بوویت ؟
۹. هه ستت چۆن بوو ده ربارهی په روه ردگار، پرستگا و مزگهوت و وتاری هه ینی و نامه ی ئاسمانی (قورئان و ئینجیل) و پړحانیان ؟
۱۰. چ که سانیک نمونه و سرمه شقی تو بوون ؟ بوچی ؟
۱۱. له وانه کانی بیرکاری و ئینگلیزی و نه وانیترا ، نمره ت چۆن بوو ؟
۱۲. ئایا قهت له خویندندا پاسب بوویت ؟
۱۳. ئه و کاته ی که نه وجه وان بوویت ، زۆرترین ترس و واهیمه کان له چی بوون ؟
۱۴. کام له خه ونه کانت هاتنه دی و ، کامیان نه هاتنه دی ؟
۱۵. کی زیاتر له هه موو که سیك لیترازی بوو ؟
۱۶. نه توانی له گه ل کیدا له هه موو باره یه که وه قسه بکهیت ؟
۱۷. گه وړه ترین نا ئومیدیت چی بوو ؟ گه وړه ترین خوشیت چی بوو ؟
- به سویتړین داخ و خه فته تی ژیا نت چی بوو ؟
۱۸. چ کاتیک بوو که بؤ یه که مجار جگهره ت کیشا یان نه زمونیکی سیکسیت هه بوو ؟ ئایا له گه ل خوتدا که وتیته کیشمه کیش ؟

ههستت به داخ و تورېه بوون و گړی دهره وونی دهکرد ، یان ههستت به سهروهی دهکرد ؟

۱۹. کارو پیشه سازی نهو دهمه جیاوازی چی بوو له گه ل ئیستادا ؟
۲۰. چهند سالییت و له پیوانه کردن له گه ل دایک و باوکی دۆستانی

نهوجه و انت ، جیاوازی ته مەنتان چهند ساله ؟

۲۱. له نهجامدانی چ کاریک ههست به په شیمانی و داغی زور دهکهیت ؟

۲۲. ئاره زووت دهکرد که ، بریا چ کاریکت نهجام بدایه ؟

۲۳. ئایا ناچار بوویت خۆت پاره ی گیرفانت به دهست بیتیت ؟ تاجهند ؟

نهو دهمه ههزت له م کاره بوو ؟ که ئیستا له پاردوو نه پوانیت ، ئایا

خۆشحالیت له وهی که فرسه ت و بارو زروفت به و جوره بوو که

بوو ؟

۲۴. ههستت چۆن بوو دهرباره ی به سالاً چوون ؟

۲۵. ئایا له قوتابخانه دا ، لای زۆرینه خۆشه ویست بوویت ؟ به هوی

چییه وه ؟ نه ی بۆچی خۆشه ویست نه بوویت ؟

۲۶. که واده ی دیداریکت هه بوو ، بۆ کوئ ده چویت ؟ چیت دهکرد ؟

۲۷. ئایا باوک و دایکت که سانیک ی خاوه ن بریار و سهختگیر بوون ؟ ئایا

زور نه رم و نیان و لیئورده بوون ؟

۲۸. قهت دزیت کردووه ؟ درۆت کردووه ؟ له چ کاتی کدا نه تکردن ؟ نه ی

ههستت چۆن بوو ؟

۲۹. ئايا قەت ناٹومېد بوويت؟ له چ بارهيه كه وه؟ ئه ي چۆنچۆنى

پووبه پووى بویته ته وه ؟

كه له گەل نه وچه وانه كه تدا ده دویت و درده دل ده كه یت ،
پینوماییه به کاریینه كه نه بیته هۆیهك بۆ فرتدانت . پینویسته
دەرباره ی هەندى له مەسەلو و باسە مەعنه ویهكان ، خۆپاگرو خۆپاریز
بین پەنگه نه وچه وانه كه مان له م بارهيه وه بلایت : ((به لى منیش پام
وايه . ئه وان (دايك و باوك) هیچ كات له باره ی مەسەله ی سیکسیه وه
هیچم له گەل نالین . ئه ی من چۆن ده توانم له م بواره دا زانیاریم هەبیته
، جگه له مەه ی كه خۆم تاقیبكه مە وه .)) ئه ی دايك و باوكان
ئامۆزگاریتان ده كه م ئه و باس و خواستانه پشتگوێ مەخەن . به لام
له م ده رگایه وه نه چیته ناو جوزئیاته كانه وه و زۆر بلایش نه كه یت .

له زۆربه ی بواره كاندا ، خوازیارن لیت باسی تایبه ته نديه كان بکه ن.
نه وچه وانان خوازیارن بزائن ده رباره ی كچ و كوپان هه ست چۆن بووه و
بۆ یه كه مجار چۆنچۆنى چویت بۆ گه شت و گه پان . زانیاری گرنه و
دروستیان به رى . به م جۆره ئه توانیت نیشانیان بده یت و كه تۆش
كه سیكى ئاسایه هیش تاش هه ره یت .

كاتیک درده دل له گەل نه وچه وانه كه ت ده كه یت ، ئه و زانیاریه
پینویسته ی كه ده یه ویت ، بیده رى ، تا ئاینده یه كى سه ركه وتووى
هەبیته . یارمته بده . تا له گەل ئه و بریاره دژوارانه ی كه ده یدات ، شتى
باش و به سود بۆ ئاینده ی هەلبژێرت . یارمه تی كچ و كوپه كه تان

لاوان چیان له‌دایک ویاوکیان ده‌وێت؟

بدەن تا پەيامە باش و سود بەخشەکان وەرگیرن و تا هەتایە لەبەشی
دواوەی میژشکدا (سنوقی دواوەی سەیارە!) هەڵبگیرن . ئەمەش
باشترین وانەیە، که دەتوانیت لە ژيانندا فێریانی بکەیت .

نۆزدههم/

لاوان له دايك و باوكيان ده خوازن . . .

فيريان بکهن تا رازی دليان بليين

نۆز جار که قسه بۆ دايكان و باوكان ده کهم ، ليئمه پرسن: ((چی بکهم باشه بۆ نه وهی کاتيک کورپو کچه کهم بيتاقه تن، بينه لام؟)) ، ((مناله کانم قهت نايه نه لام و درده دل ناکن . بۆچی متمانەيان پيم نيه؟ من پيم وتوون له کاتي نائارامي و کيشه دا بينه لام ، به لام هه رگيز وا ناکن . ئه توانيت بلييت بۆچی و هۆکه ی چيه ؟)) وهختی ئه م پرسياره م ليئده کهن دۆش داده مينم . ته نها يه ک وه لام پييه بۆ ئه م پرسيارانه . ئه گه ر هه زاران جاريش لييان بخوازيت له کاتي کيشه و نا په حه تي و گريی ده روونيدا، بگه ريئه وه بۆلات، هيشتا ئه م وته يه له ميشکياندا نه چه سپيووه . به ده ربيريني هاوړيکه م ، له داشبولی سه ياره که دا شويني گرتووه ، نه ک له سندوقي دواوه دا :

بۆ ئه م مه به سته ، پيوسته فيريان بکهيت . ئه مه بخه ملئنه به خویندن و فيربوونی وانه ی بيرکاری . ئه گه ر به کچه شه ش

سالانه كټ بليت (۲+۲=۴) نه م شيوازهش دهجار بوى بنووسيت ،
هرگيز له بيرى ناكات، بوچى؟ له بهر نه وهى جار يك نه م باسه ت له
داشبولى سهاره كه (بهشى پيشه وهى ميشك) دا دانراوه . وه كاتيكش
كه ده چيته قوتابخانه و، له ماوهى خوښندا ، چه ندجار يك پووبه پووى
نه م مه سه له نه بيته وه . به م پټيه نه گهرى له بير چوونى نه م فوپمه له يه
زور كه مه ، چونكه له بهشى دواوهى ميشك (سندوقى دواوهى سهاره)
جيگا ده گرى! نيتړ له پاش تپه پوونى ساليك، پټويست ناكات نه م
شتهى بير بخيته وه . هه تا كوټايى ته مه نى نه و باسه له ميشكدا
ده بيت . كه و ابو پټويسته له سر نه م مه سه له گرنگه نيش بكهيت ، تا
نه وجه وانه كټ له كاتى گرفت و كيښه كانيدا بيتلات . گرنگى بده
به بارو دوخه كانى پوزانهى تا نه م په يامه له زه ينيډا بچه سپينيت .
ليړه دا هه نديك قوناغى تاييه ت ده مينمه وه يادتان، تا به سود
وهرگرتن لتيان، بتوانيت پوله كټ به لاي خوتدا رابكيښيت :

قه ت نه وجه وانانت به كه م نه گريت . له برى نه وهى به ده ستيه وه
توپه بيت و هه لسوكه وتى نيشان بدهيت، وهك بلى نه و له تو تيڼاگات،
هول له بارو دوخه دژارو ناله باره كهى تيڼگه . بزانه چى له زه ينى
كه كه تاندا ده گوزه ريڼيت . كاتى ده لى : ((هه موو شتيك پوو له باشيه
و به راست هيچ كيښه يه كم نيبه و كاره كه م به شيوه يه كى جوان نه نجام
ده دم)) نيشانه و هيماكان له گوftarيدا ده ريده خات نه م قسه يه ي

له پړووی پاستگړيیه وه نه کړدوه . نه وه تۆیت پتویسته ده ستنه پشانی بکهیت : کاتیک ده رپرینه کانی و پواله تی پاست و دروسته . و، هیچ شتیک نابیته هوکاری بیژاری و نیگه رانی و خه فته تی نه و .

کاتی نه وجه وانه که ت ده لیت : ((هه موو شتیک پوو له باشیه)) مانای نه وه یه لیتده خوازیت زیاتر پیداکړی بکهیت و نیشانی بدهیت که به پاستی گړنگی پیددهیت . پرسیار مه کهن و با پرسیاره که تان بؤ تاقیکردنه وهی نه و نه بیت ، دواچاریش پیی بلی ((خوشمده ویت)) به م پییه نه و لا لیده کهیت ده رگای دلی والا بکات و نه وهی بوو ته هوئی نااارامی و گړتی ده روونی له گهل تۆ باسی بکات .

به ر له وتن ، بیر بکه ره وه . به رله وهی له گهل کوړه نه وجه وانه که تدا بکه ویته قسه ، بیر له وه بکه ره وه نه و چل سالان نییه ، به لکو هیشتا قوناغی نه وجه وانی ده باته سهر .

کاتیک ده چیته ژووری کوړه که ته وه و ده لیتیت : ((چونچونی ده توانیت له ناو ژوریکي ئاواډا بژیت ؟)) نیشانی ده دهیت که بوونی ژورزی بیتنه زم و ته رتیب بؤ نه وجه واناډ کاریکي سروشتییه و تۆ نه م پاستیه ت له بیر کړدوه !! نه و له دلوه ده زانیت که ژووری شپرز و شیواو، وه ستانیکي کاتیه له نیوان نه م دونیاو ئاخیره تدا ! هه روه ها کوړه که ت دلنیاپ له وهی که دراوسیکانت له ژیر چاوه وه ته ماشای ناکنه و نایه ت به زه ینیاندا ((دایکی چ ژنیکي خراپه ! ئا تۆ ته ماشای

ژوړی کورپه کې بکه، دایکې نه وه مووه شپږزه یی و پوځله واتیه
نه بینیت گسکر نادات و پاکی ناکاته وه!!

باوکی به پږ، نه گهر جارېک پیلای کچه کت له ناوړه راستی
سالونه کدا بینې، نه وا کابه که چ نه بووه و مه پرسه ((کې نه م پیلوانه ی
لیړه دا داناو؟)) کچه کت نازانې چ باسه ! خاوه ن پیلواوه کان ،
کچه کې تویه ... هر نه ویش نه و پیلوانه ی له ویا دا داناو . به م
پرسیار کردن و دهنګ به رز کردنه وانته ، گرتی دلّت خالی ده که یته وه
، به لام نه وه ی فیږی ناکه یت که پتویسته پیلواوه کانی له شویتنی خویدا
دابینیت .

تکایه خوت دوور بگره له وتنی نه م جوړه قسانه :

((چه ندجار پیت بلیم ... ؟))

((هیوادارم که گوره بوویت ، ده مندالی وه کو خوت ببیت

به توشته وه!!))

((من وهختی له تهمه نی تودا بووم ...))

((تو قهت ناتوانیت ... ؟))

((چند جار ... ده که یت ؟))

وهختی نه م جوړه دهر پړپړانه به کار ده یتیت، وا چاوه پروان
ده که یت، نه وجه وانته کت، له چاو که سیکی گه ورده دا ، له ژیان وورد
بیته وه . چاک له بیرت بیت نه و نه زمونږه کانی توی نییه و بو
نه زمونږن کردن پتویستی به زه من هیه .

پيگه بده با نهوچه ولنه گهت همنه نيك ئيشتان بؤ نمنجام بدهن .
هه موو كاره كانى نهوچه ولانلت له نمنستو نه گريت . گريمان ده ستگايه ك
يان شمه كيگ له نورو كوپه گه تلاندا ، پيويستى به چا ككردنه وهيه .
سود له م پيسا سادميهي خواره وه وهر بگره :

۱. پيى جلى نهو كاره چؤنچؤنى نه نجام بدات .
۲. نه گهر پيويست بوو يارمه تي بده ، به لام نهك به وجؤره ي
ده ربكه ويئت نهو شايانى نه نجامدانى نهو كاره نيهه .
۳. له كاتى پيويستدا ، بيه له با شته كان تيكدات .
۴. نه گهر كه تنيگ ده دات و ده زگايه ك ده شكينيئت ، گرنگى پيمده ده .
فيريوونى نهو له پيناو سه ربه خوئى تاكيه تي و ، پووبه پوو
بوونه وه ي ژيان ، گرنگتره له شكاندنى په رداخيگ و پشتنى
شيره كه ي ناوى !
۵. نيشانى بده كه چنده باوه رت به زانايى و ليها توويى نهو هيه له
چاره سه ركردنى گرفته كاندا .
۶. له كاتى پيويست بوون به يارمه تي ، ناموزگارى پيويستى بكه ،
به لام خؤت نهو كاره نه نجام نه دهيت . به تهنه ئاراسته ي كاره كه ي
نیشان بده . با خؤى به تهنه كاره كه ي نه نجام بدات .

۷. نه توانيت هم پرسيارانه ی لي بکەيت : ((ئەو شتانه چين و کامانه ن که پټويسته بۆ نه نجامدانی هم کاره ؟)) ، ((پټويستت به چه ند کاژير هه يه تانه وهه يوانه بۆياخ بکەيت؟)) با ئەو ، خۆی بير بکاته وهه خۆی بپيار بدات له وهی دهست بداته کارئک و تهواوی بکات . تانه و کاته ی که فيری بير کردنه وهی نه کهيت ، قەت توانای بير کردنه وهی نابيت . فيری بکه چونچونی فيری هه موو پټسايەك ببیت و وهريگري ، تا نه خشه و پلانئک به شيوه يه کی راست و دروست کۆتايی پي بهينيت .

وهختئک نه وجهه وانە که ت شتئک تئکده دات ، پټي مه لي چي بوو چ که تئئک داو نه بيت چاکي بکاته وه . له بری ئەوه ، پټي بلئ چ شتی هاتوه به زهينيدا که ئاوی ليها توه و به بۆچوونی ئەو ، پټويسته چونچونی بخريته وه سه ر باری خۆی . به م جوړه فيرده بيت که گرفته کانی به ته نهايی حل و فەصل بکات .

ئەگەر به م جوړه په فتارت کرد، فيری ئەوهی ده کهيت که چونچونی بير له چاره سه ر بکاته وه له کاتی کئشه کاندو، په نا بۆچ سه ر چاوه يه ك بهريت . وه يان چون به بپياره دروسته کانی خۆی، له کاتی پټويستيدا، ناپازی بيت به مه سه له يه ك و وه لامي به رژه وهنديه کانی ژيانی بداته وه . به لگه و نمونه ی وای بۆ بهينه ره وه تا رازی بکات و به يادی بسپيري و به ئەگه ری رووداوه کانی سبه يني و کئشه کانی ئەمړی، وه لامیکی

هاوسه ننگ و ئىجابى بداته وه ! به نه شاره زاو هيچ له بارا نه بوو بانگى
نه كهيت، تكايه له وتنى ئه م جوړه قسه و قسه لوكانه خوټ دوور بگره :

((به و جوړه ي پره فتار ده كهيت هه روه كو نه وه يه ...))

((له بيرت نه چيټ ، فلان كار نه نجام بدهيت .))

((له بيرت بيټ هه فته ي پيشوو چيم پى وتبووى ؟))

له برى نه وانه، به وتنى ئه م وتانه ي خواره وه تيى بگه يه نه كه
باوه رپت به لياقه و تواناي نه وه يه :

((من چاك ده زانم تو تواناي نه نجامداني ئه م كارهت هه يه .))

((پيويستم به يارمه تي تو هه يه .))

((نه توانيت له م پوه وه يارمه تيم بدهيت ؟))

((توشى كيټشه يه ك بووم له دهره وه ي ماله وه، نه توانيت بچيت و

بووم حل بكهيت ؟))

به وتنى ئه م قسانه، پشتى گهرم ده كهيت و ده يسه لميټيت كه
باوه رپت به بوون و لياقه ي نه وه يه . پهنكه نه وجه وانه كهت بيټه لات و
چهند پرسپاريك بكات ، ئه مه ريك نه وفرسه ت و كاته يه كه پيويسته
باس و خواسته كان به گشته له گه ل نه و دا باسبكهيت . كاتييك بو هه ر

کټشه يهک دهگه پټيه وه بۆ لای تۆ و داوای يارمه تی دهکات ، تۆ به و پالپشتيه ی پټويستی بووه و کردووته ، وه لامت داوه ته وه .

له پاش هه رجۆره سه رگه رمی و چالاکیهک ، بزانه ههستی چۆنه و بیدوینه . کاتیك کچه کت له هاوته مه نه کانی خۆی جیا ده بیته وه و دیته وه بۆ ماله وه ، یان له و خوله یان خویندنه ی که جیی په زامه ندی نییه دیته وه بۆ ماله وه ، ئه وکاته ی له دهستی که سیك سه رگه ردان و توپه ده بیست ، ته نانه ت ئه وکاته ش که سه ره رشتی تیپیکی له ئه ستودایه ، پرسیا ری لیبکه چی قه و ماوه و چ کار و فه رمانیک بووه ته هۆی بیزاری و زویر بوونی ؟ پاشان گوئ بۆ قسه کانی شلبکه .

له وکاته دا . چاوو گویتان بکه نه وه و ده متان دابخه ن . به م جوړه زانیاری و ئاگایت ده ست ده که ویت سه باره ت به پۆله کت. له بهر ئه وه ی هه لیک په خسباوه تا بدوی له گه لت سه باره ت به ده ردو خوشیه کانی، تاسه و هۆگری خۆتی بۆ نیشان ده . ئه م کاره ده بیته هۆی ئه وه ی په ی به توانا و هیزی خۆیان به رن و سه رکه ون به سه ر گرفته کانیاندا .

قه ت کوپه که ت تاووتویی ئه وه ی کردوه که بۆچی زۆریه ی نه وچه وانان له قوتا بخانه دا ، هه میشه دوو چاری ده ردی سه ری و گرفت ده بن؟ ئایا خه تاکه له ئه ولیا کانی کاره کانیایه یان خودی قوتا بیان؟ ئایا کچه که ت پیت ده لیت له به رچی مامۆستایه کی خوشده ویت یان پقی لییه تی؟ یان قسه کانی که س به لایه وه چارس که ره یان شایانی

گوټگرتن و سهرنجدانه . پرسپاری لټبکه له م جوړه شتانه دا ره فشار،
نه و جياوازی چييه له گهل نه وانی ترداو په پړه وی له چ شتېک
ده کات؟ پاشان بیروپای خوټیشی بؤ باسبکه و ټاگاداری بکه
له پټوپړه سمی ژياننتان . به م جوړه نه وان هه ست به به لگه و پرفتارت
ده که ن .

نه وچه وانانت به جدی بگره . پړاو بؤچوونی وهر بگره و لټکی
بده ره وه . نه گهر پېشنیاریکت بؤ ده کات ، به پټی توانا ، په ی گیری
بکه و نیشانی بده که گرنگی پټده دهیت و به جدی نه یگریټ و پشتگوټی
ناخهیت . زوړبه ی نه وچه وانان وا ده زانن که س حسابیان بؤ ناکات،
چونکه که س داوای بیرو بؤچونیان لټناکات تا نه وانیش پای خوټیان
بدرکټنن، نه مهش هوکې نه وه یه که دایک و باوک، وایان تیگه یاندوون و
تا دنیا دنیا یه، بونی نه وان به شتیکې گرنگ نازانن!

نه وکاته ی به پېشنیاریکی کوړه که ت کار بکهیت ، بوی ده سه لمټنی
گرنگی به و ده دهیت، سوپاسی بکه و بللی تاراده یه ک پېشنیاره که ی
سوودمه ندو واقعی بووه . پېشی بللی پړاو بؤچوونی نه و چنده به لاتوه
به نه رزش و گرنگه .

هه رکاتیک له گهل نه ندامانی خیزانه که دا ده یبه یته سهر ، پاداشتی
بکه . له ماوه ی هه فته یه کدا ، نه و بریاره ی که داو ته ، نه و نه زمونانه ی

که کردوته یان نه و پلانه ی که کارت له سهر کردووه ، بینوسه . پاشان ناوی نه و که سه و نه و کاته ی له گه لیدا بردوته سهر یاداشتی بکه . به گورانی له و په فتارانسه ی دهینوئینیت، نه توانیت نزدیکتر بیته وه له هرکام له نه دمانی خیزانه که و نه و کاتژمیرانه زیاتر بکه یت که له گه لیاندا دهیبه یته سهر . کاتی که نه ته ویت نه م دهوره ببینی و جیبه جی بکه یت، نه و کاتانه ی که به ته ماشا کردنی ته له فزیونه وه نه به یته سهر ، حساب نه که یت ! ناگادارین له گه ل یه کتر چاوپرینه شاشه ی ته له فزیون، په یوه ندیه کی نزدیکتر و باشت دروست ناکات له نیوان توو خیزانه که تدا ! به م جوړه یه کتر دهرک ناکهن . قسه و گفتوگوکان و را گورپنه وه له گه ل یه کتر، نه م به کات بردنه سهر له گه ل خیزان حساب ده کریت .

چند کاژیریک پیویسته نزدیکتر بیت له نه وجه وانه که ت . هه لبت نه م ش که می که هه ولی پیویسته . چونکه نه وان سه رقالی چالاکی جوړاو جوړن گیروده ی به رنامه کانی زه مان به ندی بوون، له م پوه وه جاری واهه یه کیشه یه که له گه لیاندا بیت .

جیگیر کردنی کاته کان و له گه ل یه کتر بوون، کاریکی ژور پیویسته . به پیی ناماریکی جیهانی، دایک و باوک، له هه فته یه کدا، له باریکی ناوهندا، که متر له چوارده خوله ک، له کاتی سودمه ندی خو ی له گه ل نه وجه وانا نیاندا ده به نه سهر . په نگه هه ست به وه ش بکه یت و بزانیست بوچی دوانزه خوله ک له و چوارده خوله که ش له ناموژگاری و پیدانی

فرمانه كاندا ده به نه سهر! ((له كاتى خویدا له مال بیت)) ، ((له پېرت نه چى ...)) ، ((دلنیا به ... ناکه یت)) له ماوه ی هغه یه كدا دوو یان سى خوله ك په یوه نډیه كى راسته قینه له نیوان دایك و باوك و مندالكانیاندا به رقه راره! هر به راست ، كوا نه و كاتانه ی كه پتویسته له ئالوگورپی بیروپا ، هه ست و سوز گورپنه وه ، قسه كردن دهر باره ی كیشه كان ، پرسیارو وه لاهمه كان ، پیکه نین و گالته كردن له گه ل یه ك ، سه رخته سهر یه كتری و دوا جار سوپاس كردنى یه كتر ، بیرته سهر و چى لیته اتووه ؟

قسه له گه ل نه و جاوانان تاندا بکه ن له باره ی خاله به هیزه كانه وه . له گه ل یه ك دانیشن و په پره كاغه زك هه لگرو خاله باش و ئیجابیه كانی نه و جه وانه كه ت بنوسه (بو ئه م مه به سته بگه رپوه بو به شى سییه می ئه م كتیبه) ((نه زمونى خیزانى)) پاشان هه موویانى پى بلئ . زورترینى كاته كه ، نه توانیت بیر له و تواناو لیته اتوویه بکه یته وه كه نه و هه رگیز نه یزانپوه هه یه تی . نه توانیت له چه ند كه سانك له دوستانى كچه كه تان بخوازیت جه ختبه كاته وه له سهر نه و ئیمتیا زاتانه . یارمه تی كچه كه ت بده تا خاله به هیزه كانی خو ی ده ستنیشان بكات . پى بلئ كه خاوه نى تایبه تمه ند گه لیكى باشه كه ته نانه ت خودى توش بییه شیت له و تایبه تمه ندیانه . پى بلئ به دلنیا بییه وه له هه ندی مه سه له دا كه نه و باشتر له تو ده فامیت ، بیروپای نه و وهرده گریست . نیشانى بده

که‌چهنده شانازی ده‌که‌یت به‌وه‌وه‌ی ئه‌و له‌و بوارانهدا کاری کردوه و خۆی به‌هێز کردوه .

به‌لام ئاگاداریه‌، له‌و بوارانهدی که ئاماده‌یی زاتی نییه ، قه‌ت هانی مه‌ده‌ بۆ هه‌ول و چالاکی نواندن . ئه‌گه‌ر که‌که‌ت ده‌ست و بازووی به‌هێز نییه ، باسی توانا و لی‌هاتویی کچی‌کی تر مه‌که‌ له‌ یاری (هاکی)داو له‌لای ئه‌ودا سه‌نای مه‌که . ئه‌گه‌ر که‌که‌ت جوان نییه‌، مه‌ده‌ پازی قسه‌ له‌باره‌ی جوان و شو‌خ و شه‌نگی یه‌کی له‌دۆسته‌کانیه‌وه . له‌بری ئه‌وه‌دا سه‌ری ئه‌و باس و مه‌سه‌له‌یه‌ بکه‌ره‌وه که ده‌زانیت که‌که‌ت ئه‌توانیت له‌و بواره‌دا چاکتر کۆشش بدات و سه‌ربه‌رز بیت . ئه‌گه‌ر پێویسته‌و ئه‌ته‌وێت کچی‌ک به‌نمونه‌ بگری‌ت و بیرو پای یارمه‌تیده‌ری خۆت به‌که‌که‌ت بلێیت ، ته‌نها ئاماژه‌و پوونکردنه‌وه‌یه‌کی کورت به‌سه . بۆ نمونه (ماری) چه‌نده جوان و چاک ئایه‌ته‌کانی نامه‌ی ئاسمانی له‌به‌ره . یان چاک خزمه‌تی باخ و گول و گولزاره‌کانی هه‌وشه‌که‌ی ده‌کرد . که تو ئه‌م شتانه باس ده‌که‌یت و (دیوار له‌گه‌ڵ تۆمه‌و پاسار گویت لی‌بیت) ئه‌ده‌یت به‌گویتیدا ، ئه‌وکات که‌که‌ت په‌ند وهرده‌گرێ له‌ سیفاتی جوان و چاکی هاوته‌مه‌نه‌کانیه‌وه‌و ئه‌میش ئه‌توانیت ئه‌وانه‌ بکات .

په‌ره کاغه‌زێکی‌تر هه‌لگره‌و خولیاو تامه‌زێوییه‌کانی یاداشتیکه . تی‌ی بگه‌یه‌نه به‌یارمه‌تی ئه‌و توانایانه‌ی هه‌یه‌تی ، گشت خولیاو ئاره‌زه‌کانی دیته‌دی . په‌نگه‌ خۆی به‌باشی ئه‌وه ده‌ستنیشان بکات

له بهرچي له پوټيکدا زیره کترو ورياتره له پوټيکتر . يارمه نې بده . ا
برپار بدات له پوټه کاني پشوروي هاویندا ، کام کاره ی حه ز لېپه
نه نجامي بدات . هه لېپه ته نه و کاره بيت که بتوانيت سوود و يارمه تي
وه ربگري له گشت تواناو به هره کاني .

پېرستېک ناماده بکه له خاله لاوازه کاني پوټه کت . له پاش
سهرنجدان له خاله به هيژه کاني کچه کت ، خاله لاوازه کانيشي به
نهرمي و نه وازشه وه بده به گوټيدا . هه روه ها له گه ل نوسيني خاله
لاوازه کاني کچه کت (نه و خاله لاوازه ی که ده توانيت نه يانه يټيت)
خاله لاوازه کاني خوشت بخهره ناو پيرسته که وه . با بزانيت هه موو
مروفيک خالي لاوازيان هه يه و نه توانن هه ولي چاککردنيان بدن و هه ر
نه مهش پتويسته له سهرمان .

نه گهر ده توانيت ، په نجه بخهره سهر مه سه له يه ک که ده زانيت زيان
ده گه يه نيت به په يوه نديتان (به و نه زمونه سي يان چل ساله ی که
هه ته) نه و کاته ، به په وشيکي وردو درشته و عاقلانه ، باسيکه لای
کچه کت و هاني بده تا هه ولي چاککرنی بدات . نه گهر کچه کت خوي
گرتووه به لاف و گه زاف ليدان و خو نيشاندان، پيی مه لي: ((نه زانيت
نه گهر خاوه ني نه و جوړه په فتارانه بيت مندالنيتر نايه نه به لاتاو
دوستايه تيت ناکه ن؟ هه ست ناکه يت نه م کاره ی تو، قوتاياني تتر
ليده په نجيني؟))

نه خير ئه و نازانيت . هيچ كه سيش ئه م شته ي فيري ئه و نه كردووه .
كه و ابو ، سود له م هه له وهر بگروه فيري بكه . وا بزانه هه لي زورت
له بهرده ستدايه بۆ يارمه تيداني كچه كه ت بۆ ئه وه ي كاريگه ريت له سه ري
هه بيټ و له داهاتوودا ببټه ژنيك ، به راستي بتوانيت شانازي پيوه
بكه يت .

له هه مان كاتيشدا چه ند داستانيكي خوتي بۆ باس بكه كه چۆنچوني
هه يمه نه ت كردووه به سه رياندا . به به لگه وه ناوي ئه و كه سانه به ټنه كه
به شيوه يه كي به رچاو خاله لاوازه كاني خويان چا كردووه .

پيپرستي ئاماده بكه له ترسه كانيان . له گه ل كوره كه ت دانيشه و
ئوه ي لي ده ترسيت ، بيخه ره پيپرسته كه وه . ئه و له چي ده ترسي؟
بۆچي؟ چ شتيك زياتر ئه و ده ترسينيت؟ چي ده بيته هۆي نا په حه تي
ئه و؟ بۆچي؟

له پاش ته و ابو بوني پيپرسته كه ، ليبي بيرسه : ((ده كرى له م باره وه
كاري بكري؟ يان گومان ت وايه له دهره وه ي تواناي ئيمه وه يه ؟))
ئه گه ر پيگا چاره يه ك هه يه ، به كاري به ټنه ، ئه گه ر وانييه ، كاتي خوت
به فيرو مه ده . بۆچي نا په حه تيت بۆ كاروباري كه ناكري ده ستكاري
بكري و گورانكاري تيا دا بكه يت؟

ئيوه ش، وه كو ئه و دايك و باوكانه بن (كه به په نجه ي ده ست
ده ژمي رين) كه ئه م جوړه گرفتانه يان له گه ل نه وجه وانه كانياندا

چاره سر كردوه . نه ستمه بؤ پؤله كهت كه تۆ نه و ماوه په ي له گه اړه ا
بردووته ته سر، بتوانئ له گه ل كه سيكتيردا بيباته سر ، گوماني نهادا
نيه كه نه ویش به های نه م كاتانه ده زانیت كه تا چ راده يك هه ست
به بهرپرسیاری ده كه یت له بهرام بهر سه لامه تی و شادی نه و .

ناگادار بن له په یوه ندي پؤله كانتان له گه ل خه لگانيتردا . بؤ نه وه ی
زانياريت له م باره یه وه ده ست بكه ویت ، دوو پپرست ناماده بكه .
پپرستی به كه م پيكتهاتيبت له و كارانه ی كه تۆ به شيوه یه كي تۆتوماتيكي
بؤ نه وه ی نه نجام ده ده یت و باسیشی ناكه یت . كاتيک كه پپرسته كه
ته واو ده كه یت ، نه گه ری نه وه هه یه به شيوه یه كي ناڅاگایی ، هه ست
به كۆمه لیک كار بكه یت كه پپويسته نه وجه وانه كه ت نه نجامی بدات .
دواتر پپويسته داواي ليك كه یت په يمان بدات بؤ به جي گه ياندنی نه و
كارانه و بچيته ژير باری .

پاشان پپرستیک له و كارانه ناماده بكه ، كه پپويسته
نه وجه وانه كه ت بؤ خه لگانيتر نه نجامی بدات . هه ركات كارو خزمه تيک
بؤ كه سيك نه نجام ده دات ، سوپاسی بكه و هانيبده تا له داهاتووشدا
يارمه تی خه لکی بدات .

بؤ نه وه ی كه سايه تی پؤله كهت په ره بسه نیت ، پپويسته چه ند
به هرپساريه تيه كي پپيسپری تا نیش و کاری خه لگيش راپه رينيت .

خزمه تکردنی زور له پاده به دهری دايك و باوك بؤ پؤله كانيان ،
نه گهری نه وه دهیټنه ئاراو دهیټنه پټگر له بهر دهم قبولگرددنی
بهرپرسياريه تييه كانی ژيان و له داهاتودا زيانی پټيگه يه نيټ . فيري
خزمه تکردنی خه لك و چؤنيه تی وهرگرتنی بهرپرسياری بکه . واته
نه نجامدانی کاره كانی خوی و خه لكی !

واشی ليټمه كه له بهر خه لكی نه يپه رژيټه سهر خوی .. واش نا كه
هر له بيري خويدا بيټ . پيی بلی كه چؤنچؤنی نه توانيټ يارمه تی
دراوسيټكاني بدات، بؤ بيكه بيانوه كان خواردن بدات ، ديارى بؤ منداله
بيباوكه كان بكرټ ، نامه يه ك بنوسيټ بؤ بانگخوازانى ئاينى ، خنده وه
خوشى بخاته سهر دهم و چاوه مؤن و زويره كان ، به بؤ وهرگرتنی
هه ق دهست ئيش و كار بؤ نه دمايانى خيزانه كه ی نه نجام بدات .

ههركات نه وجه وانانتان تيگه يشتن له وهی نه وهی بؤ خه لكی
نه نجامی دهن ، كه سايه تی نه وان بونيان دهنټ و، نيشانيان دهنات
توانای نه و بيا نه هيه كه ((يارمه تی دهر)) بن ، نه كه هر ((يارمه تی
وهرگر)) ، به جورټك پهره دهستيټن كه بهر له وه هه رگيز هه ست
پټنه كړدوه . كه وابوو، تكايه له م بواره دا پرؤفه يان پټيگه .

بؤ هه ر كاريكى نوټ له ناو مالدا ، پلانټك دابنټ . هه موو هه فته يه ك،
كارو سه رقاليه كي نوټ له ناو مالدا بدؤزه ره وه و پټكه وه له گه ل
منداله كانتدا نه نجاميبد . له وانه يه هه موو جاريك چيمه نی مال كه ی

خوتت بريښت ، داوا له كوپو كچه كهت بكه يارمه تيت بدات ، ټاگاداري
ته وگورپانان به كه له ساتي ئيشكردندا دروست دهبيت . په يوه نديه كي
پاكوبگيگ رد تر دروست دهبيت و دوستيه كونه كه تان نوي و گوره تر
دهبيت . نمونه ي ته م كارانه ي له خواره وه هيناومن بخره به رنامه كاني
خيزانته وه له گه ل منداله كاتدا ته نجاميان بده :

۱. پيکه وه ژورېک بوياخ بکه ن .
۲. سه ياره كه تان به هاوکاری به کتر بشون .
۳. کتیبېک له گه ل به کتر بخویننه وه .
۴. پيکه وه سه تلې خول و پاشماوه بهرن بوشوینی پرستنی .
۵. له پاخچه كه دا کاریکه ن .
۶. شوینی کهل و په له کانی ناو مال ټالوگور پېبکه ن .
۷. کتیبخانه كه ریكبخن .
۸. پيکه وه نامه ی ئاسمانی بخویننه وه .
۹. پيکه وه خواردن ئاماده بکه ن .
۱۰. برپار بدن دهرباره ی پشووی خیزانی .
۱۱. بچن بوشو سهردانی نه خوشه کان له نه خوشخانه .
۱۲. ئیش له پرستگاگاندا بکه ن و پاکیان بکه نه وه .
۱۳. گه لای دارو دره خته کان کو بکه نه وه .

وههر شتيكتر كه دټ به خه يالټدا ، بيخه ره ناو پټرسته كه وه .
به لام تكايه هه ولټي ئوه بدهو ئاگاداريه هيج نه بيت له ههفته يه كدا
ئيشيك به كومه ل ئه نجام بدهن . ئه وكاته ي هاوكاري يه كتر ده كه ن،
په يوه ندي ئيوه وه نه وجوانه كه تان زور چاك و به سود ده بيت و، زياتر
له وه ي دټ به ميشكتدا، نزيكتر ده بيت وه ليټي . ئه مه جگه له وه ي
به ساتيكي خوش و يادگاريه كي نه وجه واني ده مينټه وه له لاي .

ئيوه ، چ يادگاريه كي خوش و له ياد نه چووه تان له گه ل دايك و
باوكتان له بيره ؟ بيگومان ئه گهر يادگاريه هه بيت ، ئه و كاتانه يه
كه له گه ل يه كتردا بردوتانه ته سهر، وانيه ؟ هه موومان چټر وه رده گرڼ
له و كاتانه ي پيكه وه ده يبه ينه سهر بو ئه نجامداني كارټك، بووني دايك
و باوك له لاي ئيوه دا، نيشاندري عه شقيكي قولټي ئه وانه بو ئيوه .
كه وابوو جياوازي نيه ئه گهر ئيوه ش بو نه وجه وانا تان ئاوه ها بن .
بوئه وه ي بوياني به لمينن له ناخي دلته وه خوشته وټن ، پټويسته
چه ندين كاتي جوراو جور تايبه ت بكه يت بو ئه وان .

ئه گهر تازه كي ده ست داهه ته بردنه سهر ي كات له گه ل
نه وجه وانه كه ت ، چاوه پواني ئوه نه بيت هه ر له م ماوه كه مه دا هه ست
به چټر خوشي بكه يت . جاري ته نها هه ولټي ئيوه ئه مه يه كاته كان
له لاي يه كتردا به رنه سهر، دوا ترش هه ستركردن به خوشي ورده ورده
ديته ئارا ! ده رووناسان پټ ده لټن كه هه ستركردن به خوشي بهر
له كار هه كه، دلگير تره له هه ست له دواي ئه نجامداني كار .

په وشه كان نه گورپيت به كوت و پټوه ند . پټرستك بنووسه له ئاداب و پټورپه سمى خيځانت و پاشان داوا له نه وچه وانه كهت بكه ئه و ئادابه نوځيانه ي پټيانخوشه ، بيخه نه سهر ئه و په وشتانه و په وشه كوڼه كان تاووتوى بكات، وه بزانه تا چ راده يه ك به لايانه وه گرنگن . ئاگادار به له وه ي كام په وش پټويسته په چاوبكه ن و له كامه ي تر ئازادن . كورپكى لاو ئامازه ي به په وشيكد له مالى ده ستگيرانه كه يدا ئاوا بو منى باسكرد: مالى كچه مزه به ي بوون باوه ريان هه بوو به خداو حه زره تي عيساو كتىبى پيروز . كاتيك ده ستگيرانه كه ي كچيكى بچوك بوو ، واداريان ده كرد بچيت بو كه نيسه و خزمه ت بكات ((جين)) ئيمانى به وه هه بوو كه حه زره تي مه سيح پرگار كه ريه تي و زور ده مارگرير بوو له پړوى بپرو باوه رپه وه . باوك و دايكى فيرى په وشتى چاكيان كردبوو .

كه بيسه سال بوو، هه ر له ماله وه ده ژيا . باوك و دايكى برپارو ياساى دژواريان بو دانابوو ، نه مه ش بووه هوئى نه وه ي دلى سارد بيته وه و هيچ هه ستيكى نه مينيت به رامبه ر ئه و كه نيسه يه ي هاتوچوى ده كرد . ئه و حه زيده كرد بچيت بو كه نيسه كانى ترو ئاداب و پټورپه سمه كانى نه وي به راورد بكات له گه ل كه نيسه ي گه پكى خوځيان و بزانيه تا چ راده يه ك ئيمانى عه مه لى و راسته قينه يه . به بى بوونى نه زمونى كه س . خواوه ند چوڼچوئى ده توانيت له دژارى و له خوشيه كاندا يارمه تي بدات . هه لته به بى سود وه رگرتن له

نه زمونه كانی خه لکی . به م جوړه نه و پره وشه چا كه نه وی له مه زه ب
ته راده كړد . نه و دهیویست هه موو نه و شتانه ی فیړی بووه خو ی
تاقییان بكاته وه .

نه گهر دايك و باوكی نه و ، خودایان وه كو چاكتړین دؤست و یاوهری
ژیانی پیناساند بیت ، نیتړ بؤچی له ده سته كوتی تا كه كه سی نه و نارازی
بیت له كه نیسه كانی تردا ! سه یرم لیږدیت ! بؤچی نایه لن نه و به ته نهایی
هه نگاو بنیت و په ی به خودا بیات ؟ باشه نه گهر ((جین)) ته ركی
هاتوچو ی كه نیسه كه ی گه پر كه ی خو یان بكات و ، خوی گه ورهش نه و
ته رك ده كات و له دلیا نامیتیت ؟

له ئاداب و عاده ته كانی تردا ، وه كو مؤلته وهرگرتن و چوون بؤ
پشوی خیزانی ، پرنه گه وا بخوازیت له گه ل نه وجه وانه كه تدا پیکبكه ویت .
له وانه یه روله كه ت پیخووش بیت له م سه فهره خیزانیه دا هاوړیکه ی
له گه ل خوی بهینیت . تا نه و شوینه ی دؤسته كه ی بناسیت و پتویستی
به پرس و پاوړ نه بیت . نه مه باشتړین كار ه بیکه یت . پییان بللی له م
سه فهره دا حه زت به هاوړپیانو به دلنیا ییه وه ده توانیت دؤسته كه ی
له گه ل خوی بهینیت .

له لایه کی تره وه هه ندی پرهوش و ئاداب هه یه پرنه گه به پوالته به لای
تووه پړوپو وچین ، به لام به لای نه وجه وانا نته وه زور گرنګن و مانای
زوریان هه یه . پرسیاریان لیبكه زیاتر هوگری چ عاده ت و ئادابیكن تا
له ژیانی خوتاندا بؤ نه وان ، گرنګی پی بده ن .

په ربه ده به كوښونه وهى خيژانى . هر كاتيځ كيښه له ناو خيژاندا دروست ده بيت ، بواړيځ بره خسيڼه كه نه دنامانى خيژان كوښينه وه . قهت له سر سفره ي نانخواردن قسه وباس نه كه ن ، به لكو كاتيځ ديارى بكه كه هيچ مه سه له يه كيتر نه بيته هوى خه يال پوښتن . ته له فزيونه كه بكوژينه وه ، پلاكي ته له فونه كه دربهينه و پاشان كوښينه وه . با هر كه سه و بوجوونى خوى بليت . به بى نه وهى هاوار بكه يت به سر كه سدا يان هيرشى بو به ريت ، ته نها گوى له بوجوونى يه كتر بگرن . تا ده توانيت به ده ننگيكي نارام و توكمه وه بدوى . به به كارهيټنانى هم شيوازه فيرى نه وجه وانه كه ت ده كه يت چونچونى درباره ي كيښه كان بچنه ناو گفتوگووه له گه ل خلكيدا . هه روه ما له گه ل پوله كانندا به و ريزو پاكيه وه په فتار بكه كه له گه ل هاوكارو هاوگروپه كه ت ، كه پيچه وانه ي بيركردنه وهى تويه په فتار ده كه يت .

نه وكاته ي په يوه نديه كى باش و سودمه ندت له گه ل نه وجه وانا ننان به رقه رار كړدوه ، له دانishtنه خيژانیه كاندا باسيكه .

قسه كانت ياداشت بكه . به و نه زمونه ي كه من هه مه ، نيوه هانده دم قسه كانت له گه ل نه دنامانى خيژان و نه وجه وانه كه ت ياداشت بكه ، چونكه به به شيكى گرنگى په يوه نديه كاننان دتته نه ژمار . تو و نه وجه وانا ننان قه ل هم و كاغز بگرن به ده ستانه وه و له سر مه سه له يه ك

گفتگو بکن بۆ نمونه به ناو نیشانی ((زیاتر له چ باره یه که وه لیت پازیم و هه لته نیم؟)) هه رکامتان بچنه ده روزه یه کی جیاوازه وه و بۆماوه ی پانزه خوله ک، هه رچییه که له و باره وه دیت به بیرتاندا بینوسن . پاشان بگه پینه وه بۆسه هه مان ده روزه ی یه که مجار که پیکه و بوون لیتی: به چه ند خوله کی که نوسراوه کانی یه کتر بخویننه وه و ده خوله کیش گفتگو بکن سه باره ت به باسه که . هه ست ده که یه باسیکت نوسیوه که ویستوته بیوروزینیت، به لام فرسه تی گفتگو کردنت نه بووه .

کاتی که سه رقالی نویسنیکیت ، ده ست نه کی شیه وه له باسه که . وشه ی به لام به کارمه هینه و مه سه له ئیجابی و سلبيه کانیش بخه پرو . به شیوازیکی دۆستانه هه موو شتی که باس بکه و بلی که خوازیاریت ، به تاییه تی له م بواره دا ، ره فتارت جیاواز بیّت . دیسانیش جه خت ده که مه وه له وه ی کاردانه وه ت به پونی و ئیجابی و دۆستانه نیشان بده یه ت .

ئه گه ئه م جوّره مه شقانه به نه وجه وانه که ت بکه یه ت، فیرده بیّت چۆنچۆنی ئه توانیّت هه ست و فیکره کانی بخاته سه ر کاغه زو پازی بیّت له وه ی ده توانیّت که سیکی خوشبویت یان لیتی توپره و زویر بیّت، به م جوّره ده توانیّت ئاماره به و هه ستانه ی خۆی بکات و پوونی بکاته وه .

ناسانکاري بکه تا نه وچه وانه که ت فەرمانه کاني نه نجامېدات ، کات و شويني بيده نگ و نارام بخره به رده ست پوله که تان، بيه له تا ده توانيت با کاريکات . وهختيک ده زانيت ئيشي زوره ، ئيش و کاري تر مه ده به سه ريدا که هه تا نيوه ي شه و ده ستی بگريت . له گه ليدا دانيشه و پيکه وه مه سه له يه ک چاره سه ر بگن .

ئه گه ر چي زوره ي قوتابيان پيويستيان به نه نجامداني پاهيتانه کاني قوتابخانه نيه ، به لام پيويستيان به مال و ژينگه يه که بتوانن تيايدا به وانه کانياندا پابگن ! ناگاداري کاتي سه عي کردنيان به و ناموزگاري و هانيان بده ئه و کاتانه به بي هوده نه به نه سه ر . به نه نجامداني ئه و کاره ، ئه وان به رپرسياريه تي کاره کاني خويان له نه ستو ده گرن . کاتيک که که ت هه ول ده دات تا نمره ي خوار په نجاي به رز بکاته وه ، هاني بده و سوپاسي بکه ته نانه ت ئه گه ر نه يتواني نمره ي نه وه د به يتييت تو هه ر ئافه رين و قه درزاني لي بکه !

يارمه تي نه وچه وانانت بده تا به رپرسياريه تي و ئيختياره کاني ژيانيان له نه ستو بگرن . لي ره دا چه ند تو يريک ده خه مه پوو ، ئه توانيت له وانه وه ده ست پي بکه يت :

۱. خاتر جه مبه له وه ي ده توانيت سه رکه وييت به سه ر کردار و په فتاريدا . بۆ گه شتن به م ئامانجه ، گۆرانکاريه ک بکه له په وشي خي زانيدا .

۲. فيري كچه كه تي بكه وورد بيته وه له ((راستيه كان)) ، ته نانه ت نه گهر به رنامه كاني له ته له فزيوني ئه وه نيشان ددهن پرپوره سميكې ئاوا له ژياندا باشته . تو تتي بگه يه نه نه مانه راستيان نيه . يارمه تيبده تاخوي ده شتنيشاني بكات كه به رنامه كوميديه كهي شه وان كاژير نو تا نوو نيوي شه و كه كاناله كان ده يخه نه پوو بو چاره سهرې كيښه كاني ژيان، نه سل و نه ساسي نيه و هه رگيز نه وانه چاره ساز نين! هه روه ها بوي پوون بكه ره وه نه و كالايانه ي كه ناله كاني ته له فزيون بانگه شه ي پيكلامې بو ده كات و هه لده دات به شان و باليدا كه ده بيته هوې جواني پووخسارو لاشه و سهر كه وتني ، هيچ نه صل و بڼه مايه كي نيه و ئامانجه كهي، ته نها باز رگانيكردن و فروشتني نه و كالايانه يه ! فيري بكه تابزانيت هيچ كام له و شتانه ي بيهوده نه كريت، ناتوانيت ببيتته پيگري كيښه كان وه ناتوانيت له سهر شه خسيه ت و كه سايه تي نه م كه م و زياد بكات و كوټاي به نا ئوميديه كان و نار ه زايه تيه كان به ينيت .

۳. نه و پوداوانه ي پيش دين و پوو ددهن، ليزانانه پووبه پووي مه به ره وه بونه وه ي پوله كه ت به ((براهه)) نيشان بدهيت . هه ركات ئاواتكرد، نه وه ده سه لمينيت كه نه وجه وانه كه ت تواناي له نه ستوگرتن و به پرپوه بردني كاروباره كاني ژياني نابيت . نه زانم، شكسته كان، رهنج و گريانه كان و گورز خواردنه كان نازار دهن، به لام هه موويان بخره نه ستوي نه وجه وانه كه ته وه تا په نا بو خدا

ببات و داواى يارمه تى ليټيکات . سوسه ى تواناو هېږى دهرېبى
 خوى بکات و بگه پټه وه بؤ لای تو يان که سيکى خاوه ن متمانہ .
 ۴. کاتيک پؤله که تان ده لټت : ((نم کارهم بؤ بکه)) ، يان ((نمهم بؤ
 چاکبکه)) وادارى بکه باخوى نه و کارانه نه نجام بدات . فيرى
 کورپه که ت بکه با جلوبه رگه کاني خوى بشوات، فيرى کچه که شتى
 بکه کاره کاني پؤژانه ى خوى نه نجامى بدات . نه گهر مندالى
 قوناغى ناماده يت هه يه، که چووه زانکړو ناوخويى، به چاکى هه موو
 نه مانه ده بينيت و نه وکات سوپاستان ده کات له وهى که سيکى
 ده سته پاچه نيبه . نه گهر به رده وام شته پهرت و بلاو شپرز ه کاني
 کچه عازبه که ت کؤبکه يته وه و ده ستت به ژوره که يه وه بيټ ،
 نه وت واگوشکړدوه چاوه پړوان ده کات بؤچى کومه لگا ره فاتارى له م
 جوړه ى له گه ل ناکات !

۵. کاتيک سهردانى مامؤستاي پؤله که ت ده که يت ، پيى بلئ : ((بؤ
 چاره سهرکردنى نه م کيشه يه، وچاکتره ههر دوکمان به شيوازيکى
 جودا، نيشى له سهر بکه ين . يارمه تيم بده تازياتر له پؤله که م
 تيېگم . تو يارمه تيم بده تامينش يارمه تيت بده م له و کيشانه ى
 که له قوتابخانه دا له گه ل نه ودا هه ته .)) واهه چؤ بؤ قوتابخانه
 به رگرى له منداله که ت بکه يت و بيرکردنه وت و ابټت که پټويسته
 هه موو شتيتک به پيى دل و نيازى منداله که ت بيټ . نه گهر
 مامؤستا که ى مه سه له يه ک وهرده گرى، له نه مرى واقع پړوانه و لايه نى

ماموستايانى ته و بپاريزه . ده زانم زور به تان ماف به منداله كه تان ده دهن هه تا ماموستاو خوښندن، به لام له بيرت بيت سى سال له مه و بهر، كاتيك هه موو دايك و باوكان مافيان به ماموستا ددها، هه لگه پاندنه وه و ياخي بوون زور به كه مى له قوتا بخانه كاندا پروویده داو بپيارو ناگادار كړنه وه قوتا بى كه متر دهرده چوو . كاتيك به پټى ليكولینه وه يه ك، پرسيارم له قوتا بياني ناماده يى كرد كه چ چاوه پوانه كيان هه يه له ماموستا كانيان ؟ ته و كچ و كوپه نه وه لاميان به م جوړه بوو : (۱) زياتر ته وانيان خوښ بوټ، (۲) چاوه پوانى شتى زورترو چاكتريان لييان هه بيت، (۳) زياتر سه ختگيرى بكه ن له باره يانه وه !

۶. فيرى پوله كانتان بكه ن له دژوايه كاندا، دوعا بو چاره سهرى كيښه كان بكات . فيريان بكه كاتيك دوو چارى تاقيكړنه وه كاني ئيلاهي و كيښه كاني ژيانه و بو چاره سهر ده گه پټ . داواى پټنومايى له په روه ردگار بكات .

يارمه تى نه وجه وانانت بده ديارى بكات كه پټويسته هه يمه نه ي هه بيت به سهر په فتاره كانيانداو ، بو هر پوژيكي نوئ ، بپيار بدات و بزانيټ چى بكات ؟ چى بلټ ، له كوئ كار بكات و له كوئ وهرزش بكات و تيكه لاوى كى بكات .

هه موو ته م خالانه و گشت ته و شيواز و خالانه ي تر كه له م كتيبه دا دامنون ، سوديان ليوه ريگرن و به كاريان بهيئن له ژيانى خوتان و

نه وچه وانه کانتان ، يارمه تيان بدهن تا مروفټيگي نه لس به رزو
که سایه ټي سهره خو بټټ . بهم جوړه توانيوته نه رکي دايلا و
باوکايه ټي خوټت به شيوازيگي چاک و جوان نه نجام بدهيت .

ليړه وه ده گه يته کوټ ؟

بوون به دايک و باوک، به ماناي راسته قينه ي وشه که ي، پټويستی
به زه مان و سه برو نارامگرتن و هه ولې فراوان هه يه . کاتيک حاميله
بوويت و منداليکت بوو، ناتوانيت ده ست به رداری ببیت . ته نانه ت
نه گهر له خراپترین باری ئابوريدا بیت، نه ستمه به بيفروښيت يان له ناوی
به ریت !

نه و شيوازو په وتانه ي که له م کتټبه دا دامانوان، له ژيانناندا کاريان
پټبکه ن تا په يوه نديه کی باش و به سودت هه بټټ له گه ل کوړو
کچه که تدا . سود له و پټنومايانه وهر بگره که پټويستی کاني
خيزانه که ت به رت رده ف ده کات . هه ولټده نه و هه نگاهه نوټيانه هه لگره
که نه توانيت گوپوتيني نوټ بدات به ژياننان .

که ده ست ده که یت به ده ستختنی زانیاری و ټاگایی ده باره ی
ژیانی نه وجه وانه که ت ، نه وکات نه وانیش زور باس و خواس نه وروژینن
که به رده وام چه زتکړدوه بیزانیت ، به لام نه وان له ټاشکراکړدن و وتنی
نه وراستیانه سلیان کړدوه ته وه . (که و ابو، پهنګه ټیتر پیویست
نه کات جاري کتر نه م کتیبه ی من بخوینیته وه، ته نانه ت له وانه یه هر
خوشت کتیبیک له م باره وه بنوسیت .)

برياردانی پهيمانی نيوان دايك و باوك و نهوجه وانان

هه ربه و جورهي نهوجه وانه كهت هانده دهيت تا هه ست به
به پرسياري بكات بو ژياني تايبه تي خوي ، له وانه يه بيت خوشييت
پهيمانامه يه ك بيه ستن له گه ل يه كتر .

پنډه چييت هم كار ه به گران بيت ه به رچاو ، چونكه يه كسه ر
پهيمانامه كاني نابوري و وه كاله تي و پهيمانانه گرنه كاني ترمان بير
ده كه ويته وه ! به لام هم مجاره پهيمانامه كه له گه ل مندانلني خوت
(له سه رو سي ساله وه) دايه . (هه لبه ته نه توانيت له گه ل مندانلني كه م
ته مه ني ترش پهيمانامه يه كتان هه بيت !)

هم پهيمانامه يه به نوسراوه و پوله كهت نه ركه له ١٩٩٩
گوپرايه لي بيت . توش به ته ماي نه وه نيت تا هه تايه هه لپه گران .
هم به لپننامه يه نيوان دايك و باوك ده توانيت به ١٩٩٩
نامانج به كار بيت :

١. برياره كان به نوسراو ده نوسريت ، كه واره واره ١٩٩٩

مناله كه يان نه زانن چاوه پوانی چي له يه كتر ١٩٩٩

٢. زور به كه مي له يه ك نه گه شتن (سو تلام) ١٩٩٩

۲. به ستنی په یماننامه یه کی له م جوړه، ټیلتزاماتی تایبته ددهات به هر دوولا تا په چاوی بکن .

۴. ثم په یماننامه یه، چیکا ناهیلټته وه بۆ عوزر و به هانه کانتان له په چاونه کردنی ټو پړسایانه دا، وا دیاره نه وجه وانا نیش پړز له و په یماننامه یه ده گرن، چونکه هه سته ده کن باوک و دایکیان ټوانیان به که سیکی گه ورو ټاقل داناو ه .

کاتیک دایک و باوک و پوځله یه کیان په یماننامه یه ک ددهن به یه کترو، به پپی خاله کانی په یماننامه که کار ده کن، وه کو یارمه تی به کومه ل، به هه مان شیوه که به رامبه ر کاره کانی خوین به پرسیارن، سه بارت به نیازو خواستی که سی به رامبه ریش، خوین به به پرسیار ده زانن .
له وانه یه به هوئی ثم چند خاله وه حه ز بکه یت په یماننامه یه ک ببه ستن :

۱. په یوه ندی : په نگه وا حه ز بکه یت پوځله که ت، له هر کوئی بیټ و له هر کاتیکدا که پیویسته، ته له فونت بۆ بکات و توش بچیت به ده میوه . یان به پپی ټو پایماننامه یه ی ده ببه ستن، له کاتی پیویستی هه ریه که له ټندامانی خیزان، به بی دواکه وتن کو بونه وه یه کی خیزانیتان پیکه وه هه بیټ . ثم جوړه په یماننامه وه کو شه قامیکی دوو سایده ... هه ر ټیمتازیک که به یه کیک له ټندامانی خیزان ده دریت، ټوی تریش لیی سودمه ند ده بیټ .

٢. بەکارهێنانی مادەى بېھۆشکەر: پەنگە پەيماننامە پەك بېسەش، لەگەڵ کوپو کچەكەت كە بە پيى مەرجه كانى ، ئەو ، مالى بەکارهێنانى ماددەى بېھۆشکەرى نىيە . ئىوھش وەكو دايك و باوكى ئەو، پتيويستە بە دووربن لە ھەر جۆرە مادەىەكى بېھۆشکەر (جگەرە، مەى، فالیۆم و ...) پەنگە بلتييت ئەم کارانە، لەپرووى ياسايیەو، بۆ من ياساغ نىيە، بەلام بەپيژ، چاك بزانه كەپۆلەكەت، وەكو نمونە تەماشای تۆ دەكات . ئاگاداربە، بەم پەيماننامە تەنھا بەقسە و ھاش و ھوش نەبيت . ((ئەو شتەى دەبلييت بە کردەوہ بينويئە .))

٣. بەپرسيارى تەيەكانى مائەوہ : باريككەوتن نامەيەكتان ھەبيت لەسەر کارەكانى پۆزانە، داھات، ئيمتيازەكانى ترى ژيان، بەکارهێنانى تەلەفۆن، ئەنجامدانى فەرمانەكانى قوتابخانە و ھى تريس . بەم پيى، ھەر كەسەو پەى بەفەرمانى خۆى دەبات كە چاوەپوانى چى لەيەكتر دەكەن و دەبيت بەپيى ئەو پيىكەوتن نامەيە كار بکەن .

٤. دۆستايەتى و وادەى سەردانەكان : پەنگە بتەويت كاتيک مۆلەتى كچەكەت دەدەيت بپروات بۆ وادەى دیداريک ، بریار گەليکيشى بۆ دادانييت كە پتيويستە چ كاتيک بپروات و كەى بگەپيئەوہ . سەربارى ئەمە، پرسيارى ليىكە دەربارەى وادەى دیدارەكەى و

ده سستگیرانه که ی پاشان مؤله تی بده . ناگاداریش به و بزانه شوینی دیداره که یان له کوئی و تاکه ی ده توانن پیکه وه بن .
۵. به کارهیتانی سه یاره : پیویسته زانیاری گه لیکي له باره ی سه یاره وه هه بیت : پیویسته که ی پونه که ی بگوریت ، سزای سه ربیچه کانی سه یاره چیه و چونچونی ده دات؟ هه روه ها چه ند زانیاریه کی تریش .

لاوان، به ئاسانی ده توانن به ته واوی وه کو چاوه پوانیه کانی دایک و باوکیان دهریچن، ئه گهر چی رهنگه ئه وان پووبه پووی چاوه پوانیه زیاد له راده کانی دایک و باوکیان ببنه وه . هه رکات داواکاری و چاواروانیه مه نتیقه کانی خۆمان به راشکاوی ده لئین، نه وجه وانان هه ولّ ده دهن بۆ به دیهیتانیان . به ستنی په یماننامه یه ک، یه کیکه له ساده ترین رهوش بۆ هه ولّ و تیکۆشان لهم بواره دا . سه رسام ده بیت که چونچونی نه وجه وانانتان پیشوازی له و په یماننامه یه ده کهن و کرده وه ی پیده کهن . که وابوو ئه توانیت سود وه ربگریت له و ریکه وتننامه یه ی نئوانتان وه کو ئه م شیوازه ی له خواره وه دا هاتوو ه :

دایک و باوک : من په یمان ده دهم که

نه وجه وان : من په یمان ده دهم که

واژو دایک و باوک

نه وجه وان

به روار/

كاتى گويىستى خواسته كانى لاوانتان

دهن سهرسام دهن !!

لهم كتيبه دا ئاشناى خواسته كانى لاوانى خوتان دهن.
به شى له خواسته كانيان نه مانه ن:

* يارمه تيم بدهن با توانا شارواه كانى خوم دهر بخرم.

* فيرى بر ياردانيكى راست و دروستم بكن.

* گوى بو قسه كانم بگرن و ريز بو بوچونه كانم دابني.

* ببنه سهرمه شق و نمونه يه كى جوان بوم.

* با خوشه ويستيتان بوم له سهر بنه ماي ئاكاره كانم

نه بيت.

* كاتيک تهرخان بكن بو يه كتر ناسين و

وتو ويژ له گهل دوسته كانم.